

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 1

21 Ocak 2015 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.38

BAŞKAN: Mehmet ERSOY (Sinop)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

SÖZCÜ: İlyas ŞEKER (Kocaeli)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcım, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; Komisyonumuzun 33'üncü toplantısını açıyorum.

Gündemimizde yer alan (1/995) esas numaralı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılmasına Dair Kanun Tasarısının alt komisyon raporunun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Dünkü toplantımızda alt komisyon metninin 24'üncü maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 25'inci madde üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

**MADDE 25-** 2692 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 9- Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli sahil güvenlik mensubu subay, astsubay, sivil personel, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erlerin hizmet gerekleri veya sağlık yahut diğer nedenlerle görev ve hizmet yerlerinin değiştirilmesi ile geçici görevlendirmeleri 8 inci maddedeki usul ve esaslara göre yapılır.”

BAŞKAN - Söz isteyen sayın milletvekillerine sırasıyla söz vereceğim.

Sayın Tanju Özcan ilk söz sahibi.

Buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz, saygıdeğer milletvekillerimiz, Değerli Bakan Yardımcımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, öncelikle bir teşekkürle başlamak istiyorum. Dün, Türkiye Büyük Millet Meclisi açısından son derece önemli bir gündü. Biz, yaklaşık bir yılı aşkın süredir dünki oylamaya konu olan bu soruşturmanın anlamını ve önemini anlatmaya gayret ediyorduk, sürekli olarak iktidar partisi milletvekillerine “Talimatla değil vicdanınızla hareket etmelisiniz, millet sizden bunu bekliyor.” şeklinde çağrıda bulunuyorduk. Çok da umutlu değildik aslında ama ben, en azından şunu gördüm: İktidar partisi grubu içerisinde hâlen “Ben vicdanımın sesini dinleyerek hareket edebilirim, kendimde o özgürlüğü buluyorum.” diyen 50 civarında milletvekili arkadaşım olduğunu görmekten özel bir memnuniyet duyduğumu ifade ediyorum. İnşallah, bu arkadaşlarımız...

BAŞKAN – Sayın Özcan, çok özür diliyorum.

Bir iktidar mensubu olarak hemen bu konuyla ilgili bir düzeltme yapmayı, tartışmanın daha ileri boyutlara gitmemesi adına şey yapmak istedim.

Gizli yapılan bir oylamada mutlaka herkes vicdanının sesine göre oy vermiştir ama bu oy verenlerin kaçının iktidar, kaçının muhalefet partilerine mensup milletvekilleri olduğu konusunda bir kanaat serdetmek, arkadaşlarımızın kendi vicdanlarına göre verdikleri kararlar doğrultusunda, bu salonda bulunan bütün milletvekillerinin farklı bir şekilde zan altında kalmasına neden olabilir. Onun için, hepimiz dün orada oy kullandık ama hiçbirimizin hangi renkte oy verdiğini bilmiyoruz. Genelleme yapmadan bir konuşma yaparsak biz de alınmamış oluruz belki.

Teşekkür ediyorum.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Tabii, bu rakamları ilk ben zikretmedim. Benim son derece saygı duyduğum ancak iktidar partisine mensup bazı yetkililerin “fire” olarak nitelendirdiği, hatta bazılarının “hain” olarak nitelendirdiği bu arkadaşlarıma teşekkür etmek düşüncesiyle bu sözleri söyledim, bunda farklı bir şey de yok. Gerçekten, biz, zaman zaman iktidar grubunu, iktidar partisi milletvekillerini çok ağır şekilde eleştiriyoruz ama hak ettikleri zaman da millet adına teşekkür etmemiz gerektiği zaman da teşekkürümüzü ediyoruz. Bundan daha doğal bir şey yok. Keşke, bu 50 sayısı biraz daha artsaydı, bugün, bu eski sayın bakanlarımızın Yüce Divanda kendilerini aklama şansını Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak vermiş olsaydık daha da memnun olurum ama bu da tabii, önemli bir gelişme. En azından, bir yılı aşkın süredir muhalefet partisi milletvekilleri olarak Mecliste yaptığımız, komisyonlarda yaptığımız çağrıların kısmen de olsa karşılık bulduğunu, en

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 2

azından boşu boşuna konuşmadığımızı -bazılarının bu yönde ifadeleri var- görmüş olduk. Biz, bu tür konularda bundan sonra da uyarılarımıza devam etmemizin ne kadar önemli olduğunu da bir kez daha değerlendirmiş olduk.

Tabii, demokrasilerde şunun olmaması gerekiyor, siz, az önce... Tabii, olaya baktığınızda iktidar partisi grubu içerisinde farklı düşünen, vicdanının sesini dinleyen arkadaşlarımızın olduğunu görmek bizim açımızdan son derece güzel. Bu arkadaşlarımızın söylediği de şuydu: “Bu iddialar ciddi iddialar, öyle birilerinin dediği gibi darbe iddiası falan değil bunlar, yolsuzluk iddiası, çıksın arkadaşlarımız yargılsın.” düşüncesiyle bakanların Yüce Divana gönderilmesi yönünde oy kullandılar. Buraya kadar bence normal, olması gereken de bu. Vicdan sahibi daha çok arkadaşımız da olmalı. Ancak, bu oylama neticesinde bazılarının çıkıp “Parti içerisinde hainler var, bu operasyon Recep Tayyip Erdoğan’a karşı yapılmış bir operasyondur, bu hainleri kırk sekiz saat içerisinde bulup temizleyeceğiz, gereğini yapacağız.” şeklindeki söylemlerini demokrasi içerisinde nereye koyabiliriz, bunun takdirini de siz değerli arkadaşlarıma bırakıyorum.

Bakın, 17 Aralıkta devrin Başbakanı, şimdiki Sayın Cumhurbaşkanı bunun bir darbe teşebbüsü olduğunu söylemişti “Hükûmetimize dönük bir darbe teşebbüsü” demişti. Doğru mu? Ancak, dün 50 kadar AKP’li milletvekili arkadaşımız “Hayır Sayın Cumhurbaşkanı, bu bir yolsuzluktur. Yolsuzluk iddiaları da ciddi iddialardır. Bu arkadaşlarımız yolsuzluk suçlamasıyla Yüce Divana sevk edilmelidir.” dedi. Şimdi, bir anlamda, kurucu iradeye, AKP’nin kurucu iradesine aykırı davrandı arkadaşlarımız. Şimdi, benim sormam gerekiyor burada, sormalıyız da bunu: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı bunlara “darbe teşebbüsü” dedi, 50 kadar AKP milletvekili “Hayır, ben böyle düşünmüyorum.” dedi. Şimdi, bu arkadaşlarımız da Başbakanın kastettiği gibi, Sayın Cumhurbaşkanının kastettiği gibi, malum cemaatle birlikte Hükûmete komplo mu kuruyorlar?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın vekilim, konuyla ne ilgisi var bunların Allah aşkına!

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Efendim, bağlayacağım müsaade ederseniz. Niye müdahale ediyorsunuz?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Bağlayacaksın da uzattıkça uzatıyorsun. Konuyla ne ilgisi var?

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Arkadaşlar, neyi konuşacağımıza siz mi karar vereceksiniz ya!

SERMİN BALIK (Elâzığ) - Burada iktidar milletvekilleri olarak bizi zan altında bırakıyorsunuz.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – İzin verin, siz de cevap verirsiniz beyefendi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özcan.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Konuyu bağlayacağız arkadaşlar. Yalnız bu şekilde müdahale ederek benim konuşma süremi uzatıyorsunuz sadece.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – O kadar çok dolaşıyorsun ki bağlamak mümkün değil.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Kusura bakmayın, benim konuşma süremi uzatmaktan başka bir işe yaramıyor bu tür müdahaleleriniz.

BAŞKAN – Yok, karşı tarafa soru sormadan devam edin siz çünkü soru sorunca onlar kendilerine sorulduğunu...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Soruyu ben özel olarak birine sormuyorum, herkese soruyorum, herkesi düşünmeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özcan.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şimdi, arkadaşlar, konu dağıldığı için baştan alayım isterseniz.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Müdahale edince zaman kaybı oluyor.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şimdi, iddia neydi? 17 Aralıkta ve 25 Aralıkta Hükûmete dönük bir darbe iddiası, değil mi? “Bize komplo kurdular, bize darbe yapmaya çalıştılar.” diyen devrin Başbakanı, şimdiki Cumhurbaşkanımız vardı. Bir cemaatin –o kendisi “paralel yapı” diyor ama biz “cemaat” demeye devam ediyoruz, en azından kastettiğini dürüst bir şekilde söylüyoruz- böyle bir darbe teşebbüsünde bulunduğunu, aslında o tür “tape”lerin, o tür konuşmaların hiç olmadığını, bunların montaj olduğunu, hatta evlerden çıkarılan o paralarla ilgili de toplumun halüsinasyon gördüğünü iddia etti Sayın Cumhurbaşkanı ve sizden de buna kayıtsız şartsız itaat etmenizi bekledi.

“Evet, yoktur bunlar canım; Başbakanla oğlu arasında böyle konuşma olabilir mi? Bakanla çocuğu arasında böyle konuşma olabilir mi? O paraları oraya polisler koymuştur, birileri koymuştur, paralel yapı koymuştur.” denilmesine inanmanızı bekledi kayıtsız olarak.

Ama ben çok şükür şunu gördüm: Gerçekten içinde hâlen vicdan sahibi, hâlen gerçekten haramı-helali ayırt edebilen çok sayıda arkadaşımız varmış. Ben bu salonda da bu arkadaşlarımızdan muhakkak bir iki tane arkadaşımızın olduğuna, en azından bir iki arkadaşımızın olduğuna inanıyorum. Belki de hepsi.

Ama şimdi şöyle tehlikeli bir durum var: Ben bir arkadaşımın, bir iktidar partisi milletvekilinin bu konuda “evet” oyu kullandığını bilsem, bunu açıklasam o arkadaşım açısından pek hayırlı olmayacak. Teşekkür etsem bu arkadaşımıza

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 3

samimiyetle veya hepimiz gitsek teşekkür etsek, “Son derece duyarlılık gösterdiniz, Allah sizden razı olsun.” desek, herhâlde birkaç ay sonra bu koltuklarda oturamayacaksınız. O yüzden, biz bu konuda, bilsek de teşekkür edemiyoruz maalesef.

Arkadaşlar, az önce söyledim Sayın Başkan, bu bir darbe teşebbüsüse, devrin Başbakanının, şimdiki Cumhurbaşkanımızın iddiaları doğruysa, o zaman dün akşam bu iddiaların aksine oy kullanan iktidar partisine mensup 50 civarında arkadaşımızın hukuki konumları ne bundan sonra? Onlar da şu malum cemaate –paralel yapı adı altında- dönük operasyonların bundan sonra bir parçası olacaklar mı veya birilerinin dediği gibi, bu cemaat o kadar güçlü bir cemaat ki, neredeyse AK PARTİ Grubunun... Ki ilk seçildiğinde yaklaşık 341 kişiydiniz galiba 2011’de, şimdi sayı 312’ye düştü, şu firelerle birlikte 255’e kadar düşmüş görünüyor. “Demek ki 100 civarında arkadaşımızı hâlâ bu cemaat kontrol etmeye devam mı ediyor?” soruları akla geliyor. Bu soruların cevaplarını elbette bulmak... Yani daha doğrusu, bu soruların cevaplarını araştırmalı mıyız sağlıklı bir demokraside? Bana göre araştırmamalıyız ama “Kırk sekiz saat içerisinde bu hainleri bulup temizleyeceğiz.” diyenlere bu soruyu sormak lazım: “Niye araştırıyorsunuz?”

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Nasıl bulacaklar ya, onu anlamadım ki.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bilemiyorum, onların kendi yöntemleri vardır muhakkak.

FATMA SALMAN (Ağrı) – Aklınızı şu CHP için yorsanız da şu muhalefetten...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Evet, biz muhalefetten yorulduk gerçekten.

FATMA SALMAN (Ağrı) – Kendinizi silkeleyin önce.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Artık bizim iktidara gelme zamanımız gelmiş, samimi söylüyorum. Sizin de artık biraz...

FATMA SALMAN (Ağrı) – Şu aklı önce bir kendinize yorun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Konuşma hakkınız var Sayın Milletvekili.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Milletvekili, cevap verirsiniz, bizim kendi iç muhalefetimizle ilgili söyleyeceğiniz bir şeyler varsa mikrofonu alır söylersiniz.

Sayın Başkan, bugün biliyorsunuz Genel Kurul çalışmıyor. Dün, neredeyse sabaha kadar bir çalışma gerçekleştirdik, yoğun bir çalışma gerçekleştirdik. Bu sebeple bugün Genel Kurul çalışması yok, muhtemelen yarın da olmayacak. Dolayısıyla, bu hafta gündemde olan konular da otomatik olarak önümüzdeki haftalara kaymış olacak.

Ben şu öneride bulunmak istiyorum son olarak: Biz, isterseniz Genel Kurulun çalışma takvimini sıkıştırmayalım, Komisyon çalışmasını bu hafta bitirme konusunda özel bir gayret içerisinde olmayalım. İsterseniz, bugün çalışmalarımızı, bir iki madde görüştüktan sonra keselim -bu benim önerim- önümüzdeki hafta Genel Kurul çalışma günlerinde kaldığımız yerden devam edelim diye bir öneride bulunmak istiyorum.

Tüm Komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özcan.

Sayın Türmen, buyurun.

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, İçişleri Komisyonunun değerli üyeleri, ben 25’inci madde çerçevesinde söz aldım fakat aslında söylemek istediklerim, daha önce görüşülmüş olan Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na getirilen değişikliklerle ilgili ve Terörle Mücadele Kanunu’na getirilen değişikliklerle ilgili, 3’üncü ve 4’üncü maddede yapılan değişikliklerle ilgili birkaç görüşümü izninizle belirtmek istiyorum.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri konusunda Türkiye’nin başı gerçekten dertte yani uluslararası alanda gerçekten dertte. Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden çıkan kararlara, AB izleme raporlarında yazılı olanlara, Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme Komitelerinin raporlarına, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin kararlarına filan baktığımız zaman, Türkiye’nin başının bu konuda ne kadar dertte olduğunu görüyorsunuz.

Ben izninizle bir iki örnek vermek istiyorum: Pek çok karar var ama en son kararlardan biri, işte 2013 yılında alınan İzci Kararı var Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde. Bu kadın örgütleri, kadına karşı şiddetle ilgili bir gösteri yapmak istiyorlar. Önce Beyazıt Meydanı’nda gösteriyi yapmak istiyorlar, ilgili makamlar, vilayet, “Olmaz, Beyazıt’ta olmaz bu gösteri, git Beykoz Çayırı’na.” diyor. Onlar da Beykoz Çayırı’na gitmiyorlar -şimdi Beyazıt nerede, Beykoz nerede- ve Beyazıt’ta gösteriyi yapıyorlar. Onun üzerine polis, işte her zaman olduğu gibi dağıtmak için üstlerine biber gazı kullanıyor, şiddet kullanıyor, bir kadın yerlere düşüyor, o kadın tekmeleniyor -gazetelerde de çıktı resimler- derken işte bilincini kaybediyor, hastaneye kaldırılıyor. Bu olayla ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi hem 3’üncü maddenin yani işkence ve kötü muameleyi yasaklayan maddenin hem de toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkını düzenleyen 11’inci maddenin ihlaline karar verdi ve karar verdikten sonra da şöyle bir şey söylüyor: “Mahkeme 40’dan fazla kararında -şimdiye kadar- buna benzeyen konularda ihlal buldu -işte, sayıyor bunların bazılarını- bu kararlardan 20 tanesinde Türk makamları bu aşırı güç kullanan güvenlik güçlerine karşı doğru dürüst bir etkili soruşturma yapmadılar ve bizim önümüzde, mahkeme

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 4

önünde bekleyen, aynı nitelikte olan 130 tane başvuru daha var.” diyor Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi. “Onun için, bir kere, Türkiye bu güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanmasını engelleyen önlemleri alsın; ikincisi, bu toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi standartlarına, kriterlerine göre yeniden düzenlensin.” diyor.

Bu olurken Eylül 2014’te Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi aynı konuda başka bir kararı kabul ediyor. O da diyor ki: ”Türkiye’de toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkının ihlali sistematik ve yaygın bir biçimde olmaktadır.” İşte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden kararlar veriyor. “Bu sadece Gezi olaylarıyla ilgili olarak kamu görevlilerine karşı 329 tane soruşturma başlatılmış fakat sadece 3 güvenlik gücüne bir yaptırım uygulanmıştır.” diyor. Belki dünkü kararla birlikte 4’üncü olacak. “O nedenle, ben şunu talep ediyorum Türk Hükümetinden Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi olarak: Bir kere, bu biber gazının ve diğer zehirli gazların kullanılmamasını, insan hayatını riske atmayacak, insan hayatını tehlikeye atmayacak bir biçimde kullanılmasını sağlayın. İkincisi: Bu polis güçlerinin, güvenlik güçlerinin orantısız bir biçimde güç kullanmasını engelleyin, kullananlara karşı da doğru dürüst bir soruşturma yapın ve 31 Aralık 2014 tarihine kadar bana bilgi verin ve ben bunu 2015 Martındaki toplantıda gözden geçireceğim.” diyor.

Şimdi tabii, 31 Aralıkta Türk Hükümeti Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine ne bilgi verdi, bunu bilmiyoruz ama tabii, merak ediyorum doğrusu ne bilgi verdi? Yani şunu mu dedi: “Ben şimdiye kadar bu konuda hiçbir şey yapmadım, tam tersine, öyle kanunlar çıkardım ki toplantı ve gösteri yürüyüşleri bakımından giderek o özgürlükleri sınırlayan nitelikte kanunlar çıkardım.” mı diyecek acaba, onu merak ediyorum.

Bu getirilen şeylere baktığınız zaman, gerçekten de şimdi bütün bu kararlar çerçevesinde Türkiye’nin yükümlülüğü, bu kararları uygulamak ve dolayısıyla buradaki standartlara uygun bir Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu ortaya çıkarmak. Yani bunun için ne gerekiyor? Bunun için şu gerekiyor: Bir kere, toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkına getirilen tek sınırlama, o toplantının barışçı olup olmadığı. Barışçı olduğu sürece, daha önce, efendim, izin alındı mı, alınmadı mı – izin zaten yok da- işte bildirim yapıldı mı, yapılmadı mı, formaliteler yerine getirildi mi, getirilmedi mi, bu önemli değil. Barışçı olan bir gösteriye karşı bu formaliteler yerine getirilmemiş olsa bile güvenlik güçlerinin şiddet kullanması kabul edilmiyor bir kere. Toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkının ihlali.

İkincisi: Toplantının, gösterinin nerede yapılacağı, o gösteriyi düzenleyen örgüte ait bir sorun. Yoksa bu ilgili makamların “Orada değil burada yap.” demesi, aslında kabul edilemez bir şey çünkü yer ile toplantı ve gösteri yürüyüş hakkının kullanılması birbirine çok yakından bağlı. Yani, ne bileyim, bir binanın yapılmasını protesto edecekseniz ya da bir bölgedeki bir çevreye getirilen zararı protesto edecekseniz, “Sen o bölgede yapma, git bunu bilmem Beykoz’da, çayırdı yap.” demeniz, tabii ki o toplantının, o gösterinin anlamını kaybetmesine yol açıyor. Yani hak ile yer arasında çok yakın bir bağlantı var. Yani bunu düzeltmesi lazım Türkiye’nin kanunlarda ve tabii ki bu kanunlarda polisin şiddet kullanmasını engellemek, kullanan polisi de doğru dürüst araştırmak, soruşturmak ve yargı önüne çıkarmakla yükümlü. Bunları getirmeli. Bunları yapacak yerde, yani Toplantı Ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nda bu yönde değişiklikler yapacak yerde şimdi getirilen değişikliklerle ne yapıyor? Daha genişletiyor kapsamını, yasakların kapsamı genişletiliyor buradaki şeylerle. İşte, efendim, bu havai fişek, molotof, benzeri el yapımı silahlar ekleniyor...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Sapan ekleniyor.

RIZA TÜRMEK (İzmir) – Sapan ekleniyor.

Efendim, işte, yüzünü, kimliklerini gizlemek bir suç hâline getiriliyor. Tabii, yüzünü kapamak şiddet unsuru değil. Yüzünü kapamak birçok nedenden olabilir. Yani hava soğuktur, kar yağıyordur, eşarpla yüzünüzü kaparsınız sokağa çıkarken, grip mikrobunu önlemek için yüzünüzü kaparsınız. Yani yüzünü kapayan insanın hangi nedenle yüzünü kapadığını nereden bileceksiniz? Hangi saikle yüzünü kapadığı nereden belli olacak?

Döviz, resim, levha, araç gereçler gibi, böyle şeyler taşımak bir suç hâline getiriliyor, bunun kapsamı genişletiliyor.

Yani Türkiye’de bu toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkına, özgürlüklerine getirilen uluslararası standartlara aykırı sınırlamaları kaldıracak yerde ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin istediği ilkelere göre yeni düzenlemeler yapacak yerde, özgürlük alanını genişletecek, sınırlamayı daraltacak yerde, tam tersine, sınırlamayı genişletecek, özgürlüğü daraltacak düzenlemeler getiriliyor.

Bu tabii, Türkiye’nin uluslararası alanda içinde bulunduğu güçlüklerle yardımcı olmayacak korkarım ki. Tam tersine, o güçlükleri büsbütün artıracığından ve Türkiye’nin bu konuda başında dolaşan belaları artıracığından endişe ediyorum.

Ben bunu arz etmek istemişim. Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Türmen.

Sayın Toptaş, buyurun, söz sizin.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokrat arkadaşlarım, basın yayın kuruluşlarının değerli temsilcileri; sözlerime başlarken herkesi saygıyla selamlıyorum.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 5

Değerli arkadaşlar, biraz önce Komisyon üyemiz Tanju Özcan arkadaşımız konuşurken bazı arkadaşlarımız müdahale etme gereği duydular. Neden öyle bir gerek duyduklarını anlamak mümkün değil. Burada, Komisyonda herkesin düşüncelerini ifade etmek gibi bir hakkı vardır. O düşünceleri ifade ederken de kimseden izin almak ya da neyi konuşacağını, neyi konuşmayacağını başkasının tarif etmesine izin vermek gibi bir yükümlülükleri de yoktur.

Dün çok ciddi bir süreç yaşadık. Türkiye’de 17, 25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonlarından sonra, bir yılı aşan bir süredir tartışılan bir konu dün Parlamentoda karara bağlandı. Ancak, bu konu karara bağlanırken iktidar sahipleri televizyonlara çıktıkları zaman, esasen bu konunun soruşturma komisyonu kurulması önergesinin kendileri tarafından verildiğini, gruplarına baskı yapmadıklarını, herkesin kendi özgür iradesiyle oyunu kullandığını söylediler ve gene muhalefetin belki grup kararı almış olabileceğini çünkü oyların hiç değişmediğini söylediler.

Değerli arkadaşlar, biz bu süreçte nasıl gelineceğini biliyoruz. Bu süreçte, bir yolsuzluk ve rüşvet operasyonu sürecinin bir algı operasyonu nasıl darbe sürecini dönüştürüldüğünü biliyoruz, soruşturulmaması için nelerin yapıldığını da biliyoruz. Bu konuyu soruşturan bütün polislerin daraduman edildiğini, bütün yargıçların daraduman edildiğini, bütün savcılarının daraduman edildiğini, iddianame hazırlayan savcının iddianameyi bitirmek üzereyken görevden alındığını ve iddianame için yeterli görülen kanıtların bir başka savcı tarafından takipsizlik kararına yeterli kanıt olarak gösterilerek takipsizlik kararı verildiğini de herkes biliyor. Bu soruşturma önergesini de muhalefet partileri verdi. AKP, toplum nezdinde kendisini yolsuzluklara sahip çıkmıyormuş, onu soruşturuyormuş gibi göstermek üzere bir soruşturma komisyonu kurulması önergesi getirdi, ardından da bu soruşturma önergesinin nasıl bir ucube sonuçla sonlandığını hep birlikte gördük.

Yani, burada, çünkü yaşadığımız olayda, iktidar partisinden, bazı oylamalarda 40 civarında, bazı oylamalarda 50 civarında sayın milletvekilinin vicdanının sesini dinlemiş olduğu yolundaki Tanju Özcan’ın yorumuna arkadaşlarımızın gösterdiği tepkiyi anlamak mümkün değil. Ben de vicdanının sesini dinleyen herkese buradan teşekkür ediyorum. Olması gereken de vicdanının sesine göre davranmaktır ama AKP’de, vicdanının sesine göre davrananların bile bazı vicdansızlar tarafından hain ilan edildiği, soruşturulacağı ve iplerinin çekileceği konusunda bir baskı altına alınma sürecinin başladığını görüyoruz. Bu nedenle, bu yöndeki bu anlayışı da protesto ediyorum.

Dün her ne kadar 276 sayısı bulunmadığı için hırsızlık ve yolsuzluk operasyonlarına karıştığı iddia edilenlerin Yüce Divana sevki sağlanamamış ise de bu defter burada kapanmamıştır. Orta yerde çok ciddi iddialar vardır; orta yerde para kasaları vardır; orta yerde “Oğlum temizle, daha temizleyemedin mi?” “tape”leri vardır, bilirkişi tarafından gerçek olduğu saptanmış ve raporlandırılmış; ayakkabı kutularındaki paralar vardır. Önce cami yaptırmak için, sonra üniversite yaptırmak için toplandığı söylenen, hatta bu paraların polis tarafından konulduğunu söyleyen ve sonra bu parayı faiziyle geri alanlar ortadayken bu defter kapanmaz, bu defterin kapanmayacağını da herkesin bilmesi gerekir.

İkinci bir konu, konumuzla da, çıkarmak isteğimiz, görüşmekte olduğumuz yasayla da çok ilgili bir konu. Bugün Ali İsmail Korkmaz davasında karar verilmiştir. Bu ülkede, barışçıl bir gösteriye karışmış olmasından dolayı polis tarafından kovalanan; cadde içerisinde fırıncısı, kahvecisi, çaycısı ve polis tarafından sopalarla dövüle dövüle öldürülen, zamanın valisinin “Kendi arkadaşları tarafından öldürüldü.” dediği...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Hâlen görevde.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Evet, hâlen görevde olan.

Valinin “Kendi arkadaşları tarafından dövüldü.” demesi Türkiye için utançtır, bu Parlamento için de utançtır. Ve hatta devletin “Bu konuda hiçbir kanıt yok, görüntü yok.” dediği ama bir gazetecinin; namuslu bir gazetecinin, yalaka olmayan, havuza boyun eğmeyen bir gazetecinin çabaları sonucu ortaya çıkarılan görüntülerle kaçacak yerleri kalmadığından mahkeme önüne çıkarılmak zorunda kalan katil polisler on yıl ceza verilmiştir. Madem polisler paraleldi, savcılar, hâkimler paraleldi, sizlere operasyon yaparken -“sizler”e derken Komisyonu tenzih ederim yani birilerine operasyon yaparken- o yargıçlar paralelciydi, o polisler paralelciydi, son derece demokratik hakkını kullanırken gösteri yapan birini öldüren polisler neci acaba? Tayin ettiğiniz hâkimler, onu öldüren katillere verilen on yıl cezayı veren hâkimler neci acaba, bunu da sormak isterim.

Sokakta polis insanları sopayla öldürürken, bu yetmiyormuş gibi şimdi bu yasayla polise, jandarmayı da polis hâline getirerek jandarmaya, sahil güvenlik kuvvetlerini de polis hâline getirerek onlara, sokakta insan öldüren polislerden daha ağır yetkiler veriyoruz. “Kendi arkadaşları öldürdü.” diyebilecek kadar sapkın olan ve hâlâ görevde olan bir valiye olağanüstü hâl ilan etme yetkisi veriyoruz bu yasayla. O sapkının eline bir de olağanüstü hâl ilan etme yetkisi verdiğimiz zaman sokakta insan gibi yaşamak isteyen insanların neyle karşılaşacağını düşünmek bile istemiyorum.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Hızır Paşa olur, herkesi asar, kendi babasından başlar.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Biraz önce Sayın Yargıç Rıza Bey Avrupa İnsanları Mahkemesinin kararlarını anlattı toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili, 31 Aralığa kadar da Türkiye’nin buna cevap vermesi gerektiğini anlattı. Belki

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 6

Sayın Bakan buna verilen bir cevap var mıdır, yok mudur söyler. Bir taraftan Türkiye'ye bu yasakların boyutları gösterilip bunların demokratik bir yasa olmadığını, bu davranışların da düzeltilmesi gerektiğini, bu yasal düzenlemelerin demokratik bir biçime dönüştürülmesi gerektiğini anlatırken, biz burada bir olağanüstü hâl yasası getiriyoruz; sapkın, olayları saptıran, kanıtları karartanlara da olağanüstü hâl ilan etme yetkisi veriyoruz.

Değerli arkadaşlar, Parlamento bu anlayışa mahkûm edilmemelidir, Parlamento bu anlayışa alet edilmemelidir. Bu yasa konusunda şu ana kadar söylediklerimizin hepsi gerçektir. Hepsinin demokrasi açısından hangi sakıncaları getirdiğini, toplumsal yaşam açısından hangi sakıncaları getirdiğini uzun uzun anlatmaya çalışmamıza rağmen çok fazla bir şey anlatamadığımızı düşünüyorum ama sonuçlarına bu toplumda hepimiz katlanacağız. Bu sonuçlardan bizim göreceğimiz zarar kadar, bu sonuçlardan bu toplumun göreceği zarar kadar bu toplumun bireyi olan sizlerin kardeşiniz, amcanızın oğlu, çocuğunuz, üniversiteye gönderilen yeğeniniz, onlar da zarar görecektir. Bu düşünceden vazgeçiniz, toplumu korku ve tehditle yönetme anlayışından vazgeçiniz, toplumu zapturapt altına alarak yönetmekten, yönetme talebinden vazgeçiniz. Geçen gün söylediğim gibi, dünyanın hiçbir yerinde diktatörlükler sonuna kadar toplumu zapturapt altına alamamışlardır. Toplumu korkuyla, tehditle yönetenler bir gün çok perişan bir biçimde o toplumun tepkisiyle karşı karşıya kalmışlardır. Umarım böyle bir sonuca varmadan Türkiye, demokratik bir sisteme, demokratik bir biçime dönüştürür yasalarını ve demokrasisinden vazgeçmeden Türkiye Cumhuriyeti ilelebet varlığını sürdürür diyorum, teşekkür ediyorum.

25'inci maddedeki düşüncelerimi de söyleyeyim: Bu konuda bir teklifimiz var. Daha önceki söylediğimiz; Jandarma Yasası'nda ve Polis Yasası'nda aynı konudaki düzenlemelerle ilgili söylediklerimizi aynen tekrar ediyorum. Bu maddenin de sakıncaları nedeniyle yasa tasarısı metninden çıkarılmasını diliyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Hüseyin Bürge geçti)

BAŞKAN – Sayın Toptaş, teşekkür ediyorum.

Konuşma sırası...

Sayın Dinçer, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Evet, çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, çok kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, bürokrasimizin değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de önce ülkemizde yaşanan asrın yolsuzluğu olarak niteleyebileceğimiz bir yolsuzluğa dün son noktayı koyan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde özgür iradesiyle oy kullanan tüm milletvekili arkadaşlarımı yürekten kutluyorum. Bir bütün olarak toplantıya katılan Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve diğer partilerden arkadaşlarımı kutluyorum. Ayrıca, Komisyonun tarafı bir raporuna katkı sunmayarak, kabul etmeyerek bu raporu, ortada bir yolsuzluğun var olduğu yönünde görüş belirten iktidara mensup milletvekili kardeşlerime de -her kimse- sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum. Vicdanlarına göre karar vermişlerdir tüm arkadaşlar. Bazıları yolsuzluk görmemiş, bazıları görmüştür, kendi takdirleri ama bunu ileri de tarih yazacaktır, kimin doğru, kimin haklı olduğunu. Fakat, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir ümit doğmuştur, demokrasinin yaşatılacağı yönünde, yolsuzlukların üzerine gidileceği yönünde bir ümit bize vermiştir, bu da Parlamento adına olumlu bir gelişmedir.

Bu, belki demokrasi adına sevindirici bir olay ama gene demokrasi adına üzücü olayımızı da işte biraz evvel arkadaşlarımız söylediler. Türkiye özgür bir ülke değil şu anda. Gerçekten özgürlük endeksinde devamlı alt sıralara düşen, hatta Bahreyn, Ürdün, Malezya, Yunanistan, Güney Afrika gibi ülkelerin de çok çok gerisinde, bugün hiç beğenmediğimiz, diktatör bir rejimle yönetilen, darbeyle yönetilen, Sisi'den bile daha geriye, Sisi rejiminden dahi daha geriye düşen bir özgürlük endeksine sahip Türkiye. Bizi buralara ne getirdi? Biraz evvel Sayın Rıza Türmen arkadaşımız, ağabeyimiz söyledi; Türkiye'nin insan hakları karnesi çok zayıf, çok düşük. Yapılan yasal gösterilerde haklarını arayan herkese uygulanan şiddetin boyutları dünyada görülmeyecek derecede kötü. Bu da bizi çağdaş bir ülke olma yolundan alıkoyan en büyük engellerimizden birisi. Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önünde en çok dava açılan ülkelerin başında -aldığımız bilgilere göre- Türkiye ve Rusya geliyor. Yani, insan haklarının en çok ihlal edildiği ülkelerin başında geliyoruz. Ayrıca, en son verilen kararlarda da toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin Türkiye'de özgürce yapılamadığı, büyük bir polis baskı ve şiddetine maruz kaldığı yönünde, artık resmen bizim de Anayasa'mıza göre uymak zorunda olduğumuz mahkeme kararlarıyla tescillenmiş ve sırada da belki onlarca gelecek. Buna rağmen, bizler, gene etkin soruşturma yapmayarak, soruşturmaları uzatarak, olay yerinden veya ailelerden kilometrelerce, yüzlerce kilometre uzaktaki mahkemelere vererek... Geçmişte bunun örneklerini çok gördük. Türkiye'nin hemen hemen bütün illeri gezdirildi bazı mahkemeler sonuçlandırılmak için. Çalıy dolaşarak, mahkemeler katakulliye getirilip neticede sembolik, gülünç denilecek cezalarla bu şiddeti uygulayanlar cezasız bırakılmaktadır. İşte, etkin denetim yapılmadığı için ve şiddet uygulayanların üzerine etkin bir şekilde gidilmediği için bizim insan hakları karnemiz de her geçen gün daha kötüye gitmektedir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 7

Bugün Kayseri’de verilen mahkeme kararının çok yetersiz olduğunu... Şiddet uygulayan insanların hem de tanımadık kişilerin gidip orada vahşice bir çocuğumuzun, bir gencimizin, bir üniversite çocuğumuzun -o da artık kaçıyor yani, sığınacak bir liman arıyor, buna rağmen- üzerine çullanıp 8-10 kişi sopalarla ve polislerle birlikte öldürmelerinden sonra verilen on yıllık ceza insan hayatının ne kadar hiçe sayıldığının ve şiddetin ne kadar teşvik edildiğinin bariz bir göstergesidir. Başta hâkimler olmak üzere, o kararı verenleri, kararın o hâle gelmesine sebep olan tüm iktidar mensuplarını -başta Eskişehir Valisi olmak üzere- kınıyor, o çocuğun katillerinin cezasız kalmasının Türkiye için bir utanç olduğunu belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, artık Avrupa’da Sisi rejimiyle karşılaştırılmaktadır. O kadar kötü ki, demokrasi verilerine baktığımızda, birkaç rakam vermek istiyorum: Protestolara katıldığı için hakkında kovuşturma başlatılan ya da hapse atılan kişilerin sayısı Mısır’da 16 bin, Türkiye’de 5.500, sadece gösteriye katıldığı için. Öldürülen protestocu sayısı Mısır’la karşılaştırılıyor, Mısır’da bin, Türkiye’de 63. Yaralananların sayısı, Mısır’da 17, Türkiye’de 10 bin. Sivil toplum kuruluşlarını hedef alan yasalar -Avrupa’yla karşılaştırdığımızda- Türkiye’de ve Mısır’da aynı tür yasalar çıkarılmış. Protesto gösterilerini kısıtlayan yasalar, her iki ülkede de aynı nitelikte çıkarılmış. Evet, devam ediyoruz, özgürlük kriterine baktığımızda, “Mısır özgür değil, Türkiye özgür değil.” Demokrasi endeksinde, Mısır dünyada 135’inci, Türkiye 93’üncü. Kaç ülke var Sayın Hâkimim?

RIZA TÜRMEEN (İzmir) – 200’e yakın.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – 200’e yakın ülke var.

Hukukun üstünlüğü endeksinde, Mısır bizi geçmiş arkadaşlar, Mısır 34, Türkiye 55’inci sırada hukukun üstünlüğü açısından.

Yani daha saymama gerek yok, elim varmıyor, gerçekten utanç verici bir konumdayız. Buna rağmen, biz yine de insan haklarını kısıtlayıcı, özgürlüğü kısıtlayıcı... Polise, jandarmaya, o da yetmiyor Sahil Güvenlik Komutanlığına da aynı yetkileri veriyoruz ve onları üstüne üstlük getirip bir de siyasi iktidarın emrine ve kontrolüne veriyoruz.

Şimdi, bu yasayla da, “Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli Sahil Güvenlik mensubu subay, astsubay, sivil personel, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş, er, hizmetleri gerekleri veya sağlık nedenlerinden dolayı görev ve hizmet yerlerinin değiştirilmesiyle geçici görevlendirilmesi 8’inci maddedeki usul ve esaslara göre yapılır.” diyor. Yani onların önemli bir kısmı, daha doğrusu komuta kademesinde olanların tümü İçişleri Bakanı ve valiler tarafından atanacak, dolayısıyla siyasi iktidarın emrine girecek. Sadece erler, erbaşlar gibi birkaç tane kişi belki Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından atanacak.

Değerli arkadaşlar, bu gidişatın hiç iyi olmadığını, doğru olmadığını söylemiştim size, çünkü incelik isteyen o atamalarda... Bir mülki idare amiri Sahil Güvenlik Komutanlığındaki, o kadar detaylı bilgileri bilmez, bilmesine de gerek yoktur. Yani sıradan, jandarmanın ilçe komutanının atanmasını niye biz valiye değil de İçişleri Bakanına veriyoruz veya niye Sahil Güvenlik Komutanlığına, Jandarma Komutanına değil de valiye veriyoruz, bu tartışılır.

Şimdi, ben size bir hanımefendinin, şerefli bir subayımızın eşinin bir mektubunu okuyacağım:

“Sayın milletvekilim, ben on sekiz yıldır, şerefli jandarma subayının eşiyim. Son zamanlarda yaşanan acı hadiseler beni derinden üzmektedir. Uzun zamandır Türk Silahlı Kuvvetleri pasifleştirilmeye çalışılmaktadır. Bununla birlikte, Güneydoğu Bölgesi de koparılmaya noktasına gelmiştir. Teröristler ve onlarla iş birliği içinde olanlar pervasızca hareket etmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bebek katilinin itibarını savunan bir Hükûmetin temsilcileri vardır. Güneydoğu’da ise şehir merkezinde rahatça kimlik kontrolü yapan teröristler boy göstermektedir. Bu son yaşanan hadiselerden sonra, bir astsubayımızın pazar alışverişinde eşinin yanında şehit edilmesi, teröristbaşına itibar verilip sekreter atanması, Güneydoğu’da teröristlerin rahatça vergi toplaması, kimlik kontrolü yapması, bayrağımızın yakılıp yıkılması Türk Silahlı Kuvvetlerinin onurunu ayaklar altına almıştır. Bütün bunlar yetmezmiş gibi, bir de, iktidar, jandarmayı kendisine bağlayarak ordumuzun elini daha da zayıflatmak istemektedir. Ben bütün bunları bir asker eşi olarak görebiliyorsam siz milletvekilleri Türk Silahlı Kuvvetleri üzerinde oynanan oyunları hayli hayli daha fazla görüyorsunuzdur. Sizlerden rica ediyorum, lütfen bu oyunlara gelmeyin, bu oyunlarını bozun, bu gidişe bir ‘Dur.’ deyin artık.

Bir asker eşi olarak yıllarca çocuklarımla çok zorluk çektim. Yemek pişirirken evimizin yanı başında çatışmaya şahit oldum. Bütün bu yaşanan sıkıntılardan sonra teröristbaşı itibar kazanacak. Atatürk’ün ordusu, bu ordu gözünü kırpmadan canını veren şehitlerin yadigarı bir ordu şu anda sizlere emanet. Askerin yüzünü yerden kaldırmayın. Ne bu vatanın bölünmesine ne de jandarmanın siyasileştirilmesine, eriyip gitmesine müsaade etmeyin. Ülkenin geleceği geçmişte olduğu gibi şimdi de sizlerin elinde. Vatana, bayrağa, askerimize, ordunun namusuna sahip çıkacağınızdan zerre kadar tereddüdüm yoktur.

Saygılarımla.”

Evet, bu bir feryat, böyle onlarca feryadı izliyoruz, duyuyoruz biz.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 8

Şimdi, iktidar mensubu milletvekillerimizin de bu konudaki vicdanlarına seslenmek istiyorum: Dün biz vicdanlara seslendik, gerçekten, 50'den fazla milletvekili kardeşimiz bu, asrın yolsuzluğunda ve soygununda gerçekleri gördü, vicdanlarıyla oy kullandı. İnşallah, bizim Komisyondaki arkadaşlarımız da kendilerinin takdir edeceği şekilde, kendi vicdanlarına göre oy kullanacaklar. Sahil Güvenlik Komutanlığımızın da, jandarmamızın da siyasetleştirilip ileride siyasilerin elinde oyuncağa dönüştürülmesinin önündeki engelleri kaldıracaklardır diye düşünüyorum.

Bu maddenin, 25'inci maddenin, siyasilerin elinde Sahil Güvenlik personelinin bir oyuncak gibi, oradan oraya sürülebilmesine, oradan oraya atanmasına ve istenilen şekilde yer değiştirmelerine sebebiyet vereceği için uygun olmadığını düşünüyorum. Bu maddenin tasarı metninden çıkarılmasını teklif ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, ben de çok teşekkür ediyorum.

Konuşma sırası Sayın Erdoğan'da.

Buyurun Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, basınımızın değerli temsilcileri, değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz

Sözlerime başlarken gündeme dair birkaç hususu dile getirmek istiyorum: Öncelikle, biraz önce medyaya düşen bir habere göre, Karaman İl Jandarma Komutanlığında görevli Uzman Çavuş, Aykut Köylü, odasında beylik tabancasıyla intihar etmiştir. Kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum. Tabii ki, son dönemde bu askerî birliklerdeki intihar vakalarındaki artış çerçevesinde bunun da değerlendirilmesinde fayda olduğunu görüyorum.

Yine, Sivas'ın Gemerek ilçesinde bir linyit ocağında yaşanan göçükte 1 işçimiz hayatını kaybetmiş, 1 işçimiz yaralanmıştır. Hayatını kaybeden işçimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum, yaralı işçiye acil şifalar diliyorum. Bu da Türkiye'nin 2015 manzarasından bir kesit.

Tabii, arkadaşlar, dünden bu yana –yine, bu görüşmekte olduğumuz güvenlik paketinin tümüyle birlikte bakıldığında- çok önemli gelişmeler yaşanmaktadır. İleri demokrasinin bir gereği olarak, dün mahkeme kararıyla Fuat Avni'nin Twitter hesabına ulaşım engellenmiştir. Bugün de, bu engellemeler bazı gazetecilerin Twitter hesaplarına ulaşımın engellenmesiyle devam etmiştir. Bu da, Türkiye'deki basın hürriyetinin, ifade hürriyetinin geldiği noktadır. Bu bakımdan, daha bu kanundaki, bu güvenlik paketindeki yeni sınırlayıcı hükümler çıkmadan Türkiye'de bunlar yapılabiliriyorsa, tabii ki, bu durumun Türkiye'de çok iyi değerlendirilmesi ve düşünülmesi lazım.

Dün, yine, eski İçişleri Bakanımızın bir televizyon kanalında yaptığı açıklamalar var, bugün de aynı, benzer mahiyetteki açıklamalar bir gazetede yer almaktadır ve bu açıklamaların hepimizi ürküten açıklamalar olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bazı bölgelerimizde otoritenin dönüşümlü kullanıldığını, gece saatlerinde PKK'nın gençlik yapılanmasının bölgedeki bazı yerlerde hâkimiyeti kullandığını, gündüz saatinde de paylaşılarak bu yetkilerin kullanıldığını maalesef bu ülkede İçişleri Bakanlığı yapmış bir zıtmuhterem ifade etmiştir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani eş başkanlık mı Mehmet Bey?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani ifade etmek istemiyorum bunu ama bu ülkede İçişleri Bakanlığı yapmış bir zatın ağzından bu açıklamalar yapıp Hükûmet tarafından da henüz bu meyanda bir yalanlayıcı açıklama gelmeyince bunları da işin doğrusu ifade etmeden geçemedim. Bu konunun da muhakkak üzerinde durulması lazım.

Tabii ki, dün Meclis Genel Kurulundaki oylamayla ilgili olarak alınan sonuç ortadadır, elbette ki, Türkiye bunu istesenez de istemesenez de çokça konuşacaktır. Ama tabii, AKP aklı bunun Meclis Genel Kurulunda bugün ve yarın konuşulmasını engellemek için ve bu konuyu önümüzdeki haftaya kadar biraz soğutmak için Meclis Genel Kurulunu fiilen tatil etmiştir. Biz hepimiz bu senaryoyu -Cumhurbaşkanlığı seçimi sonuçlanınca, torba kanun görüşmeleri kesilip işte o seçilmiş Cumhurbaşkanının Parti Genel Başkanı ve Başbakanlık yapamayacağı konusundaki tartışmaları bitirmek için de o zaman Meclisin tatil edildiğini- çok iyi hatırlıyoruz.

Ama buradan ifade etmek istediğim şey şu: Gündemi ne kadar karartırsanız karartın, ne kadar engellerseniz engelleyin elbette ki bunlar sosyal medyada harıl konuşuluyor, gazetelerde yazılıyor; Türkiye bir seçime gidiyor bundan sonra, bu seçim döneminde de bunlar çokça konuşulacak ve AKP iktidarı dün Mecliste yaşananlarla birlikte hatırlanacak ve tarihteki yerini alacaktır, bunun böylece bilinmesinde fayda var.

Tabii ki, bu 25'inci madde, Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun 9'uncu maddesini değiştiren bu düzenleme, jandarmadan biraz daha farklı bir içeriğe sahip. Jandarmada her hâlükârda Jandarma Genel Komutanlığı personeli tefrik edilmiş durumda. Yani jandarmadaki bir subay, Kara Kuvvetlerine, Hava Kuvvetlerine, Deniz Kuvvetlerine gidip gelmiyor, jandarma astsubayı Jandarma Genel Komutanlığının personeli ama Sahil Güvenlik Komutanlığı böyle değil, Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin önemli bir kısmı Deniz Kuvvetleri Komutanlığıyla birlikte çalışıyor. Yani bunlar, bir süre orada,



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 9

bir süre burada görevlendirme usulüyle çalışıyor. Yani burada, yeniden İçişleri Bakanına atama ve görevlendirme yetkisi verilmesi, uygulamada, ilk başta, Sahil Güvenlik Komutanlığıyla ilgili bir tasarruf gibi gözükmeyle beraber, doğrudan Deniz Kuvvetleri Komutanlığının yetkisine giren tasarrufların da İçişleri Bakanlığının yetkisine geçmesine sebep olmaktadır. Bu sebeple, bu 25'inci maddenin kesinlikle tasarı metninden çıkartılması lazım. Yani ordunun içindeki tayinlere bizzat, işte, partili bir bakanın atama yapması, ordunun içi işlerine karışması orduda bundan sonra hem siyasallaşmaya hem de hiyerarşik yapı içerisinde bozulmalara sebep olacaktır. Elbette ki orduda başarının en önemli unsurlarından birisi disiplin ve hiyerarşidir. Disiplini ve hiyerarşiyi bozduğunuz zaman Türk ordusunu da Yeniçeri'ye döndürsünüz ve bunun da sonuçları Türk devleti için, Türk milleti için ağır olur.

Bunu herkesin takdirlerine sunuyorum. Burada parmak kaldırmak, tabii, grup kararıyla kolay ama bunları da düşünerek parmaklarınızı kaldırmanızı tavsiye ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, ben de teşekkür ediyorum.

Tabii, Başkanlık Divanı olarak, az önce bahsettiğiniz hem asker hem sivil kardeşlerimize, ölmüşlerimize biz de bir kere daha Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyoruz.

Sayın Serindağ, buyurun efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının değerli mensupları, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Tabii bu arada Maliye Bakanlığından gelenleri de unutmuyoruz, diğer bakanlıklardan, diğer kurumlardan da gelenler varsa onlara da hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, maddeye geleceğim ama maddeye gelmeden evvel Türkiye'nin gündemini işgal eden, Türkiye'nin gündeminde bulunan veya tanık olduğumuz, İçişleri Bakanlığını da ilgilendiren, burada bulunan değerli arkadaşlarımın, asker, sivil bürokratların görev alanını ilgilendiren bazı hususlara da değinmek istiyorum değerli arkadaşlarım.

Önce dün akşamki oylamayla söze başlayayım, şöyle: Şöyle oldu, böyle oldu, sonuçlandı. Bu neyi gösterdi? Efendim, milletvekillerinin, değerli milletvekili arkadaşlarımızın üzerinde bulunan baskıya rağmen önemli bir milletvekili grubunun bu baskılara boyun eğmediğini gördük. Dileriz ki herkes vicdanına göre hareket etmiştir.

Yalnız, üzerinde düşünmemiz gereken husus, bu oylamadan ziyade, oylamadan sonra iktidar grubuna mensup bazı milletvekillerinin, hatta ismini de verelim, aynı ilden milletvekili seçildiğimiz bir sayın milletvekilinin sözleridir. Bana göre, bizden önce iktidar partisi sayın milletvekillerinin buna cevap vermeleri lazım. Ne diyor mealen söylüyorum: Diyor ki: “Bunlar –bunlar derken beyaz oy kullanan sayın milletvekillerini kastediyor- Erdoğan’a operasyon yapmışlardır. Erdoğan’a ihanet eden ve bu operasyonun içinde yer alan milletvekillerinden hesap sorulmalıdır.” Hatta şöyle diyor: “Kırk sekiz saat içerisinde bunlar tespit edilir, gereği yapılmalıdır.” Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu çok vahim bir değerlendirmedir, bu tüm milletvekilleri için büyük bir tehdittir, Parlamento için büyük bir tehdittir, demokrasimiz için büyük bir tehdittir. Bu -hiç iktidar muhalefet ayrımı yapmaksızın söylüyorum- bakın, ne diyoruz memnun olmasak da ben şahsen memnun olmasam bile diyorum ki: Milletvekilleri inşallah kendi vicdanlarının sesini dinleyerek oy kullanmışlardır. Ama Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine yapılan böyle ciddi bir tehdidin ilk önce iktidar partisini ayağa kaldırması lazım, “Sen kim oluyorsun da insanların iradesine ipotek koymaya çalışıyorsun!” demeleri lazım. Ben bunu iktidar partisi milletvekillerinden bekliyorum. İnşallah gereken cevabı verirler diye düşünüyorum. Çünkü hâlâ, tüm eksikliğine rağmen, kusurlarına rağmen, demokratik bir ülkede, demokrasinin işlediği bir ülkede yaşadığımızı düşünmek istiyorum. İstiyorum ama yazılanlar çizilenler, değerli arkadaşlarım, buna imkân bırakmıyor.

Şimdi, pazartesi günü kaçak sarayda yapılan Bakanlar Kurulu toplantısından sonra bizim “havuz medyası” olarak değerlendirdiğimiz bazı gazetelerin attığı başlığa bakıyoruz değerli arkadaşlarım. Bakın, sistemde bir değişiklik yok, Anayasa'mız değişmemiş, anayasa aynı Anayasa, ister beğenin ister beğenmeyin halkın yüzde 92 oyuyla kabul edilmiş bir Anayasa, efendim, 120 maddesi değiştirilmiş bir Anayasa, 2010 yılı referandumuna kadar tüm değişiklikler oy birliğiyle, uzlaşmayla yapılmış bir Anayasa, böyle bir Anayasa. Eksik yanları var mı? Vardır, usulüne göre o da değiştirilebilir ama değiştirilmeden, hâlâ yürürlükte bu Anayasa varken şöyle değerlendiriliyor değerli arkadaşlarım: Sabah gazetesi: “Başkanlık İçin İlk Adım.” Yeni Şafak: “Başkanlık Sisteminde İlk Adım.” Akşam: “Başkanlık Dönemi.” Bu daha keskin bir başlık atmış. Güneş: “Başkanın Kabinesi.” Bakın, “Başkanın Kabinesi”, hâlbuki bizim Anayasa'mız diyor ki: “Bakanlar Kurulunun Başkanı Başbakanıdır.” Hükümetin genel siyasetinin yürütülmesinden Başbakan sorumludur. Bakanlar Başbakana karşı sorumludur. Bizim Anayasa'mız öyle diyor, aynen, Anayasa'mız öyle diyor değerli arkadaşlarım. Tüm bu Anayasa yürürlükteyken, efendim, bu, “havuz medyası” dediğimiz gazeteler... Tabii, bunun genel yayın yönetmeninin kim olduğunu da biliyorsunuz. Çünkü zaman zaman birinci genel yayın yönetmeni diğer genel yayın yönetmenlerini de başkanlığı altında

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 10

toplantıya çağırıyor. Yani tüm bu gazetelerin hepsinin bir genel yayın yönetmeni var, o buna rağmen biz, değerli arkadaşlarım... Bakın, “Görev ve siyasî sorumluluk: Başbakan, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlar ve hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetir. Bakanlar Kurulu, bu siyasetin yürütülmesinden birlikte sorumludur.

Her bakan, Başbakana karşı sorumlu olup...” diye devam ediyor. Yani Bakanlar Kurulunun fiilî başkanı Başbakandır. Anayasa öyle diyor ama yapılanlar farklı. O zaman biz ne diyoruz? Biz diyoruz ki: Türkiye’de fiilî bir ara dönem vardır, fiilî bir ara rejim uygulanıyor şu anda. Anayasa’nın askıya alındığı, Anayasa’nın uygulanmadığı, hukukun ayaklar altına alındığı bir fiilî ara rejim var. Devam ediyor, Star diyor ki: “İlk Başkanlık.” Millet gazetesi: “Saray Kabinesi.” diyor, bakın, “saray kabinesi” düşünebiliyor musunuz, “saray kabinesi.” Ya, şimdi, arkadaşlar, bu, Türkiye Cumhuriyeti’ne bir hakarettir. Yani, şimdi, böyle bir ortamda, değerli arkadaşlarım, biz şimdi gece gündüz, tüm arkadaşlarımız mesai tüketerek, efendim, yasal düzenleme yapıyoruz. Yasal düzenlemeye kimse itibar etmeyecekse biz niye gece gündüz, akşam sabah mesai tüketiyoruz değerli arkadaşlarım, yazık değil mi hepinize, hepimize yazık değil mi, biz niye tüketiyoruz? Şimdi, böyle bir ortamda yasal düzenleme yapıyoruz.

Başka ne var değerli arkadaşlarım? Şimdi, sabah gelirken haberleri izledim. Dedim ya asker, sivil, bürokrat arkadaşlarımızı da sayın siyasetçileri de Hükümet erkânını da çok yakından ilgilendiren olaylar. Efendim, biliyorsunuz, benden önce de arkadaşlarım bir nebze değindiler, 19 yaşında bir üniversite öğrencisi Eskişehir’de hunharca öldürüldü, linç edildi, katledildi bu çocuk ve efendim, Sayın Vali, arkadaşları tarafından dövüldüğünü iddia etti. Aslında, cumhuriyet savcılarının bu Sayın Vali hakkında iftiradan dava açmaları lazım.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – O valinin “sayın”lığını nereden çıkardın Sayın Valim?

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Ya, biz gene nezaketimizi koruyoruz.

Efendim, yani iftiradan dava açmaları lazım. Hükümetin mutlaka gereğini yapması lazım. Ama insanlarla alay edercesine, toplumla alay edercesine hâlâ hiçbir şey yapılmıyor. Biliyorsunuz, bu olayları ortaya çıkaran, bu delillerin ortaya çıkmasına sebep olan gazeteci aynı Vali tarafından tehdit edildi, bunu sosyal medyada hepiniz izlediniz değerli arkadaşlarım. Buna rağmen hiçbir şey yapılmadı. Bu olabilen bir şey değildir. Artı, olay yeri Eskişehir, aile Hatay’da oturuyor –keşke Adem burada olsaydı- dava Kayseri’de. Bugün karar günüydü. Yani, şimdi, düşünebiliyor musunuz arkadaşlar, ben hep şunu söylüyorum: Lütfen empati yapalım, kendimizi başkalarının yerine koyalım, diğer insanların yerine kendimizi koyalım ya, bizim de çocuğumuz olabilir, bizim hepimizin çocukları var, torunları var. Yani şimdi, böyle bir olaya maruz kalan bir çocukla ilgili, bir yakınınızla ilgili siz ne düşünüyorsunuz değerli arkadaşlarım? Yani, şimdi, böyle bir olayı hazmedebilmek mümkün mü değerli arkadaşlarım? Bir empati yapalım. Empati olmadan biz doğru dürüst bir sonuca varamayız. Sonra ne oldu? Karar açıklandı. Kararı beğenmiyoruz, yanlış ama bir karar var ortada, hukuki süreç devam edecektir. Ama ailesi, yakınları, avukatları bir basın açıklaması yapmak istiyorlar. Bakın, ben televizyonda izledim, sizler de izlemiştinizdir, izlemediyseniz zaten göreviniz gereği izleyeceksiniz. Değerli arkadaşlarım, Adliye Sarayının etrafı bariyerlerle çevrilmiş, korumaya alınmış, orada bir şey yok. Bariyerlerin dışında bir basın açıklaması yapmak istiyorlar, silah yok, molotof yok, şiddet yok, hiçbir şey yok ve insafsızca bir gaz bombardımanı başlıyor. Yazık değil mi? Bu gazdan, enteresandır, polis memurları da etkileniyor. Gene televizyonda izlediğim sahneyi söyleyeyim: Polis memuruna arkadaşları müdahale ediyorlardı, yatırımlardı. O da etkilenmiş, vatandaş etkilenmiş. Değerli arkadaşlarım, bu sahne Türkiye Cumhuriyeti’ne yakışmıyor. Bizim en büyük fevranımız bu, cumhuriyete yakışmıyor, yani modern bir ülkeye yakışmıyor, çağdaşlığı hedef almış, kurucusu tarafından çağdaş uygarlık hedefi gösterilmiş bir ülkeye yakışmıyor bu. Kendinizi onların yerine koyun. Gece iki buçukta olmasaydı bu toplantı, bu toplantı bugün olmasaydı biz de gidecektik, ben de gidecektim, belki burada bulunan arkadaşlarımızın hepsi gidecekti. Yani, şimdi, böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar yani böyle bir sahneyi bizim hoş görmemiz mümkün mü?

Ve Sayın eski Başbakan, şimdiki Cumhurbaşkanı bir konuşmasında şöyle değerlendiriyor Amerika’daki olaylarla bizdeki olayları, şöyle diyor: “Ferguson olayları, Arizona’daki olaylar... Elinde silahı yok, adamı yatırıyorlar yere ve kafasını yere vurup, nefessiz bırakıp öldürüyorlar. Silah filan yok, molotof yok. Bizim burada polisimiz kalkıp da vatandaşımızı mı öldürdü, silah mı çekti?”

Ya, arkadaşlar, biz Türkiye’de yaşamıyor muyuz? Yani bu kadar gerçeğe aykırı bir beyan, bu kadar gerçeğe aykırı bir değerlendirme olabilir mi, olabilir mi? Bunu söyleyen bir ülkenin Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkan. Yani, değerli arkadaşlar, bizim aklımızı başımıza almamız lazım.

Efendim, bu yasayı getirirken biraz da birinci bölümle ilgili gerekçede işte “Ya, Kobani olayları oluyor, onlara önlem alıyoruz, güneydoğudaki olaylara önlem alıyoruz...” Şunu açıkça belirtiyoruz: Sizin getirdiğiniz bu önlemler güneydoğu olayları için, Kobani olayları için değildir. Zaten, Hükümet oraya müdahale etmiyor, oradaki olaylara müdahale etmiyor.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 11

Cizre olaylarıyla ilgili, Hükümet ne açıklama yaptı? “Yok, biz gaz kullanmadık, bizim polisimiz gaz kullanmadı, yok, silah kullanılmadı. Aman ha, öyle bir şey yok.” Öyle değil miydi? Gözünüzün önüne getirin.

Şimdi, değerli arkadaşlar, siz milleti sıkamak için, boğazını sıkamak için, dediğim gibi, demokratik gösterileri, barışçıl toplantıları yok etmek için bu yasaı getirdiniz, içerisine jandarmayı soktunuz, içerisine Sahil Güvenliği soktunuz, içerisine diğer düzenlemeleri soktunuz. Baskıcı, otoriter, despotik bir yönetim kurmak istiyorsunuz, faşist bir yönetim kurmak istiyorum. Açıkça söylüyorum, Türkiye, adım adım faşizme gidiyor. Türkiye, adım adım faşizme gidiyor. Millet bunu kabul edemez.

Bir milletvekili arkadaşımız “İnsanlar sokağa dökülür.” dedi ve hepiniz tepki gösterdi. “Hepiniz” derken, iktidar partisinde oturan arkadaşlarımız. İnsanları sokağa siz çekiyorsunuz değerli arkadaşlarım. Bu uygulamalar sokağı meşru hâle getirir.

Bakın, uyarıyorum sizi, bu uygulamalar sokağı meşru hâle getirir. Sizin uygulamalarınız insanları sokağa çekmek içindir. Bir an önce bunlardan vazgeçin, bir önce hukuk devletinde yaşadığımızı gözünüzün önüne getirin ve uygulamalarınızı ona göre yapın değerli arkadaşlarım. Aksi hâlde insanları çaresiz bırakırsanız, çaresiz insanın ne yapacağı belli olmaz. Siz insanları bu kadar sıkboğaz ederseniz, bu kadar kıvıldamaz hâle getirirseniz, insanların duygularıyla oynarsanız... Evladını kaybetmiş bir ailenin hâletiruhiyesini düşünebiliyor musunuz? Onlara bile tahammül göstermekte zorlanıyorsunuz. Ondan sonra da bir milletvekili çıkıp “Efendim, insanları sokağa döneceksiniz.” dediği zaman da tepki gösteriyorsunuz. Bu bilinen bir gerçektir arkadaşlar. Sosyal olaylarda da sebep-sonuç ilişkisi vardır, böyle sadece fen bilimlerinde, sadece fizik, kimyada, matematikte sebep-sonuç ilişkisi yoktur, sosyal bilimlerde de sebep-sonuç ilişkisi vardır. Sizin yaptığınız bu uygulama maalesef insanları sokağa çekecektir ve insanları hak arama yoluna itecektir. Siz insanların hak aramasına yardımcı olmazsanız, hak arama yollarını kapatırsanız insanlar sokağa dökülür.

Bakın, ben içeri girdiğimde Sayın Rıza Türmen açıklama yapıyordu. Sayın Rıza Türmen bizim milletvekilimiz ama yıllarca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargıçlık yapmış, Türkiye Cumhuriyeti’ni temsil etmiş bir insandır. Şimdi de biliyorsunuz sizin Hükümetinizin girişiyle bir hanımefendi yargıç oraya atandı, o da sizi eleştiriyor, onu da siz eleştiriyorsunuz bu defa. Hâlbuki doğruları söylüyorlar, oradaki insanlar Avrupa’da olanı biteni görüyorlar, Avrupa’da olanı biteni, kendilerinin önüne gelen dosyaları inceliyorlar. Siz onu da eleştiriyorsunuz ve kimsenin görüşüne itibar etmiyorsunuz. Demiyorsunuz ki: “Ya, bu yıllarca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargıçlık yaptı, söylediğinde hiç mi bir doğru yok, hiç mi bir doğru yok?” Ama bu duruma ülkeyi maalesef getirdiniz.

25’inci maddede de bir düzenleme yapıyorsunuz değerli arkadaşlarım. “Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli Sahil Güvenlik mensubu subay, astsubay, sivil personel, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erlerin hizmet gerekleri veya sağlık yahut diğer nedenlerle görev ve hizmet yerlerinin değiştirilmesi ile geçici görevlendirmeleri 8’inci maddedeki usul ve esaslara göre yapılır.”

8’inci madde nedir değerli arkadaşlarım? İşte şu 8’inci madde, bizim 2692 sayılı Kanun’un 8’inci maddesi. Şimdi ona bakalım değerli arkadaşlarım. Bak, o da önümüzde var. Getirdiğiniz düzenlemeyi öyle görün ki... Efendim, ne olur? Ona göre bir düzenleme, ona göre değerlendirmemizi yapalım.

Şimdi, buradaki düzenlemeye zaten bakacağız ama getirilen sistem şu değerli arkadaşlarım: Siz kolluk güçlerini siyasallaştırmanın yolunu açıyorsunuz, jandarmayı etkisizleştiriyorsunuz. Sahil Güvenlik Komutanlığının yaptığı görev de jandarmanın karada yaptığı görevinin aynısı, benzeri yani jandarmanın karada yaptığı görevin benzerini Sahil Güvenlik Komutanlığı kıyılarımızda ve denizlerimizde yerine getiriyor.

Şimdi, siz sıkça dile getiriyorsunuz, efendim, yok işte Batı’da jandarma yoktur, işlevi şudur, işlevi budur. Hâlbuki Akdeniz ülkelerinin hemen hemen tamamında, İspanya’da, Portekiz’de, İtalya’da, Fransa’da jandarma teşkilatları var ve çok da görev ve fonksiyonları var, bunları yerine getiriyorlar. Sizin yaptığınız, sizin getirmek istediğiniz düzenlemede siz jandarmayı işlevsiz kılacak ve onu tamamen askerî hiyerarşinin dışına çıkaracak ve siyasallaştıracak önlemler getiriyorsunuz. Bu uygulamadan bizim, bir an önce –tabii “bizim” derken sizleri kastediyorum- sizin vazgeçmeniz lazım.

Bakın, 1990’ların başından beri, askerî statülü kolluk kuvvetleri, tüm Avrupa güvenlik güçleri arasında en fazla büyüme gösteren kuruluşlar olmuştur. Askerî statülü güvenlik gücü hangisidir? Jandarmadır. Bakın, bunu bilimsel makaleden okuyorum: Yüzde 30’lara varan bir artış kaydetmiş. Anglosakson düşünceden hareketle, bakın, Belçika’da jandarma teşkilatı 92 yılında kaldırılmış ancak şimdi pişmanlık duyduklarını ifade ediyorlar. Aynı şekilde Hollanda, Fransa bakanları da o toplantıda jandarmayı kaldırmayı düşünmediklerini ifade etmişlerdir.

Geleceğe yönelik tespit edilen tehditleri karşılayacak en uygun kuvvetin Silahlı Kuvvetlerin doğrudan kullanılması yerine askerî statülü kolluk kuvvetleri olduğu bilinen bir gerçektir. Bu herkes tarafından bilinmektedir değerli arkadaşlarım.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 12

Türkiye'ye nazaran sanayileşmesini ve kentleşmesini tamamlamış olan ve gelişmiş ülkeler kategorisinde yer alan Fransa, İtalya, İspanya gibi Avrupa ülkelerinin ikili kolluk yapısı devam etmektedir yani orada jandarma varlığını devam ettirmektedir. Trafikten mali olayların takibine kadar görevleri vardır ve bunları sürdürmektedirler.

Jandarma teşkilatı bulunan Avrupa Birliği ülkelerinde jandarma teşkilatları mevcut sistem içerisinde varlığını sürdürmekte, etkinliği azaltılması bir yana, nicelik ve nitelik olarak güçlendirilmektedir. Fransa'da otoyol trafik birliklerine ilaveten bilet satış gişelerindeki görevli personel bile jandarmadır. Aynı şekilde Portekiz'de de şehirler arası trafik hizmetleri jandarmanın sorumluluğundadır ve bu görevler için bir otoyol tugayı mevcuttur. Benzer durum İspanyol jandarmanında da mevcuttur değerli arkadaşlar. Fransa, İtalya, İspanya ve Portekiz başta olmak üzere birçok ülkede toplum olaylarına müdahale görevi asli olarak jandarmaya verilmiş bulunmaktadır. Buna başkent ve metropol iller de dahildir. İtalya ve Fransa'da önemli dış diplomatik temsilcilikler ve konsolosluklar jandarma tarafından korunmaktadır. Bu kapsamda Fransız jandarmanının 300'den fazla personeli 70 civarında ülkede görev yapmaktadır.

Biz, Cumhurbaşkanlığından jandarmayı çektik, Meclisten çektik, Başbakanlıktan çektik, şimdi muhafız alayını da işlevsiz hâle getiriyoruz.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Oraya başka şeyler koyacaklar!

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Oraya başka şeyler koyuyorlar.

İtalya'da jandarma, sahil koruma görevi dâhil -yani bizim Sahil Güvenlik Komutanlığının yaptığı- başbakanlık, parlamento, cumhurbaşkanlığı ve benzeri kritik kurumların ve ülke dışındaki İtalyan büyükelçiliklerinin korunmasını üstlenmekte, uluslararası birçok aktif göreve aktif olarak katılmakta, INTERPOL, EUROPOL, Avrupa jandarma kuvvetiyle doğrudan ve etkin olarak ilişkide bulunmakta, medya ve halkın gözünde ülkenin en itibarlı kurumu olarak öne çıkmaktadır. Biz, şimdi, Avrupa Birliği ülkelerinde bile böyle olan bir kurumu siyasallaştırmak, işlevinden uzaklaştırmak, giderek de etkisizleştirmek için düzenlemeler yapıyoruz ve buna da reform diyoruz. Bu yanlış bir uygulamadır diyorum, yanlış bir gidiştir diyorum, duvara değmeden aklımızı başımıza alalım diyorum. Ülkemizde huzuru, güvenliği, insanların mutluluğunu düşünelim, bunun için tedbirler yapalım. Yok efendim, trafiği şu kontrol etti, bu kontrol etti, şu bana selam vermedi, şu bilmem ne etmedi... Hepimiz kaymakamlığımızda biliriz, efendim, ne oldu? Jandarma eri selam vermedi. O zaman bilmem ne kızdı falan. Birakalım bunları, bunlar küçük şeyler. Biz, ülke yönetimiyle ilgilenelim ve ülkemizin huzuru, güvenliği, refahı, mutluluğu için tedbirleri alalım diyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Milletvekilim, ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Öner, konuşma sırası sizde.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Evet, Sayın Başkanım, önce bir saptama yapalım: Şu anda Komisyonunda kaç sayın parlamenter var, bunların kaç iktidar partisinden, kaç muhalefetten? Saymadan geçiyorum!

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu saptamayı şunun için yaptım: Yani iktidar partisi milletvekillerinin tek görevi parmak kaldırmak, indirmek değil Sayın Turan, o bakımdan.

Değerli katılımcılar... Sayın Bakanım, muhalefetin kıymetini bilin lütfen, Türkiye'de muhalefetin kıymetini lütfen bilin çünkü günlerdir uyarıyoruz yani bizim uyarılarımızı dikkate almıyorsunuz, mecbur kalınca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin uyarılarını dikkate almak zorunda kalıyorsunuz. Bir yandan “Avrupa Birliğine gireceğiz, gireceğiz.” diyorsunuz. Avrupa Birliğine topla tüfekte, TOMA'yla, gazla girilmez Sayın Bakan. Avrupa Birliğine uluslararası normlarla, kurallarla, ileri demokratik değerlerle, hukuk devletinin hukukun üstünlüğü ilkesiyle girilir. Yani siz bu yasayla devletin haşin gücünü, kudretini kanıtlama peşinde misiniz yoksa yurttaşı şefkatle kucaklayıp onların demokratik haklarını, özgürlüklerini güvenceye alma peşinde misiniz?

Her gün yeni bir yasa geliyor, bir gelen ötekini aratıyor Sayın Bakanım yani Türkiye Büyük Millet Meclisini de devletin bir numarasında olan zatın emellerine alet etmeye kimsenin hakkı yok. Yasa dinlemiyor, mahkeme kararı dinlemiyor, kaçak sarayda kaçak sarayın inşasını tamamlıyor. Kaç milyara, kaç katrilyona mal olduğu hâlâ belli değil, hatta “bin odalı” denince “Ne bin odası, 1.150 küsur.” dedi. Ben o küsuru hâlâ anlayabilmiş değilim, 1.150,5 mu, 1.150'den çok mu?

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Onlar hep devlet sırrı!

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yani oda sayısının çokluğuyla devletin gelişmişliği ölçülecekse Berlin'de Corbusierhaus var, 3 bin odalı bir bina yani Berlin'in tepesinde Corbusierhaus ünlü bir mimarın yaptığı bir bina, oda sayısı daha çok ama ülkemizin kudreti özgürlüklerin, demokratik değerlerin, hukukun üstünlüğünün, evrensel normlara uygun olmasıyla ölçülebilir. Devlet haşin gücünü değil, şefkatli yüzünü gösterirse daha kudretli olur.

Şimdi, Eskişehir'de bir vali var, hâlâ almıyorsunuz. Ne zaman alacaksınız Sayın Bakanım, soruşturma açtınız mı?

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 13

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – O alındı herhâlde değil mi?

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yok, hayır, aynı kişi devam ediyor. Nifak sokuyor, gıybet ediyor, milleti, göstericileri birbirine düşürüyor.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ayıp bir şey.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Oradaki polisleri, devletin, vilayetin emniyet müdürünün görevlendirdiği söyleniyor. “Sivil kıyafetle katılın, sokak arasında yakaladıklarınızı pataklayın.” Böyle bir şey var mı yok mu?

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – “Pataklayın” değil, “Halledin.”

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Yoksa, niye bu durumla karşı karşıya kalındı? Kaçan, canını kurtarmaya çalışan, acz içinde bir duvar dibine çöken, orada elleriyle kollarıyla kendini savunmaya çalışan bir gence polis üniformasını taşımak şerefinden yoksun biri tekme atarak ölümüne neden oluyor ve siz hâlâ o valiyi orada tutuyorsunuz. Burada sizin vebaliniz var Sayın Bakan. Görevini ehliyetle yapana yardımcı olmak; görevini liyakatle yapmayan, basiretle yapmayan, sağduyuyla yapmayan, görevinde acze düşeni almak öncelikle Bakanlığın ve Hükûmetin görevi. Asayiş koruma becerisi olmadığını gösterdi, sağduyuyla yaklaşmadığını gösterdi. Sonradan “Asayiş koruyamam, yargı güvenliğini sağlayamam.” diye yargı çevresi dışında yargılanmaya neden oldu. Ailelerin çocukları öldü, kaç duruşmadır da sıkıntı çekiyorlar, oradan oraya, oradan oraya. Bugün annenin feryadını gördük, insafı olan, vicdanı olan gözyaşlarını tutamadı. Yani gösteri yapanlar için, böyle akıbetlere uğrayanlara “Oh olsun.” demek marifet midir? Gösteriler sırasında yaralanıp ölenlerin annelerini ıstıraba sokmak marifet midir? Onları meydanlarda yuhalatmak marifet midir? Bu marifeti sergileyenlerin saltanatlarının kaim olması mukadder midir?

Yolsuzluk var, antidemokratik uygulamalar var, özgürlükler kısıtlanıyor. Sınavlarda kul hakkı yeniyor, yüksek puanlar alanlar işlere giremiyor, sınavsız işe adamlar alınıyor. Millet, demokratik direnme, protesto hakkını kullanamayacak mı? Kullananlar orantısız güçle, ölçsüz güçle coplanmaya, gaz sıkılmaya, TOMA’larla ıslatılmaya, bir de boyalarla boyanmaya mahkûm mu edilecek? Bu mu demokratik anlayış?

Güçlü olan insafılı olur, ölçülü olur. Zaman zaman görüyoruz “Bana niye yan baktın?” diye otopark tartışmasında belinde silahı olan karşısındakini yere seriyor çünkü belinde silah var. Ona belindeki silah, tartıştığı adamı öldürmek için verilmemiş ki; devletin güvenlik hizmetlerini layıkıyla yerine getirsin, zorunluluk doğarsa kullanabilsin, kamu esenlik ve güvenliğini sağlama konusunda acze düşmesin diye verilmiş. Görüyoruz bazı yerlerde Yunuslar büyük öz güven içindeler. Çok iyi, bir polisin, bir güvenlik mensubunun öz güven içinde olması çok iyi ama yolda yürürken benim avukat kızımı omuzuyla çarparak tedirgin edebiliyor; buna ne hakkı var?

Zaman zaman söylüyorum, bir doktora verilmesi sırasında söyledim, valilerin afra tavra hakkı yok; o makam, onlara kamuya hizmet için verildi. Komutanların herkesi er gibi görmeye hakkı yok; o makam, onlara memleketi savunmak için, nitelikli personel yetiştirmek için verildi. Hâkimlerin kürsüde caka satma hakkı yok. “Özele” midir nedir öyle birileri vardı “Dinlemiyorum” diyordu, getirilen şahitleri dinlemiyorlardı. Hâkimler orada kudretlerini kanıtlamak için değil, hakkaniyetle adalet dağıtmak için görevlidirler; bunun farkında değiller, herkesi sanık gibi göremezler. Doktorlar herkesi hasta gibi göremezler; halk sağlığına hizmet etmek, önleyici sağlık görevini -mümkün olmamışsa- tedavi edici sağlık hizmetini yerine getirmekle yükümlüler. Belli mevkilere gelenler... Cumhurbaşkanlığına gelmiş kudretini kanıtlama peşinde. Kudretini kanıtlayacağına, sorumlu Başbakanı kenarda oturtacağına, Anayasa’da yazılı hususlara göre hareket etmesi beklenir.

Başkaca değerlendirmelerimiz var. Zaman zaman Sayın Başkan benim katılmamdan rahatsız oluyor ama ben bir İçişleri mensubunun çocuğuyum, babam -rahmetli- nüfus müdürüydü, nahiye müdürlüğü yaptı, belediye başkanlığı yaptı. Zaman zaman söz almaya devam edeceğim Sayın Başkanım. Burada kesiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Estağfurullah, şeref veriyorsunuz Sayın Öner.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkanım, madde üzerindeki önergemizi çekiyoruz. Oylamaya geçiyoruz o zaman.

BAŞKAN - Şimdi, 33’üncü şeyde konuşma talebi var.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Yok yok, ben geri aldım.

BAŞKAN - 33 üzerinde konuşacak siz misiniz Sayın Türkoğlu?

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Hayır.

BAŞKAN - Tamam.

On dakika ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati : 16.08

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 14

### İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.22

BAŞKAN: Mehmet ERSOY (Sinop)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

SÖZCÜ: İlyas ŞEKER (Kocaeli)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

----- 0 -----

BAŞKAN – Toplantımızı açıyorum.

Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu, buyurun.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, bu tasarinın görüşmeleriyle ilgili konuşmalarımızda, sohbetlerimizde zaman zaman bizleri eleştiriyorsunuz, tasarinın istediğiniz hızda ya da sizden beklenen hızda gitmediğinden dolayı da şikâyetçi oluyorsunuz ama oylama için ya da toplantıya devam anlamında yeteri kadar milletvekilinin, iktidar partisi milletvekilinin burada, Komisyonda olmaması ciddi derecede sizin eksikliğinizi. Dolayısıyla, tasarıyı böyle öksüz, cami avlusuna terk edilmiş çocuklar gibi bırakmanız doğru değil. Tasarı şu anda kimsesiz bir hâldedir.

Sanki Adalet ve Kalkınma Partisinde dün akşamki oylamayla ilgili yapılan değerlendirmeler şu yönde, ona benziyor bu: Tayyip Erdoğan’a rağmen, Tayyip Erdoğan istediği hâlde, Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekillerinin tamamının burada, Yüce Divana gitmeme yönünde oy kullanmasını temin edemediği... İşte, 48 milletvekili söyleniyor ya da daha başka rakamlar söyleniyor.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – 60...

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sanki burada da böyle bir şey var. Artık Tayyip Erdoğan’ın demek ki Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu içerisindeki milletvekillerinin tamamının vicdanına hükmedemediği gibi bir görüntü çıkıyor. O açıdan, bu yasama faaliyeti açısından da doğru bir davranış değil. Tayyip Erdoğan’la ilişkilerini tabii ki her milletvekili kendisi ayarlar ama burada madem beraber çalışıyoruz, mademki bu tasarıyla ilgili buradan bir karar çıkacak, o zaman herkes kendi üzerine düşen vazifeyi yerine getirmeli.

Evvela şunu eklemek istiyorum bu maddeyle ilgili değerlendirmelerimi sunmadan önce: Dün akşam gerçekten çok önemli, çok tarihî bir oylama yapıldı Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Yolsuzluk ve rüşvetle ilgili, bir Hükûmetin 4 bakanıyla ilgili Yüce Divana gidip gitmemeleri konusunda Soruşturma Komisyonunun raporu üzerinden bir oylama yapıldı. Yolsuzluk ve rüşvet iddiaları gündeme geldikten sonra, dün akşamki oylamaya kadar gelen süreci şöyle bir değerlendirirsek iktidar partisindeki yöneticilerin, özellikle bu yolsuzluk ve rüşvetle ilgili iddiaları araştırmak üzere Mecliste çalıştırılan prosedürün, Anayasa ve İç Tüzük hükümleri çerçevesinde uygulanan hükümlerin nasıl uygulandığına bakarsanız aslında oralarda da yolsuzluk yapıldığını görmekteyiz. Ta ki oylamanın kendisinin içinde de yolsuzluk ve usulsüzlük yapıldığını görmekteyiz. Dolayısıyla, bu süreç aslında Adalet ve Kalkınma Partisine uygun, yakışan bir görüntü olmuştur diye düşünüyorum. Komisyonun kurulmasına ilişkin soruşturma önergesinin veriliş şekli, Komisyon Başkanı ve üyelerinin seçimi, Komisyonun Başkanı ve üyeleri seçildikten sonra yapılan iş ve işlemler, Komisyon raporunun içerisinde özellikle MASAK’tan gelen raporun gizlenmeye çalışılması, özellikle Adli Tıp Kurumundan gelen raporların gizlenmeye çalışılması, onların bazı sayfalarının üyelere gösterilmemesi, milletvekillerine gösterilmemesi ya da buna teşebbüs edilmesi, gerçekten bu Komisyona ve bu olaya çok yakışır bir davranış idi. Dün akşam da vekâleti olmadığı hâlde bazı bakanların başka bakanlar adına oy kullanmaları da bu işin tuzu biberi oldu.

Dolayısıyla, yolsuzluk ve rüşvetle ilgili bir süreç “yolsuzluk” diye isimlendirebileceğimiz usullerle tamamlanmış oldu. Ama esnafların kullandığı güzel bir tabir vardır “Kısa günün kârı.” diye. Belki kısa günün kârı olarak değerlendirmek lazım. Adalet ve Kalkınma Partisi içerisinde gerçekten hâlâ vicdan sahibi bazı milletvekillerinin olması da bizi oldukça ümitlendiriyor. İnşallah bundan sonra yapılacak yanlışlara da itiraz ederler ve bu ümitlerimizi boşa çıkarmazlar.

Sayın Başkan, iç güvenlikle ilgili bu tasarinın 25’inci maddesi, Sahil Güvenlik Komutanlığıyla ilgili 2692 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesini değiştiriyor. Bu maddede atama ve yer değiştirmelerle ilgili düzenlemeler var. Tabii, Jandarma Teşkilat Kanunu’nda yapılmış olan ve Komisyonda kabul edilen, bizim muhalefet etmiş olmamıza rağmen kabul edilen maddelerle beraber değerlendirildiğinde, Türkiye’de oluşturulmak istenen iklimin, devletin bütün kurumlarının siyasallaştırılması yönünde olduğunu görmekteyiz.

Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı... Sanki İçişleri Bakanlığının biraz daha etkili ve yetkili olması yönünde bir değişiklik varmış gibi takdim ediliyor olsa da asıl gayenin başka olduğunu hepimiz biliyoruz. Asıl gaye, devletin bu kurumlarının, özellikle askerî yönü olan bu kurumların siyasallaştırılması. Asıl gaye, bilhassa terörle mücadele

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 15

noktasında, yolsuzlukla mücadele noktasında belki Hükümet politikalarına razı olmayan, Hükümet politikalarından farklı düşünen bu kurumların, bu kurumsal hafızanın, bu kurumda çalışanların bertaraf edilmesi ya da bu düşüncelerinin değiştirilmesi gayesi olduğu hepimizce malum.

Bakın “Oslo mutabakatı” diye bir mutabakat var. Bu mutabakatt... Hükümet yetkililerinden bir türlü bu mutabakatın tam metnini -resmî ağızlardan- duyamasak da çok farklı kaynaklardan Oslo mutabakatının ne olduğuna, Oslo’da neler görüldüğüne ilişkin elimizde çok ciddi bilgi ve belgeler var. Oslo’da yapılan görüşmelerin bir bölümünde şöyle konuşmalar geçiyor: Recep Tayyip Erdoğan adına Oslo’da PKK’lı teröristlerle masaya oturan devlet görevlileri, özel temsilciler diyorlar ki PKK’lı teröristlere: “Sizlerle aşağı yukarı her konuda anlaştık, yüzde 95 oranında mutabakat sağladık. Sizlerin Türkiye’nin büyük şehirlerini bombalarla doldurduğunuz da biliyoruz, bunun da farkındayız. Ayrıca doğu ve güneydoğuda sizin istemediğiniz vali, kaymakam, emniyet müdürü, hâkim, savcı ne varsa sizin istediğiniz şekilde değiştirmeye de hazırız. Nitekim ona ilişkin de tasarruflarda bulunuyoruz.” Şimdi böyle bir mutabakat var, böyle konuşmalar var. Bu mutabakatın ne olduğu... Mutabakatın varlığı Başbakan tarafından, Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından kabul ediliyor. Sayın Ala tarafından da kabul ediliyor, bir konuşmasında teröristlerin, PKK’lıların mutabakata uymadığını dile getirmişlerdi ikisi de. Dolayısıyla böyle bir mutabakat var, biz bu mutabakatı bir türlü onların ağzından öğrenemiyoruz. Bu komisyonda da sorduk, yine cevap vermediler. Dolayısıyla yapılan edilen her şey bu mutabakat çerçevesinde. Şimdi, bu mutabakat çerçevesinde ve son dönemdeki açılımla ilgili yaratılan iklim çerçevesinde Türkiye’de, özellikle terörün yoğun olduğu bölgede Cizre örneğinde size bazı hususları aktarmak istiyorum.

Cizre’de nasıl bir tablo var, Cizre’de neler oluyor? Cizre’de PKK bir model uyguluyor. Cizre’de PKK asayiş timleri oluşturmuş. Cizre’de PKK diğer bölgelerde de, diğer yerleşim birimlerinde de olduğu gibi paralel bir devlet kurmuş. PKK orada kendi yargısını, kendi vergi sistemini, kendi güvenlik sistemini, kendi idari sistemini kurmuş. PKK orada asayiş timleriyle kimlik kontrolü yapıyor, vergi topluyor, mahkemelerde kamu görevlileri dâhil yargılamalar yapıyor, polisleri gözaltına alıyor PKK. Asker ve polis kışla ve karakolundan dışarı çıkamıyor, şehirde ancak zırhlı araçların içinde gezebiliyor. Özellikle şehrin belli bölgelerinde çukurlar kazılması suretiyle güvenlik güçlerinin araçla ulaşımını da fiziki engellerle engelleyen bu PKK yapısı, dün eski bir İçişleri Bakanının ifadesiyle Cizre’yi yönetim anlamında bir devre mülke çevirmiş durumda. Devre mülkten o eski İçişleri Bakanının kastı, ilçeyi geceleri PKK, KCK yapılanmasının gençlik örgütü yönetiyor, gündüzleri de işte ortada devriye olarak dolaşan, zırhlı araçların içinde dolaşan güvenlik güçleri var. Bu manada Cizre bir devre mülk hâline dönmüş. Şimdi tartışmalar yapılıyor. Deniyor ki: “Efendim, işte Cizre’de neler oluyor?” Şimdi, bölücü çevreler PKK’nın siyasi uzantıları dâhil bu olana bitene çok da fazla sahip çıkmıyor, hatta inkâr ediyor. Hükümet kanadından gelen sesler “Efendim, Cizre’de bu asayişsizliği yapanlar paralel yapının elemanları.” Hatta Sayın Cumhurbaşkanının ifadesiyle zırhlı aracın içinden çıkan bir polis memuru bir yere bir paket bırakıyor, geri araca biniyor falan filan. Şimdi, bunların doğruluğunu kabul etmek mümkün değil. Bunlar doğru bile olsa, bu devletin aczi ve teslim olduğundan başka bir şeyi de ispatlamaya yaramaz. Bu, devletin orada terk edildiğini, egemenliğin PKK’ya verildiğine işaret eder. Cizre örneğinde bütün doğu ve güneydoğuyu kastediyorum yani Cizre’yi örnek olarak söylüyorum. Hükümet “Efendim paralel yapı orada bunu yapıyor, oradaki emniyet müdürü paralel yapının mensubu ya da orada bir polis memuru bunu yapıyor, şunu yapıyor.” diyerek bu işin içinden bu kadar kolay sıyrılmaz. Zaten gerçek de bu değil. Cizre’de devletin egemenliğini sıfırlayan PKK bu kadar basit açıklanamaz. Orada askerlerimizin ve polislerimizin üniformalarını çıkarmak suretiyle ancak şehirde gezebildiğini, tek başlarına gezemediklerini, evlerinde ve lojmanlarında aileleriyle değil bekar kalmak zorunda kaldıklarını ve bu konuda amirlerinden, üstlerinden telkinde bulunduğunu da biliyoruz. Bunu paralel yapıyla açıklayamazsınız. Paralel yapı başka bir şey, Cizre’de olan biten başka bir şeydir.

Peki, Cizre’de ne oluyor, ben size onu anlatayım. Adalet ve kalkınma Partisi Hükümetinin içindeki birkaç kişinin bildiği bir plan çerçevesinde, gerçekten oradaki birçok sayın bakan, birçok AKP mensubu arkadaşımızın da bilmediği, sadece birkaç kişinin bildiği bir şey: Devlet, Hükümet PKK’yla anlaşmıştır. Hükümet o bölgeden çekilme kararı vermiştir. PKK ise orada bir kanton uygulaması başlatmak üzeredir. Tıpkı Suriye’de ilan ettikleri o Afrin, Aynel Arap ya da bilinen adıyla Kobani ve Cezire kantonlarında olduğu gibi PKK orada bir model uygulamaya çalışmaktadır. Bu model çerçevesinde orada kendi yönetimini kurmaya çalışmaktadır PKK. Hükümet bunu biliyor, Hükümet bu konuda anlaşmıştır ve Hükümet buna razıdır. Peki ne oluyor? Olan şu: PKK bu modeli kurabilmek için tıpkı Aynel Arap’ta, Afrin’de ve Cezire’de yaptığı gibi PKK orada kendisine muhalif olan bütün unsurları temizlemektedir şu anda ve AKP’li bir sayın milletvekilinin ifadesiyle devletin polisi ve jandarması orada tıpkı barış gücü gibi seyirci durumundadır, tıpkı dün Sayın eski İçişleri Bakanının ifadesiyle orası devre mülk yönetim hâline gelmiştir. Oradaki tablo budur. PKK kendi kanton yönetimini oluşturmak için bütün muhaliflerini temizlemektedir. Hüda Par’la yapılan çatışma odur. Şu anda orada PKK’nın bu oluşumuna razı olmayan diğer Kürt kökenli insanlarımız, onların oluşumları da PKK tarafından temizlenmektedir. Ve yarın

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 16

belki kantonla ilgili, kanton yönetimi, kanton anlayışıyla ilgili ilk örneği Cizre’de görmek zorunda kalabiliriz. Hükümet bunu kamuoyundan gizlemektedir. Hükümet topluma yalan söylemektedir bu konuda. Bu kadar net söylüyorum.

Kobani’de ne oldu? Kobani’de Barzani taraftarı olanlara bile PKK, Kobani’de, Aynel Arap’ta, Cezire ve Afrin’de ya hapislere attılar orada kurdukları yönetimle ya da öldürdüler. Hatırlayın, Barzani’nin orada Suriye yönetime karşı, IŞİD’e karşı mücadele etmek üzere Kobani’ye gönderdiği 500 kişiyi oradaki PYD yönetimi PKK’lı Salih Müslim, KCK yapılanmasının Suriye kolu olan PYD’nin başındaki Salih Müslim tutuklattırdı, bir kısmını da öldürttü; Barzani’yle Salih Müslim’in arası açıldı bu yüzden. PKK Suriye’nin içerisinde bir tane muhalif bırakmamak üzere, kendi yönetim bölgesinde bir tane muhalif Kürt unsuru bırakmamak üzere büyük bir katliama girişti; bunu Rakka’da da yaptı, bunu Suriye’nin muhtelif yerlerinde yaptı ama en fazla özerklik ilan ettiği, kanton olarak tespit ettiği bu yerlerde yaptı. Şimdi aynı Cizre’de yapılmak isteniyor. Cizre’de önümüzdeki süreçte devlet bu kadar kayıtsız, bu kadar ilgisiz, bu kadar PKK’ya oradaki insanı ve devlet egemenliğini peşkeş çekerse orada bir kanton yönetimi, bir özerk yapıyla karşı karşıya kalacağız, bunu ilan edecekler. Hükümet bu konuda doğruları söylemiyor. Güvenlikle ilgili yöneticiler, güvenlikle ilgili siyasi kadrolar bu konuda doğruları söylemiyor, gidiş o yönde.

Buradan bu vesileyle ben de uyarıyorum. Vicdan sahipleri, dün akşam vicdanına müracaat eden arkadaşlar, asıl vicdanınıza müracaat edeceğiniz husus budur. Ülkenin topraklarının bir bölümü birilerine peşkeş çekilmiş, asıl vicdan meselesi budur. Devletin, milletin parasını yiyenlerden nasıl olsa hesabını yarın bir gün sorarız. Onlardan bunun tahsilatını da yaparız, cezasını da veririz. Dün akşam kaçırılmış bir tren yok bu manada, bununla mukayese ederseniz. Ama bunun çok daha önemli olduğunu söylüyorum. Bu dış macununa benzer, tüpten çıktı mı geri girmez içine. O açıdan, eğer vicdanlarınıza, eğer aklınıza, eğer doğru bilgilere müracaat edecekseniz, işte Cizre gerçeği budur. Cizre’den başka yerlerde de aynı gerçeğe karşı karşıyayız. O açıdan, PKK ve PKK’nın siyasi uzantıları orada kendilerine muhalif olan her unsuru tasfiye etmekte, en sonunda, Türkiye Cumhuriyeti devletini tasfiye edecekler. Bunu görmemek için ne olmak lazım? Bunu duymamak, anlamamak için ne yapmak lazım bilmiyorum. Ama bu apaçık ortada, bunu herkesin görmesi lazım. Bu açıdan, Cizre’deki tablo “Terörle mücadele ediyoruz.” diye terörle müzakere eden ve kendi iktidarını, kendi saltanatını devam ettirmek isteyen o 1 kişinin niyeti “Türkiye’nin Batı’sını biz yönetiriz, doğusu da bilmem siz yönetirsiniz.” diye yaptığı pazarlığın neticesinden başka bir şey değildir. Akıl ve vicdanlara bu hususu bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Sayın milletvekilleri, 25’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Hükümetin herhangi bir ilave edeceği, söyleyeceği bir husus var mıydı Sayın Güneş?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu’ndaki bazı maddelerle alakalı özellikle bir hususu değerli Komisyonumuzun bilgilerine arz etmek istiyorum.

Burada dün geçen maddeyle atanma usulü düzenlenmişti, arz edilmişti, o değerlendirildi, görüşüldü. 9’uncu maddede de hizmet yerlerinin değiştirilmesi ve geçici görevlendirmeyle alakalı hükümler bulunmakta ve 8’inci maddeye de atıfta bulunulmakta bu maddede. Arz etmek istediğim husus şu: Haklı olarak bir husus dile getirildi, Deniz Kuvvetleri Komutanlığından geçici olarak görevlendirme suretiyle birçok subay, astsubay görevlendirilmekle Sahil Güvenlik Komutanlığımızda, bunlarla alakalı olarak da bu hükümlerin işletileceği endişesi dile getirildi. Ben sadece bilgilerinize arz ediyorum. Bu maddenin sonuna biz, bu konuyla ilgili bu hususu dikkate alarak, geçici 6’ncı madde hükümlerinin saklı tutulduğuna dair bir ifade koyduk. Geçici 6’ncı madde de Sahil Güvenlik Komutanlığımıza, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı mensubu birtakım subay astsubaylarımız görevlendirildiği takdirde bunlar üzerindeki atama ve yer değiştirme tasarrufları, görevlendirme tasarruflarının Deniz Kuvvetleri Komutanlığına ait olduğu hükmü var. Dolayısıyla Bakanlık olarak bu değişiklikle Deniz Kuvvetlerinden geçici görevle görevlendirmeyle Sahil Güvenlik Komutanlığımıza gelen subay, astsubaylarımızla alakalı herhangi bir tasarrufun düşünülmediğini, böyle bir düzenlemenin olmadığını, geçici 6’ncı madde hükmünün saklı tutulduğunu arz etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

Şimdi, 25’inci madde üzerinde aynı mahiyette iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 25. Maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Mehmet Erdoğan



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 17

Osmaniye

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Celal Dinçer

Ali Serindağ

Tanju Özcan

İstanbul

Gaziantep

Bolu

Ahmet Toptaş

Ali Sarıbaş

Afyonkarahisar

Çanakkale

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu...

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sahil Güvenlik Komutanlığının siyasallaşması anlamına gelen bu düzenleme askeri hizmetin gerekleri ile bağdaşmamaktadır. Her düzeydeki Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin görev yeri değişikliği ve geçici görevlendirilmelerinin mülki amirlere bırakılmasına ilişkin tasarı hükmünün çıkarılması gerekir.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, siz...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ben bir cümle okuyacağım, biraz daha vicdanlara seslenmek istiyorum. Yeni gelen arkadaşlarımız da duymadılar.

Değerli arkadaşlar, hepinize tekrar saygılarımı sunuyorum. Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu düzenlemenin doğru olmadığını, Jandarma personeli üzerinde yapılan operasyonun Sahil Güvenlik personeli için de yapıldığını ve bunun çok büyük sakıncalar, kötü sonuçlar doğuracağını her vesileyle söyledik. Bir defa, kanunun düzenlenmesi bile çok saçma. Yani atamasını bir önceki maddede düzenliyor, geçici görevlendirmeyi hemen bir sonraki maddede tekrar düzenliyor. Aynı çatı altında birleştirilebilir miydi bu Sayın Bakanım, onu da bir teknik olarak söylemek istiyorum. Niye değişik maddelerde bu düzenlendi? Atanması ve yer değişikliği aynı madde üzerinde yapılabilirdi. Madde sayısını artırmanın çok fazla bir fayda sağladığını düşünmüyorum.

İkinci konu; az evvel, bu maddenin tümü üzerindeki görüşmeler yapılırken görüşlerimi belirtirken, konuşmamı yaparken bir mektup okumuştum. Bu mektuplar o kadar çok ki bir mektup daha okumak istiyorum biraz daha vicdanlara seslenmek için. İşte, bir personelimiz bu da, biraz önce okuduğum bir personelin eşiydi.

“Ben bir Jandarma personeli olarak çalışmalarınızı yakinen takip ediyor, geleceğini umut ettiğimiz güzel Türkiye'nin tohumlarını Türkiye Büyük Millet Meclisinde attığınızı düşünüyorum. Vaktinizi aldığım için şimdiden af diliyor, hemen konuma geçmek istiyorum.

Ülkemizin düştüğü durumdan, kurumsal olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve personelleri olarak bizim düştüğümüz durumlardan dolayı, bunca yıllık meslek geçmişi olan ve yaşadığımız ülkenin kıymetini bilen vatansever bir ordunun mensubu olarak derin üzüntü ve kaygı içindeyiz. Ülkemizde bayraklar indirilirken, terörist heykelleri dikilirken, eli kanlı terör örgütü liderine itibar kazandırılmaya çalışıldığı bir dönemde, ele geçirilmeyen, siyasallaşmayan kurumlardan birinin parçası olan Jandarmayı da iktidarın ele geçirmeye çalışması bizleri derin ümitsizliklere sevk etmektedir. Teröristlerle yapılan pazarlıklar nerdeyse her ailenin yüreğini derinden sarsmakta ve yaralamaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu olarak bize çalınan “darbeci” kara lekesi, sonrasında özürlerle telafi edilmeye çalışıldıysa da, yaratılan düşmanlar ülkemizin istikametinin şaştığını gösteriyor. Son günlerde Jandarmanın Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılarak iktidarın emrine verileceği söyleniyor. Ben uzun yıllardır Jandarmada görevli bir askerim, askerî eğitim aldım, askerî terbiye gördüm, yıllarca asker oldum, doğuda vatan için mücadele ettim. Bu saatten sonra köy muhtarının ya da partili sivillerin oyuncağı olmak istemiyorum, asker olarak kalmak istiyorum. Zaten Jandarmayı Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırıp kendi emirleri altında istedikleri gibi iktidarların yönlendirmeye çalıştıkları çok açık. Bu planın acilen bozulması memleketimizin hayrınadır, aksi takdirde korkarım ki rejim tehlikesiyle karşı karşıya kalacağımız günler çok yakındır.”

Bir de, yine bir subayımızın eşi “Öncelikle Meclis çatısı altında ifa ettiğiniz kutsal vazifenizde sizlere başarılar diler, teşekkürlerimi sunarım.” demiş, tüm milletvekillerine yazmış. “Ben yaklaşık yirmi yıldır Jandarma Genel Komutanlığında çalışmaktan gurur duyan personelin eşiyim. Bu evliliğim süresince Türkiye'nin değişik coğrafyasında zor şartlarda görev yapan eşimin arkasında ona destek oldum. Köyde, belde ve mezrada güzide komutanlarımızdan aldığı emirleri yerine getirmekten hiçbir zaman yılmadık. Ancak son zamanlarda Jandarma Genel Komutanlığının siyasete bağlanmasını üzüntüyle takip etmekteyiz, bu durumu hiç tasvip etmemekteyiz. Bundan sonraki süreçte belki köydeki bir muhtar, bir siyasi partinin il, ilçe başkanı veya delegeşi bile bize emir vermeye veya tayin ettirmeye çalışacak. Bizler kaptanı olmayan veya dümeni kırık bir gemi gibi oradan oraya sürükleneceğiz. Bizim ailemiz ve çocuklarımızın durumu daha da kötüye gidecektir. Bu duruma

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 18

birilerinin dur demesi gerektiğine inanmaktayız, bunlar da sizler olmalısınız. Milletvekilleri olarak lütfen gereğini yapmanızı beklemekteyiz Sevgi ve saygılarımızla...” demiş.

Gene, daha sıcak sığına bir mesaj daha okuyacağım, konuşmamı bitireceğim değerli arkadaşlar. Yani, bunlar o kadar çok geliyor ki, demek ki çok büyük bir endişeye sevk etmiş bizim konuşmalarımız insanları. Yeni yeni bu konuları takip ediyorlar. Değerli arkadaşlar, şimdi iki dakikanızı alarak bunu okumaya çalışacağım. Evet, “Sayın Milletvekilim, terör örgütü PKK’nın ve onun uzantılarının ülkemizde “barış süreci” adı altında gelişimlerini tamamladıklarını ve ayaklanma aşamasına geldiklerini üzülen takip ediyoruz. Bu duruma seyirci kalmak en büyük talihsizliktir diye düşünüyorum. Terörle mücadelede etkin kurum olan Jandarmanın yapısıyla oynamak herhâlde böyle bir zamanda olmamalıydı. Belki de örgütün en büyük korkusu olan Jandarma Özel Harekât birliklerinden örgüt bu sayede kolayca kurtulmuş olacaktır. Bu ise vatanımıza yapılacak en büyük ihanetlerden biri olur. Ben Jandarma Genel Komutanlığında astsubay olarak görev yapmaktayım. İnanın, her gün haberleri izledikçe içimiz kan ağlıyor. Örgütün ayaklanma sürecinde, Emniyette bunca tasfiyeden sonra, Jandarmanın yapısıyla oynanarak tasfiye edilmesi en çok terör örgütlerinin işine yarayacaktır. Örgütün karşısında en büyük güç Türk Silahlı Kuvvetleri, onun içinde de en büyük güç Jandarma Genel Komutanlığı birlikleridir. Ülkemizde bölünme senaryolarının yapıldığı böyle bir dönemde sizlerden Jandarmanın siyasallaşmaması için çaba göstermenizi, dönülmez bir yola girmeden Jandarmanın bu süreçte siyasallaşmasını engellenenizi, bu konuda daha aktif siyaset yapmanızı bekliyoruz. Teşekkür eder, saygılar sunarız.” demiş. Ben de bu kardeşimize teşekkür ediyorum.

Bu endişeleri giderecek siz değerli milletvekili kardeşlerim hep birlikte tekrar oturup düşünelim. Bu getirmek istediğiniz yeni sistemin Türk demokrasisine, Türkiye’nin geleceğine fayda sağlamayacağını, katkı yapmayacağını düşündüğümüz için bu maddenin tasarı metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz. Tekrar hepinize saygılar sunuyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

**MADDE 26-** 2692 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki üçüncü fıkra eklenmiştir.

“Sahil güvenlik bölge komutanları hakkında mülki görevleri açısından konuşlu bulundukları yerin valisi tarafından her yılsonunda, askeri görevleri haricindeki diğer görevleri ile ilgili olarak değerlendirme raporu düzenlenir. Değerlendirme raporları personelin terfi, ödüllendirme, atama ve yer değiştirmesinde dikkate alınır. Değerlendirme raporlarının içeriği ve düzenleme esasları, Milli Savunma Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN – İlk söz Sayın Özcan’a aittir.

Buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, aslında benden önce konuşan Komisyon üyemiz Sayın Dinçer çok önemli konulara temas etti. Gerçekten, bu yasa tasarısı gündeme geldiğinden bu yana -Sayın Bakan Yardımcım özellikle dinlemenizi istirham ediyorum- hepimizin mesaj kutuları doldu, binlerce mesaj geldi, mail kutuları doldu. Onun dışında Twitter da neredeyse kitlendi. Kimler attı bu kadar mesajı? Size de gelmiştir muhakkak, polis aileleri başta olmak üzere, polislerimiz başta olmak üzere bu konuya duyarlılık gösteren, bu yasa tasarısını yakından takip eden tüm kesimlerden gerçekten çok büyük bir tepki geldi. Şu ana kadar bu tepkilere... Bu tepkiler aslında haklı tepkiler önemli ölçüde ancak bu kaygıları diyeyim giderecek herhangi bir adım da atılmadı Komisyonunda, Genel Kurul aşamasında da bu böyle devam ederse öyle bir ihtimal görünmüyor. Ben üzülen söyleyiyorum, artık mesaj atanlara da cevap yazıyorum. Ya, 100 tane mesaj atıyor; belki bizim görmediğimizi düşünüyor, sürekli olarak aklımızda bulunsun diye bunu yapıyor. O arkadaşlarımıza eğer sabit bir telefon numarasından atmışsa -bilinen bir cep telefonundan- “Hiç kusura bakmayın, biz elimizden geleni yapıyoruz ancak Hükümet partisi, Hükümet yetkilileri, AKP’li milletvekili arkadaşlarımız sizin bu kaygılarınıza karşı son derece kayıtsız kalıyorlar.” demek zorunda kalıyoruz. Bugüne kadar da bizi yanıltan, “Ya, sen niye böyle söyledin?” diyecek bir eyleminize, tasarrufunuza da rastlamadık, üzülen söyleyiyorum.

Şimdi aynı kaygılar Jandarma için de söz konusu gerçekten. Arkadaşlarımız çok geniş olarak anlattılar. “Jandarmayla ilgili bu düzenlemenin yapılması terörle mücadele noktasında çok ciddi darbe vuracak.” denildi, diyoruz bunu, haklıyız da bu konuda ama tabii, karşımızda veya Hükümet sırasında oturan Hükümet temsilcilerimizin, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin zaten terörle mücadele gibi bir kaygısının olmadığını unutuyoruz biz. Biz sanki normal bir Hükümet tarafından

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 19

yönetiliyormuşuz, bu Hükûmet de bölücü terör örgütüyle her Hükûmet gibi mücadele eder, etmelidir düşüncesinden hareket ederek biz bu eleştirileri getiriyoruz ama bizim Hükûmetin terörle mücadele değil terörle müzakere gibi bir kaygısı var; teröristle mücadele edip onu derdest etmek değil, kusura bakmayın ama teröristlere yaranma gibi bir kaygısı var. Dolayısıyla bu düzenlemelerin niye yapıldığını bu açıdan baktığınızda çok net olarak anlıyorsunuz. Üzülüyoruz arkadaşlar, bunlar gerçekten yanlış değerlendirmeler.

Keza, 26'ncı maddedeki Sahil Güvenlik Komutanlığıyla ilgili düzenlemelerin de bu kurumun siyasallaşması sonucunu doğuracağını -en basit anlatımla- düşünüyoruz. Biz bu önergemizde 26'ncı maddenin Hükûmet tasarısının metninden çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özcan.

Sayın Dinçer...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

26'ncı madde üzerinde söz aldım. Tekrar tüm arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Bu maddede, Jandarmada olduğu gibi “Sahil güvenlik bölge komutanları hakkında mülki görevleri açısından konuşlu bulundukları yerin valisi tarafından her yılsonunda, askeri görevleri haricindeki diğer görevleri ile ilgili olarak değerlendirme raporu düzenlenir.” diyor. Biz Jandarmada da karşı çıktık, burada da karşı çıkıyoruz. Mülki görevler açısından, hadi rapor düzenlemenin sakıncalarını anlatacağım ama sadece “askeri görevleri haricindeki diğer görevler” kelimesi çok muğlak. Sahil Güvenliğin de kaçakçılıkla ilgili, örneğin işlenmiş bir suçla ilgili görevleri olacak, yani adli görevleri olacak. Vali adli görevleri için niçin rapor düzenlesin, adli olaylarla ilgili adli amiri değil ki oranın. Sadece mülki görevlerle ilgili, önleyici görevlerle ilgili düzenlenmesini, sakıncaları olmasına rağmen hani bir noktaya kadar makul sayabilirsiniz ama mülki görevlerin dışında diğer tüm görevliler için daha doğrusu askerî görevler dışındaki diğer tüm görevler için rapor düzenlenmesinin çok doğru olduğunu düşünmüyoruz. Niçin? Çünkü bu değerlendirme raporu sivil idareden hiç kimseye uygulanmamaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri bile personelini denetlerken denetleme sonucundaki olumsuzluklar veya başarısızlıklar personelin özlük haklarına yansıtılmamaktadır ama burada yansıtılacak. Değerlendirme raporlarının personelin terfi, ödüllendirme, atama ve yer değiştirmesinde dikkate alınacağına dair yapılan bu düzenleme sonucunda bir kanun ordusu olan Jandarma veya Sahil Güvenlik kanunların emrinden alınarak Hükûmetin emrine verilecektir. TSK da dâhil tüm devlet kurumlarının personel üzerindeki sicil etkisini hafifletmeye gittiği bir dönemde böyle bir raporlama sisteminin Sahil Güvenliğe uygulanması kurumun ve personelin işleyen düzenli yapısını bozmaktan başka hiçbir işe yaramayacaktır. Örneğin adli görevler yönüyle valinin Sahil Güvenlik personeli hakkında değerlendirme raporu düzenlemesi hukuken mümkün değildir. Bu nedenle “Sadece adli ve askerî görevler dışında mülki görevler üzerinde rapor düzenlenir.” şeklinde bu maddenin yeniden tanzim edilmesi veya madde metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın Güneş, herhangi bir notunuz var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; burada düzenlenen Jandarmayla alakalı olarak da Komisyonunuzca kabul edilerek geçirilen değerlendirme raporları mülki idare mesleğinden gelen değerli milletvekillerimizin de malumları olduğu üzere 1993 yılında zaten getirilen bir hükümdü, biraz daha kısa, biraz daha değişik şekildeydi. Oradaki hüküm, valilerin il jandarma komutanları ve ilçe jandarma komutanlarının icraatlarıyla alakalı mülki sicil düzenlemelerini öngören bir maddeydi. O madde hâlen yürürlükte ancak oradaki bu işin, bu değerlendirmenin, sicil raporu düzenlemenin nasıl olacağı Subay ve Astsubay Sicil Yönetmeliği'nde gösterilir diye de bir hüküm vardı maalesef, 1993 yılından bu yana böyle bir düzenleme yapılmadı, yapılamadı. Buradaki düşünülen husus da birbirine paralel iki kolluk birimiyle alakalı değerlendirme raporu hazırlanmasıyla alakalı bir yeni, biraz daha detaylı... Bunun usul ve esaslarını da zaten Millî Savunma Bakanlığıyla müştereken hazırlayacağımız –maddeye de konuldu- bir yönetmelikle belirleneceğini de hükme bağladık.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

26'ncı madde üzerinde aynı mahiyette iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 26. maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Muğla

Osmaniye

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 20

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Celal Dinçer

İstanbul

Ahmet Toptaş

Afyonkarahisar

Ali Serindağ

Gaziantep

Ali Sarıbaş

Çanakkale

Tanju Özcan

Bolu

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu?

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde ile askeri nitelikleri olan ve sahil güvenliğini sağlamakla görevli Sahil Güvenlik Komutanlığının siyasallaşması tehlikesi gündeme gelecektir. Askeri nitelikli kurumların siyasallaşması telafisi mümkün olmayan zararlara neden olacaktır. Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan bölge komutanlarına ilişkin değerlendirme raporlarının valiler tarafından düzenlenmesi askeri hiyerarşiyi bozacağı gibi valiler için de iş yükü getirecektir.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, gerekçeyi mi okutalım?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sahil Güvenlik Komutanlığının siyasallaşması anlamına gelen bu düzenlemenin metinden çıkarılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddenin görüşmelerine geçiyorum.

**MADDE 27-** 2692 sayılı Kanuna 21 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 21/A ve 21/B maddeleri eklenmiştir.

“Görevden uzaklaştırma

MADDE 21/A- Askeri nitelikte olmayan görevleri sebebiyle işledikleri iddia edilen bir suçtan dolayı görevi başında kalmasında sakınca görülen Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli, İçişleri Bakanı tarafından görevinden uzaklaştırılabilir. Gerektiğinde Sahil Güvenlik Komutanı da bu konuda teklifte bulunabilir. Görevden uzaklaştırılan personel hakkında en geç on gün içinde ön inceleme veya soruşturmaya başlanır. 353 sayılı Kanun, 926 sayılı Kanun ve 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununda yer alan geçici olarak işten el çekirme, açığa çıkarma, açığa alınma ve geçici süre ile görevden uzaklaştırmaya ilişkin hükümler saklıdır.

Sivil memurların görevden uzaklaştırılmaları 657 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

Görevden uzaklaştırmanın hukuki ve mali sonuçları

MADDE 21/B- Görevden uzaklaştırılanlar yapmakta oldukları görevden alıkonulurlar. Bu kişilerin görev yerleri değiştirilebilir veya başka görev verilmeyebilir.

Görevden uzaklaştırılanlara bu süre içinde 657 sayılı Kanunun 141 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre aylık ödenir. Ancak, bu gibilerden haklarında soruşturma izni verilmemesine, soruşturmaya veya kovuşturmaya yer olmadığına, beraatına, her ne sebeple olursa olsun kamu davasının düşmesine veya ortadan kaldırılmasına karar verilenlerin ödenmeyen veya noksan ödenen her türlü özlük hakları ödenir. Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurtdışı kadrolarında görevliyken görevden uzaklaştırılanlara da yurtdışında bir kadroya atanıncaya kadar, bu fıkra uyarınca yurtdışı aylığı ödenir.

Ön inceleme veya soruşturmaya konu olan fiillerinin hizmetlerine devam engel olmadığı anlaşılanların görevden uzaklaştırma tedbirleri, haklarında karar verilmesi beklenmeksizin kaldırılabilir.

Bu Kanun kapsamındaki görevden uzaklaştırma tedbiri iki ayı geçemez. Bu süre zorunlu hallerde iki ayı geçmemek üzere bir defa uzatılabilir. Görevden ayrı kalınan süre hizmetten sayılır.”

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen sayın milletvekili?

Sayın Dinçer, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, bu tasarının baştan sona yanlış olduğunu, özellikle Jandarma ve Sahil Güvenlikle ilgili kısımlarının yanlış olduğunu her vesileyle söyledik.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 21

Görevden uzaklaştırma 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre zaten var olan bir uygulama ancak Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin de İçişleri Bakanı tarafından görevinden uzaklaştırılması konusu özellikle şimdi bu maddeye konuyor, Jandarmaya da konmuştu aynı madde. Ben şimdi bunun biraz, birkaç soruyla niçin yapıldığını sizlerin bilgisine sunmak istiyorum. Burada kullanacağım her kelime tekrar olacak belki ama affınıza sığınıyorum bu nedenle.

1) Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinden kopararak siyasete alet edilmesi oyunu Genelkurmay Başkanlığının itirazlarına rağmen, ısrarla tasarıya konularak bu Komisyonumuza niye getirilmiştir?

2) Hükümetin amacı, Jandarmayı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını Genelkurmaydan kopararak daha etkin hâle getirmek midir yoksa Genelkurmayı biraz daha tesirsiz duruma getirme planının bir parçası mıdır? Bu soruların cevaplanmasını ben istiyorum.

3) Türkiye'nin dış ve iç tehdit açısından en riskli olduğu dönemde Jandarmanın Türk Silahlı Kuvvetlerinden koparılmasının gerçek amacı ne olabilir?

4) Jandarmanın ve Sahil Güvenlik Komutanlığının sivil otoritenin emrine girmesi Oslo'da yapılan gizli anlaşmaların zamanla hayata geçirilmesinin bir parçası mıdır?

5) Tır operasyonu gündeme gelen özellikle Jandarmayı hizaya sokmak, intikam almak için mi böyle bir uygulamaya gidilmiştir?

6) Hukuk dairesinde görev yapan her kurumu menfaatine aykırı gördüğü için dağıtma düşüncesi iktidarların genelinde var mıdır...

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Genelinde yoktur.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – ...aklında var mıdır veya hepsinin aklındaki düşünce bu mudur? Böyle de açabiliriz bu soruyu.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Şeytanın aklına gelmez.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Şeytanın aklına gelmez diyorsunuz, doğrudur.

7) Meclis çoğunluğunu elde eden iktidarın yaptığı her şeyi doğru mu kabul edeceğiz? Yıllarca varlığını devam ettiren kurumların genleriyle oynanmasına biz muhalefet milletvekillerinin seyirci kalmamızı mı istiyorsunuz?

8) Niyetiniz terörle mücadelede Jandarmayı pasifize ederek terör örgütüne yol vermek midir?

9) Türkiye'de terörle mücadele bitti mi de böyle bir yapılanmaya gidiyorsunuz? Ülkenin bölünmez bütünlüğünde etkin rol alan bu güçlerin 2015 seçimlerinde doğu ve güneydoğu bölgesinin terör örgütü sempatisini olan seçmen oylarını alabilmek uğruna mı Jandarmadan vazgeçiyorsunuz?

10) Sorun, Jandarmanın ve Sahil Güvenliğin sivil idareye teslim edilmesi değil, esas sorun, doğu ve güneydoğunun terör örgütüne teslim edilmesi midir?

11) Jandarmanın ve Sahil Güvenliğin yeniden yapılanmada etkisizleştirilmesi halkımızın mı, Hükümetimizin mi, yoksa terör örgütünün mü talebidir?

12) 17 ve 25 Aralık operasyonlarından sonra bütün kurumların genleriyle oynayarak korkusuz, muktedir bir iktidar olduğunuzu göstermek mi istiyorsunuz? Merak ediyoruz, Kandil'e de muktedir olduğunuzu ne zaman göstereceksiniz?

13) Yolsuzluk operasyonlarından sonra şehirlerde suç ve suçlularla mücadele edecek polis gücünün direncini kırdınız. Jandarmayı ve Sahil Güvenliği de sivil iradenin eline teslim ederek terör örgütleriyle etkin mücadele edenin direncini kırmak mı istiyorsunuz?

14) Çözüm sürecinin sonu nedir?

15) Şimdi, Jandarma, Sahil Güvenlik, sırada ne var? Bu diziyi bölüm bölüm değil de bir seferde görmek istiyoruz.

16) Sizin yapmak istediğiniz terörle mücadelede Jandarmaya dur demek midir, Sahil Güvenliğine dur demek midir?

17) Evet, terör örgütü, Jandarmayı ve Sahil Güvenliği istemiyor olabilir, bunu anlayabiliriz ama bu iktidar da istemiyor? Bunun cevabını bekliyoruz. Jandarma ve Sahil Güvenlik askerî yapısından kaynaklanan güçle her zaman kendini yenileyebilen dinamik, genç, en zor doğa ve iklim şartlarında görev yapma kabiliyetine sahip askerî statülü kolluk kuvvetleridir. Böyle bir kurum emniyet ve güven kaynağıdır. Bu yasayla Jandarmayı ve Sahil Güvenliği yokluğa atıyor ve ülkeye kıyıyorsunuz.

18) Jandarma görevini yerine getirirken, Sahil Güvenlik de görevini yerine getirirken adalet, tarafsızlık, dürüstlük, liyakat, saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkelerine bağlı kalarak, hiçbir dış gücün etkisinde kalmayarak halkın güvenini tesis etmekte, yeni yasayla bu güven ve uygulamayı tarihe mi gömmek istiyorsunuz?

19) Jandarma ve Sahil Güvenlik personeli dil, din, renk, mezhep, felsefi inanç, cinsiyet, özellikle siyasi düşünce ve bunun gibi sebeplerle insanlar arasında ayırım yapmaksızın tarafsızlık içerisinde hizmet sunmaktadır. İktidarın kendi amaçları uğruna kullanamadığı Jandarmayı neden gözden çıkaracağı bu saydığımız özelliklerinden de anlaşılmaktadır.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 22

20) Jandarma ve Sahil Güvenlik personeli Atatürk ilke ve inkılaplarına, toplumun ve cumhuriyetimizin temel değerlerine, ülkemizin bölünmez bütünlüğüne gönülden bağlıdır. Bu gücünü Anayasa, uluslararası sözleşmeler, kanunlar ve diğer ilgili mevzuatlardan almaktadır. Şimdilerde ise iktidar, ülkemizin bölünmez bütünlüğünü tehlikeye sokacak adımları bilerek veya bilmeyerek yine kanun yoluyla Jandarmanın ve Sahil Güvenliğin askerî statüsünü bozmakla yapmıyor mu?

21) Jandarma, asker kimliğinin gerektirdiği disiplin, saygınlık ve dürüstlük içerisinde hareket etmektedir. Görevini yerine getirirken tarafsız davranır ve insanlar arasında ayırım yapmaz, güç endeksli değil, hak endeksli çalışır, ona etki eden kanun ve vicdandır, başka hiçbir dıştan müdahaleyi kabul etmez. İşte bunun içindir ki Jandarma menfaat uğruna kontrol altına alınmaya mı çalışılıyor?

22) Askerî statülü kolluk kuvvetleri olarak Jandarma ve Sahil Güvenlik kendine has kurumsal özellikleri ve değer sistemi, eşsiz bir disiplin anlayışı içerisinde kolluk ve askerî kabiliyetleri birleştirerek her türlü iç ve dış tehdit ortamında göreve hazır olma yeteneği ile kendisini ülkesine adanmıştır. Böyle bir gücün yok olmasını isteyenler nasıl bir vicdan ve düşüncenin tesirindedirler? Eğer vicdan ve muhasebe denen bir şey kalmışsa bir daha düşünülmesi. Yanlıştan dönmek de çok büyük bir erdemdir.

23) Bugün, Jandarma ve Sahil Güvenlik sahip olduğu zırhlı araç, helikopter, hafif silah ve teçhizatlarla kuvvetli bir şekilde tehditlere karşı koyma imkân ve kabiliyetine sahiptir. Ek olarak, savaş zamanında da askerî ve savunma kabiliyetlerine sahiptir. Böyle bir gücü yok etmek veya zayıflatmak vatana ihanet değil de nedir? Bu gücü zayıflatmak bütün güçlerin sizin siyasal menfaatlerinizin kontrolünde olmak zorunda mıdır? Zayıflatarak bunu kontrol altına almak zorunda mısınız?

24) Jandarma ve Sahil Güvenlik bir taraftan mülki ve adli görevleri yerine getirirken diğer taraftan da iki taraflı bağlılığı ile hem sivil hem de askerî komuta altında konuşlanabilmektedir. Barışı sağlama harekâtına katılan kolluk ve askerî kuvvetler arasında ideal bir ara yüz sağladığı, barışı koruma görevlerinde jandarma gibi askerî kolluk kuvvetlerine ihtiyaç varken neden bu gerekçeler görmezlikten gelinerek Jandarma ve Sahil Güvenlik etkisizleştirilerek kolu kanadı kırılıyor?

Evet, son olarak, Jandarma, kolluk kuvveti olmanın dışında sahip olduğu askerî niteliği ve disiplini ilave kuvvet çarpanı olup vatandaşa güven vermektedir. Jandarma kimliğini askerlikle özdeşleştirmiştir. 175 yıllık bu kurumu bozmak kimin işine yarayacaktır? Gene, Sahil Güvenliğimiz de sahillerimizde vatandaşlarımıza güven vermektedir. Bunu siyasallaştırmak kimin işine yarayacaktır?

Evet, lütfen, sizlerden son ricam, değerli milletvekilleri, 1839 yılından beri süregelen köklü ve güçlü teşkilatı yok etmeyin. Bu ülkede huzur sadece bize değil, çocuklarımıza da lazımdır. Ülkemizin bölünmez bütünlüğünün en büyük teminatı Jandarmamızın varlığını sürdürmesine bağlıdır. Sahil Güvenliğimizin bozulmamış, düzgün, tarafsız bir şekilde görev yapmasına bağlıdır ülkemizdeki denizlerdeki güvenliğimiz.

Bu nedenle, bu yasanın bundan sonraki görevden uzaklaştırmayla ilgili sanıyorum, belki büyük bir kanun olabilecek sadece bir maddede düzenlenmiş. Gerçekten de utanç verici bir düzenleme yani hukuk tekniği açısından utanç verici diyebileceğim bir düzenleme var. Bundan sonraki bu fıkraların tümünün sadece ve sadece Sahil Güvenlik ve Jandarmayı etkisizleştirmek, onları siyasi iktidarın bütün etkilerine açık hâle getirmek için düzenlenmiş maddelerdir. Bu maddelerin bundan sonraki teker teker oylayacağımız fıkralarının tümünün doğru olmadığını, biraz evvel 23-24 maddede sıraladığım bu gerekçelerle yanlış olduğunu belirtiyor, 27'nci maddenin tümüyle tasarısı metninden çıkarılmasını teklif ediyorum.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, aynı mahiyette iki önerge vardır, okutup birlikte işleme alıyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 27. maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Muğla

Osmaniye

Aynı mahiyetteki diğer önerge sahipleri:

Celal Dinçer

Ali Serindağ

Ahmet Toptaş

İstanbul

Gaziantep

Afyonkarahisar

Tanju Özcan

Ali Sarıbaş

Bolu

Çanakkale

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, gerekçe?

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Gerekçe.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 23

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin görevden uzaklaştırılmasına ilişkin yetkilerin askeri hiyerarşi dışına çıkarılarak İçişleri Bakanına verilmesi, yurt savunması ve sahil güvenliğinin sağlanması ile görevli bir idari teşkilatın siyasal nitelik taşıyan yürütme organı üyesine bırakılması bu teşkilatı siyasileştirerek işlevini köreltecek niteliktedir. Tasarı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin disiplin hükümlerine ilişkin yetkinin Bakana verilmesi hükümet emrine amade bir komutanlık meydana getirecektir.

BAŞKAN – Diğer önerge üzerinde Sayın Özcan...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Evet, Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcım; şimdi, Türkiye’de birbirine çok benzeyen 2 yöneticimiz var, bilmiyorum dikkatinizi çekti mi? Belki bu kadar yakın olmaları, bu kadar kafa dengi olmalarının da temel sebebi bu. Bir tanesi Sayın Cumhurbaşkanımız bir tanesi de İçişleri Bakanımız. İşte, onun müsteşarıydı, kabine dışından Bakan yaptı ama şöyle bir benzerlik var aralarında: Bakın, bu yasa en çok neyi sağlıyor? İçişleri Bakanlığını çok kuvvetlendiriyor, İçişleri Bakanına çok fazla yetki veriyor, eski İçişleri bakanlarından daha kudretli bir İçişleri Bakanı olmasını sağlıyor. Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile İçişleri Bakanının birbirine benzeyen temel yönü, ikisinde de diktatörlük eğilimin çok fazla oluşu yani gücü kendinde toplama istekleri. Belki de bu ortak özellik Sayın Bakanımızı ve Sayın Cumhurbaşkanımızı birbirine bu kadar yaklaştırıyor, bu kadar yakın çalışma arkadaşı olmasını sağlıyor. Ben, yasanın bu yönüne dikkat çekmek istiyorum.

Şimdi, siz Jandarmayı Genelkurmaydan koparıyorsunuz, bünyenize bağlıyorsunuz, Sahil Güvenlik Komutanlığını bünyenize katıyorsunuz. Eğer bugüne kadar şu Parlamento döneminde, 24’üncü Dönemde çıkarılan yasalara baktığınızda, genel olarak İçişleri Bakanlığıyla ilgili düzenlemelere baktığınızda, Bakanlığın görev, yetki ve sorumluluk alanını çok genişleten düzenlemeler olduğunu görüyorsunuz, incelediğinizde bunu fark edeceksiniz. Eğer bu yasanın temel mimarı Sayın Bakansa -ki benim diyor- benim bu dediğimi de doğrulamış oluyor Sayın Bakan Yardımcımız.

Şimdi, tabii, Sayın Dinçer çok detaylı olarak izah etti, ben özet olarak geçeceğim, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı... Yani, kusura bakmayın ama bu iki güzide teşkilatımızı devekuşuna çevirdiniz yani deve mi kuş mu, asker mi sivil mi, ne olduğu belli değil. Yani, niye bunu yapıyorsunuz, sağlam bir gerekçe var mı? Yani, Jandarma Komutanlığı yeterince disiplinli bir yapılanma değil miydi? Terörle mücadelede zafiyeti mi vardı? Bu düzenlemeden sonra daha mı etkin çalışacak Jandarma Genel Komutanlığı personelimiz, terörle daha etkin mi mücadele edecek? Yoksa, Sayın Dinçer’in dediği gibi, terörle daha etkin mücadele etmesin, pasifize edelim düşüncesiyle mi bu düzenleme yapılıyor? Ya, kesinlikle cevap ikincisi, bunu herkes biliyor; askerlerimiz de biliyor, sizler de biliyorsunuz, bunun temel sebebi bu. Yani, eğer şu... Oslo görüşmeleri bir gün ortaya çıkacak, İmralı’da yaptığınız görüşmeler bir gün ortaya çıkacak, bugün olmasa da bir gün ortaya çıkacak, tarih bunu yazacak. Sizin çocuklarınız, bizim çocuklarımız, bizim torunlarımız, sizin torunlarınız bunları öğrenecek, bunları öğrenecek. Bir gün ortaya çıkacak. Eğer o Oslo görüşmelerinde veya İmralı görüşmelerinde gerçekten de terör örgütüne “Biz Jandarma Genel Komutanlığını pasifize edeceğiz, merak etmeyin.” demişseniz, siz, gerçekten, teröristlere “Sizin istemediğiniz valiliyle çalışmayız, istemediğiniz kaymakamla çalışmayız.” demişseniz, şimdiden söylüyorum, tutanaklara geçiyor, yazıklar olsun eğer bunu demişseniz! Ama bir gün bunlar ortaya çıkacak, biliyorsunuz değil mi? Yalan söylüyorsanız bugün, bunları yapmadık diyorsanız... Çok sevdiğim bir büyüğümün çok güzel bir sözü var “Yalan kırmızı gömlek gibi, ya paçadan ya yakadan bir yerden çıkar, bugün kapatsan birkaç dakika sonra, birkaç saat sonra gene çıkar.” diyor. Bu gerçekleri, bana göre, saklamanız mümkün değil.

Sahil Güvenlik Komutanlığının yapısını değiştirdiniz. Şimdi, Sahil Güvenlik Komutanlığı bu düzenlemeden sonra daha mı etkin çalışacak? Yok muydu Sahil Güvenlik Komutanlığında disiplin? Bir sıkıntı mı vardı Sahil Güvenlik Komutanlığında? Yani, neydi sıkıntı, samimi olarak bir anlatın. Neydi, Sahil Güvenlik Komutanlığının daha etkin, kıyılarımızı denetlemesini mi engellemeye çalışıyorsunuz? Terör örgütünün veya bazı sakıncalı yandaşların bazı kaçakçılıklarına daha çok göz yumulsun diye mi bu düzenlemeyi hayata geçirmeye çalışıyorsunuz? Nedir, vallahi bilmiyorum. Hani “Şeytanın aklına gelmez.” dedik az önce de, şeytanın aklına gelmeyen ama sizin aklınıza gelen, bu yasayı buraya getirme konusunda temel saikiniz olan konu nedir? Bir ipucu verin bari de biz bunun üzerinde yoğunlaşalım.

BAŞKAN – Yemekten sonra kahvede resmî Müzakere Amiri olarak sizinle sohbet etmek isterim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Yani, bize aktaracağınız önemli bir bilgi varsa ben de sizi dinlemek isterim ama olduğu kanaatinde değilim. Yani, öyle müzakereler yürütüyorlar ki İçişleri Komisyonu Başkanının bundan hiç haberi yok, değerli arkadaşlarımızın da önemli bir kısmının haberi yok. Haberi olunca, bazı şeyleri az buçuk öğrenince arkadaşlarımızın tepkisinin ne olduğunu dün akşam gördük. Belki, aranızda o kadar duyarlı, vatansever, millî duygularını yitirmemiş, bizler gibi bu konulara hassas arkadaşlarımız gerçekten bu müzakerelerde nelerin pazarlık konusu edildiğini öğrenirlerse bu

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 24

Hükûmete verdikleri desteği çekebilirler, “Koltuk her şey demek değildir.” diyebilirler düşüncesiyle bu görüşmeler, kusura bakmayın, sizlerden de gizleniyor.

Ben, bu görüşmeleri bilenlerden bir tanesinin de, teferruatlı olarak bilenlerden bir tanesinin de Sayın Cumhurbaşkanımızın yakın çalışma arkadaşı Sayın İçişleri Bakanımız olduğu kanaatindeyim. Burada bir suç işleniyorsa –ki şu ana kadar emareler bunu net olarak gösteriyor- bu suçun en büyük faillerinden bir tanesi de İçişleri Bakanımızdır, Sayın Efkân Ala’dır ve ileride de, inşallah, bundan dolayı, dün akşam olduğu gibi kıl payı kurtaramayacaktır kendisini yüce divandan. Belki dün akşam yüz kızartıcı, rüşvet, yolsuzluk gibi suçlamalarla Yüce Divana gönderilmek istenen Sayın Bakanlardan farklı olarak, vatana ihanet suçlamasıyla Sayın Bakan Yüce Divana sevk edilebilir.

Sayın milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız her gün ekranlarda, izliyorsunuz. Ben öğlen basın toplantısını izledim, izleyen var mı?

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Evet, mecburen izliyoruz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Mecburen izliyoruz, hangi kanalı açsak izliyoruz.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – “Zaping” yapacak yer yok ki, her tarafta var çünkü.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şimdi, arkadaşlar, Sayın İçişleri Bakan Yardımcım, bu ülkenin cumhuriyet başsavcıları, ya, Sayın Cumhurbaşkanı bir ihbarda bulunuyor bugün, diyor ki: “Ey Demirtaş, ben senin partine mensup belediye başkanlarının ne işler çevirdiğini biliyorum bölgede. O Cizre’deki hendekleri senin partili belediye başkanların araçlarıyla kazdırttı polis in müdahale edememesi için.” diyor. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanını siz ciddiye mi almıyorsunuz yoksa daha farklı bir şey mi var? Ya, Sayın Cumhurbaşkanı suç duyurusunda bulunuyor, Cizre Belediye Başkanı suç işledi diyor, hendekleri bu kazdırdı diyor. Cizre Belediye Başkanıyla ilgili Sayın Cumhurbaşkanını biriniz ciddiye alıp İçişleri Bakanlığı olarak siz veya bu ülkenin namuslu, cesur, yürekli savcıları bir işlem yapmayacak mısınız? Ya, Cumhurbaşkanı ihbarda bulunuyor, sizin destek vererek seçtiğiniz eski Genel Başkanınız, eski Başbakanınız, burada oturmanıza sebep olan zatı muhterem ihbarda bulunuyor, suç duyurusunda bulunuyor canlı yayında, “Cizre Belediye Başkanı yaptı.” diyor.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sözlerini indirdiler yani Sayın Cumhurbaşkanının vecizelerini indirdiler.

BAŞKAN – Yani, 27’nci maddenin önergesiyle de ne kadar bağlı!

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bağlayacağım, onun sonuna bağlayacağım. Jandarma Genel Komutanlığının lağvedilmesiyle sonuçlanacak bu sürecin nerelere doğru gittiğinden.

Yani, Sayın Başkanım, ben önemli bir şey söylüyorum. Bunlar, Sayın Cumhurbaşkanının daha üç saat önce canlı yayında ağzından çıkan cümleler. “Cizre Belediye Başkanı bu hendekleri kazdırdı araçlarıyla.” diyor. Ya, İçişleri Bakanlığı olarak Cizre Belediye Başkanı hakkında bir idari tasarrufta bulundunuz mu soruyorum? Veya Türkiye’deki adli teşkilatın başında olan savcılarımız ne yapıyorlar? Ülkenin Cumhurbaşkanı konuşuyor. Tabii, bu kadar çok konuşursa ülkenin Cumhurbaşkanı, ciddiyeti azalır ama yine de ülkenin Cumhurbaşkanı “Burada suç işleniyor.” diyorsa İçişleri Bakanlığı olarak siz buna kayıtsız kalmamalısınız. Süreç zarar görür, Sayın Cumhurbaşkanımıza kapalı kapılar ardında söyleyin ama en azından kamuoyunu tatmin edecek bir şeyler yapın. Ciddi anlamda rahatsızlık duyuyorum, bu önemlidir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sahil Güvenliğe bağlayacaksın, unutma.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sahil Güvenliğe nereden bağlayacaktım buradan onu unuttum.

BAŞKAN – 28’inci maddede bağlarsınız, şimdi 27’deyiz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Evet, bizim, 27’nci maddenin tasarısı metninden çıkarılmasına ilişkin bir önergemiz var. Gerçi, 27’nci maddeyi tasarısı metninden çıkarsanız veya çıkarmasanız ne olacak, bütünü bozuk. Sadece bir parça...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Cumhurbaşkanının adı bile aklını başından aldı.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Vallahi şunu söylemeliyim, ben bitiriyordum sözümü ama bir sataşma geldi, o konuda bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Sataşma yok ya, kurban olayım.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ben iyi ki AKP milletvekili değilim, Allah’ıma dua ediyorum dün gecedan beri.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Allah saklasın.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Tabii. Ben şimdi zanlı olacaktım, belki kapalı kapılar ardında bu Şamil Tayyar beni sorgulamaya kalkacaktı Sayın Cumhurbaşkanına adına.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Mehmet Metiner kapıda bekliyor olacaktı.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Belki Beştepe’de kulağım çekilecekti “Biz seni ikaz ettik ama sen yeterince akıllı davranamamışsın.” denilecekti.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Hiçbir milletvekili ikaz edilmedi, kusura bakmayın.



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 25

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bakın, yanınızda bir Komisyon üyeniz yok. Niye olmadığını bir kendiniz sorgulayın, ondan sonra bu sözleri söyleyin.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Hangi Komisyon üyemiz.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Senden önceki.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Çok değerli bir Komisyon üyemiz sadece görüşlerini beyan ettiği için şu anda aramızda, sıralarda yok.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bilemiyorum, ben sormadım onu. Bir milletvekilimiz zamanında demişti ki: “Allah’tan mı çok korkuyorsunuz Recep Tayyip Erdoğan’dan mı?” diye, bazen, kusura bakmayın da arkadaşlar, yanlış da yanlış diyelim. Ya, tuhaf olan neyi tartışıyoruz biz biliyor musunuz? Ülkenin Cumhurbaşkanı ile sizler arasındaki illiyet bağı tartışıyoruz. Ya, ülkenin Cumhurbaşkanı benim de Cumhurbaşkanı, sizin de Cumhurbaşkanı.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Var zaten canım, bir itirazımız yok ki.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bitti artık, sizin, hiyerarşik olarak amiriniz değil.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı ve liderimiz bizim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan Vekilim, siz zannediyor musunuz ki önümüzdeki dönem listeleri Recep Tayyip Erdoğan yapacak.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ya, siz kendi işinize bakın, biz kendi işimize bakalım.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Yani, öyle bir ihtimal ben görmüyorum, tahmin de etmiyorum. Hayır, şöyle demiş diyorlar: “Sayın Davutoğlu, Konya senin, gerisi benim.” Böyle dediğini zannetmiyorum ben bir Cumhurbaşkanı. Yani, en azından bir Cumhurbaşkanı bir başka siyasi partinin listesine niye karışsın arkadaşlar? Biraz cesaretinizi toplayın, Sayın Davutoğlu’na biraz sahip çıkın.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ah Mustafa Sarıgül ah!

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özcan. Arkadaşlar, size de teşekkür ediyorum.

Şimdi, 27’nci madde üzerinde aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Ben de 27’nci madde üzerine...

BAŞKAN – Sayın Toptaş... Önergelere geçtikten sonra, Sayın Özcan konuştuktan sonra söz istedi, ben de dedim ki: “Sözünüz saklı kalsın, 28’inci maddede ilk sözü size vereyim.” dedim Sayın Toptaş’a.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ama böyle...

BAŞKAN – Hayır, önergeler üzerinde bir kişi konuşuyor ya onun için dedim. Siz konuştunuz, usulü bozmayalım.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Çok uzatmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam ağabey, sözü hemen sözü sana vereyim, şunları oylayayım.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Bu maddeyle ilgili.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Değerli arkadaşlar, Tanju Bey dedi ki: “Güneydoğuda, Cizre’de Hükûmet, devlet seyirci.”

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Cumhurbaşkanı çağırıyor.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Evet çağırıyor, belediye başkanı suçludur, şunu yapmıştır, bunu biçmiştir... Güneydoğuda başka şeylere de seyirci. Yani tarihe bir not düşün diye söylüyorum, KCK’yi örgütleyen MİT elemanlarından bir kısmı Kandil tarafından deşifre ediliyor. Sayın Bakan da dinlerse bunu, belki haberi yoktur, haberinin olmasını isterim. KCK’yi örgütleyen MİT elemanlarından bir kısmı Kandil tarafından deşifre ediliyor ve apar topar yakalanıp Kandil’e götürülüyor ve çok kötü şekilde dövülüyor, ağız burun kırılıyor. Fakat, alttaki diğer MİT elemanları bunların götürüldüğünü, üstteki MİT elemanlarının çok kötü dövüldüğünü iletiyorlar devlete. Diyor ki yetkili: “Ya, götürmüşsünüz adamları, çok kötü şekilde dövmüşsünüz. Biz sizinkilere öyle mi yapıyoruz? Bırakın bunları.” Bunları bırakıyorlar ama “Geride daha deşifre edemediklerimiz var.” diyorlar. Devlet bu hâle gelmiş arkadaşlar, güneydoğuda devlet bu hâle gelmiş. Yani öyle Tanju’ya “Sahil Güvenlikle ne alakası var?” bilmem ne demenin gereği yok. Sahil Güvenlikle değil, “Türkiye’nin geleceğiyle alakalı hiçbir şeyden habermiz yok.” desem yazık etmiş olurum, hakaret etmiş olurum “Haberimiz var.” desem vallahi, ihanet etmiş olurum. Onun için, lafı orta yerde bırakıyorum, kimseye bir şey söylemiyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Toptaş.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

27’nci maddeye bağlı Madde 21/A’yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 26

27'nci maddeye bağlı madde 21/B'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
27'nci maddeyi maddede yer alan Madde 21/A ve Madde 21/B ile birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
28'inci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

**MADDE 28-** 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Sahil Güvenlik Komutanlığının askeri görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı ile valiler ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir.

EK MADDE 2- İçişleri Bakanı, bu Kanundaki yetkilerinden bir kısmını gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla ilgisine göre Sahil Güvenlik Komutanına veya valilere devredebilir.”

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen...

Sayın Dinçer, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Sahil Güvenlik Komutanlığının askeri görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı ile valiler ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir.” diye bir düzenleme getiriliyor. “Askeri görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri...” Düzenlemede o kadar çelişkiler var ki bakınız, tekrar okuyorum: “Sahil Güvenlik Komutanlığının askeri görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı ile valiler ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir.” “Kendi amirleri”ne ne gerek var? Yani bunu koymanın buradaki yeri nedir? O zaman şunu anlıyoruz: Kendi amirleri askeri görevleri haricindeki görevleri teftiş eder. Askeri görevleri teftiş etmeyecek mi? Bu konuda bir açıklık getirilmesini istiyorum yani okuyan kişi oraya baktığında “Kendi amirleri askeri görevleri haricindeki diğer görevleri, aynı İçişleri Bakanı ve valiler gibi denetler ama askeri görevleri denetleyemez.” diye bir şey çıkıyor ortaya. Düzenleme çok doğru bir düzenleme değil. Orada, bunun hukuk açısından sakıncalar yaratabileceğini belirtmek istiyorum. Yarın, oradaki bir görevli kendi amirine “Arkadaş, bak kanun ne yazıyor? Ek Madde 1'e göre, askeri görevler haricindeki görevlerimi denetlersin sen, diğer görevleri denetleyemezsin.” der, karşı çıkabilir. Siz de hiçbir şey yapamazsınız yasayı bu şekilde yorumlarsanız. Bu konuda mutlaka bir açıklık getirilmeli. Zaten bir kurumun amirinin kendi astını denetlemesi kadar doğal hiçbir şey yok ki. Bunu buraya koymanın gerekçesi nedir? Onu takdirlerinize bırakıyorum.

Ayrıca, ek 2'nci maddede “İçişleri Bakanı, bu Kanundaki yetkilerinden bir kısmını gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla ilgisine göre Sahil Güvenlik Komutanına veya valilere devredebilir.” diyor. “Yetkilerinin bir kısmını sınırlarını yazılı olarak belirtmek şartıyla...” Bu, en azından, hukuk tekniği açısından daha düzgün bir ek düzenleme çünkü sınırlarını belirleyecek ancak, gene tekrar ediyoruz: Burada, sadece İçişleri Bakanının Sahil Güvenlik Komutanına görev devretmesi çok doğru. Yukarıda jandarma için söylediğim veya birlikte söylediğim 24 maddenin sakıncalarının tümünü içermektedir. Yani İçişleri Bakanı Sahil Güvenlik Komutanlığının o kadar tepesinde, o kadar siyasi emirleri altına alacak ki bunu daha da yaygınlaştırıp kendi yetkisini ildeki siyasete, etki altında kalmaya çok daha yakın valilere kadar devredebilmesi, ileride, çok sınırlı sayıda olan Sahil Güvenlik Komutanlığının siyasileşmesine de yol açabilecek çünkü mahallindeki baskılara maruz kalacaktır vali, oradaki, denizlerdeki kaçakçılık olaylarının çok daha artmasına, üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde Sahil Güvenliğinin siyasetin oyuncağı hâline gelmesine sebep olabilecektir. Biraz evvel örneklerini sunduğumuz valiler varken ve hâlâ bu valilerin de görevde olduğunu düşünürsek bu valilerin atayabileceği, bu valilerin soruşturma açabileceği, bu nitelikteki valilerin Sahil Güvenlik üzerinde icraatta bulunabileceğini düşünmek dahi istemiyoruz. Bu nedenle, bu düzenlemeler yanlış düzenlemelerdir. Bu düzenlemenin de tasarı metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın Özcan, buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, bu konuyla ilgili dün gelen bir mesaja kadar ben böyle düşünmemiştim. Özellikle Jandarma Genel Komutanlığıyla ilgili düzenlemenin 17 ve 25 Aralık operasyonları ile bağlantılı olabileceği yönünde bir değerlendirme e-mail'i atmış bir değerli vatandaşımız. Orada şuna dikkat çekiyor: 17 Aralıkta bu operasyon yapıldıktan sonra, biliyorsunuz, siz polislere, emniyet yetkililerine talimat verdiniz Hükümet olarak, dinlemeyenleri derhâl görevden aldınız, sürgün ettiniz “Savcının talimatını yerine getirmeyeceksiniz.” Polisin, biliyorsunuz, bir adli görevi var yani savcının talimatını yerine

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 27

getirmek onun görevi. Sonra 17 Aralıkta, bu süreçte sıkıntı yaşanınca, 25 Aralıkta doğru giden süreçte, bir sayın savcı o zaman -şimdi görevden alınan- dedi ki: “Polis talimatımı yerine getirmezse jandarmaya bu konuda talimat vereceğim.” Evet, jandarmaya bu konuda savcının talimat verme hakkı ve yetkisi vardı. Jandarma üzerinde de İçişleri Bakanlığının polis üzerinde olduğu gibi çok fazla vesayet yetkisi de yoktu. Şimdi, aşağı yukarı polis teşkilatı neyse bundan sonra jandarma teşkilatı da İçişleri Bakanlığı veya Hükümet açısından aynı olacak. Yarın, bir gün bir sayın savcı operasyon düzenlemeye kalktığında, polise... Polis Hükümetin izin verdiği kadar savcının talimatını yerine getirebiliyordu, şimdi polisin görevini yapmadığı bir durumda savcının jandarma teşkilatından da herhangi bir şekilde yardım isteme veya ona görev verme, talimat verme, emir verme yetkisi de önemli ölçüde ortadan kaldırılıyor gibi geliyor. Sayın Bakan Yardımcım da “Güzel yakalamışsın, asıl niyetimiz buydu.” gibi baktı. İnşallah bu değildir. Bu, sadece vatandaşımızın çok fazla kuşkulu davranmasından kaynaklanıyordur.

Tabii, bizim asıl yapmamız gereken... Yıllardır polis teşkilatıyla ilgili, biz, özellikle hukukçular şu eleştiriyi getirir, der ki: Polisin idari makamlara bağımlılığı, bir de adli makamlara. “Şu polis teşkilatını artık ikiye ayırıp, bir bağımsız adli polis, kolluk gücünün kurulması gerekir, doğru da, diğer işlerle uğraşmadan, sadece adli olaylara bakacak, amirlerinin de adli makamlar olacağı bir kolluk kurulması gerekir.” derken, siz, tam tersi Jandarma Genel Komutanlığıyla ilgili, özellikle bu düzenlemeyle o alandaki karışıklığı iyice artıracaksınız diye düşünüyorum.

Tabii, jandarmayla ilgili zaten şöyle bir sıkıntı var. 2004 yılında Hükümetiniz tarafından çıkarılan 5393 sayılı bir yasa var belediyelerle ilgili. Bu yasanın 11’nci maddesi şu imkânı tanıyor AKP’li belediyelere özellikle: “Sıkıntı duyduğunuzda, civardaki oy oranımızın yüksek olduğu köyleri “Genel imar durumu” ve “Altyapı hizmetleri zorunlu kılıyor.” gibi iki soyut gerekçeyle bünyenize katabilirsiniz.” Bunu uygulayan Anadolu’da çok belediyeniz oldu, il belediyeleriniz, ilçe belediyeleriniz. Bunun sonucunda, zaten şöyle bir sıkıntı yaşanmıştı, bu sıkıntı hâlen devam ediyor, bu sıkıntının nasıl ortadan kaldırılacağı konusunda bu yasada da imkân varken bir düzenleme yapılabilirdi, hâlâ jandarma ile polisin görev alanlarıyla ilgili sıkıntı meselesi var. Biz kabaca şöyle değerlendiriyorduk, vatandaş da öyle: Belediye sınırlarında polis, belediye sınırı dışında jandarma görevli ama belediye sınırları suni olarak o kadar büyütüldü ki polisin bu alana yetebilme şansı kalmadı, jandarmaya da yetki verilmediği için fiilen köy olan ama hukuken mahalle gibi değerlendirilen bölgelerde bir başıboşluk hâkim oldu, özellikle Anadolu’da hırsızlık olayları ve asayiş olayları bu bölgede çok arttı. Bu konuda bir düzenleme yapılmasını çok arzu ediyorduk, bu konuyu artık muallakta bırakmayalım, ortada bırakmayalım, net bir tavır olsun, jandarma görevini bilsin, polis görevini bilsin, o ildeki mülki amirler sıkıntı yaşamassın, vatandaş kiminle muhatap olacağını bilsin derken bu düzenleme yapılmıyor, bu konu daha da karmaşık hâle getiriliyor.

Önümüzdeki maddelerde diğer düşüncelerimizi de ifade etmek kaydıyla şimdilik önergemiz doğrultusunda bu maddenin de Hükümet tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Hüseyin Bürge geçti)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özcan.

28’inci maddede üzerinde konuşma talep eden Sayın Türkoğlu.

Buyurun efendim.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

28’inci madde iki fıkradan müteşkil, 2692 sayılı Kanun’a iki ek madde eklenmesini düzenliyor.

Maddelerden birisi denetim ve teftişle ilgili. Bu, denetim ve teftişle ilgili maddede yazım olarak da biraz sıkıntı olduğunu düşünüyorum. Sahil Güvenlik Komutanlığının askerî görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı ile valiler denetliyor, hem de kendi amirleri denetliyor ve teftiş ediyorlar yani askerî görevlerini denetleyen üstleri aynı zamanda mülki görevlerini de denetleyip teftiş ediyorlar. Burada bir mantık hatası olduğunu düşünüyorum. Askerî üstleri muhtemelen askerî açıdan değerlendireceklerdir, mülki görevleri açısından ya da diğer görevleri açısından değerlendirme yapabilecekler midir? Denetim ve teftiş nasıl yapacaklar? Bu, herhâlde açık delik bırakmayalım, her tarafını kapatalım, eleştirilmesin diye konmuş ama yanlış ifade ediliyor diye düşünüyorum. Açıklamaya ihtiyacı var bu kavramın.

İkinci madde ise, daha evvel Jandarma Teşkilat Kanunu’yla ilgili bölümde de değerlendirdiğimiz üzere -aynı düzenleme burada- bir yetki devri hususunu içeriyor. İçişleri Bakanı bu kanundaki yetkilerin bir kısmını gerektiğinde, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla, ilgisine göre Sahil Güvenlik Komutanına veya valilere devredebiliyor. Jandarma teşkilatı için de benzer bir düzenleme 23’üncü maddede bu Komisyonunda kabul edilmişti. Aslında, bu, Anayasa’ya aykırı. Anayasa Mahkemesi bu konuda iradesini ortaya koymuş, kararlarıyla bu konuyu da açıklığa kavuşturmuştur. Anayasa Mahkemesi, sınırları belli olmayan, kanunla tespit edilmesi gereken, ne şekilde verileceği, sınırlarının ne olacağı kanunla yapılması gerekirken, böyle açık bir ifadeyle yetki devri yapılmasının Anayasa’nın 7’nci maddesindeki “Yasama yetkisi Türk

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 28

Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisidir.” hükmüne aykırı olduğunu düşünüyor ve bu çerçevede bir kanunun maddesini de iptal ediyor. İptale ilişkin talep, defi yoluyla mahkemelerden giden bir talep üzerine gerçekleşiyor. Şimdi, 23’üncü madde de, 28’inci madde de, ikisi de Anayasa Mahkemesinin bu konudaki iradesine göre Anayasa’ya aykırı. Dolayısıyla, Anayasa’ya aykırı bir şeyi burada tartışıyoruz ve bu Komisyondan geçip inşallah gitmez.

Bakın, Anayasa Mahkemesi şöyle değerlendiriyor: Karar tarihi 8/11/2012, esası 2012/27, karar da 2012/173. İtiraz konusu kuralda Bakanlığın bu kanun gereğince yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve yetkilerden bahsedilerek, devredilebilecek görev ve yetkilerin hangilerinin olduğunu genel olarak gösterilmekle yetinildiği...” Ki böyle bir ifade var. Burada da “Bu kanundaki yetkilerin bir kısmı...” diyor. Yani genel bir ifade.

“Bakanlığın Kanun’dan doğan görev ve yetkilerinin hangilerini hangi makam veya merciye ne şekilde ve ne süreyle devredilebileceğine ilişkin temel ilkelerin, sınırların ve kapsamının belirlenmediği, yürütme organının yetki devrine dair usul ve esasları belirlemede tam yetkili hale geldiği –yürütme organının- bunun da idarenin görevlerinde belirsizlik, görevlendirme ve yetkilendirmede keyfilik gibi sonuçlara götürebileceği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, itiraz konusu kuralla Bakanlığa verilen yetkinin, yasamaya tanınmış ve devredilemez olan asli düzenleme yetkisinin devri niteliğini taşıdığı açıktır.” diyor.

Yine, Anayasa’nın 7’nci maddesinden bahisle “Anayasa’da kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütmenin düzenleme yetkisi, sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle Anayasa’da öngörülen ayrık durumlar dışında, kanunlarla düzenlenmemiş bir alanda, kanun ile yürütmeye genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemez. Ayrıca yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir kanun kuralının Anayasa’nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yürütmenin düzenlemesine bırakmaması gerekir.” gerekçesiyle ilgili kanun maddesinin iptaline karar vermiş Anayasa Mahkemesi.

Şimdi, bu düzenleme de soyut, çerçevesi belli değil, idareye yani Bakana ya da Bakanlığa kanunla düzenlenmesi gereken bir hususu, oradaki bir idari tasarrufla düzenlemek gibi, Anayasa’nın 7’nci maddesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan bir görevi bir makama, bir kişiye verme özelliği taşıyan bir hüküm bu. Anayasa Mahkemesi tarafından açıkça aykırı olarak değerlendirileceği belli olan bir düzenleme.

Kaldı ki bu okuduğum karar da yeni. Yani Anayasa Mahkemesinin yeni yapısıyla verilmiş bir karar 2012 yılında. Dolayısıyla, bu maddenin, ek madde 2’nin, tıpkı 23’üncü maddede olduğu gibi Anayasa’ya aykırı olduğunu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Milletvekilim.

Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, 28’inci maddeye geçerken şunları söyleyerek başlamak istiyorum: Bugün The Economist’in yaptığı bir değerlendirme gerçekten hepimizi düşünmeye sevk eden bir şey. “Türkiye Demokrasi Endeksi’nde Nikaragua ile aynı sırada” diye bir başlık almış The Economist.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Kiminle aynı sıradaymıştınız?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Nikaragua’yla aynı sıradaymıştık. Yani bu tabloyu bir düşünmemiz, değerlendirmemiz lazım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – The Economist’in işi miymiş? Ekonomik göstergeleri kıyaslasa.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Valla bilmiyorum yani kimin işi ama. Gene de...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Milletvekilimiz kendi görüşünü açıklıyor.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ekonomik göstergeler bakımından önemli.

Evet, arkadaşlar, bugün gene Muğla ilinden aldığım haberlere göre, Özel Çevre Koruma Başkanlığı tarafından başlatılan bir çalışmayla tabii sit alanlarının yeniden belirlenmesi hususunda bir çalışma başlatıldığını öğrendim. Zamanın Başbakanı “Bir ilde bu kadar sit alanı olmaz.” demişti geçen sene. Şimdi bu talimat uygulamaya geçirilmiş. Bu durum, önümüzdeki günlerde 1.498 kilometrelik kıyı bandı olan Muğla ilimizde yeni bir kıyı ve tabiat talanı döneminin başlayacağı anlamına gelmektedir.

Şimdi, Jandarmanın, Sahil Güvenliğin de aynen emniyet gibi AKP kontrolüne teslim edilmesiyle birlikte bu duruma karşı çıkan sivil toplum kuruluşlarının ve vatandaşların önümüzdeki dönemde hangi uygulamalarla karşı karşıya kalacağını hayal bile edememekteyiz.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 29

Tabii, bu maddede, Sahil Güvenlikle ilgili olarak aynen Jandarmada olduğu gibi yeni bir karmaşa dönemi başlatılmaktadır. “Sahil Güvenlik Komutanlığının askerî görevleri haricindeki diğer görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı ile valiler ve kendi amirleri tarafından denetlenir ve teftiş edilir.” Yani bundan sonra şöyle bir konu gündeme gelecek arkadaşlar: “‘Vali teftiş etti, bir eksik yoktur.’ dedi. Bakanlık müfettiş görevlendirdi ‘Bir yanlışlık yoktur.’ dedi.” Kendi içlerinden birisi denetledi ve orayı birbirine kattı. Bunun geçmişte örnekleri vardır, benzer şekilde emniyet içinde de vardır ve hangi denetimin doğru olduğunu kabul edeceğiz, bunu şimdiden düşünmek lazım.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Bir soruşturma konusu olduğunda değil mi yani?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Tabii, bir soruşturma konusu olduğunda soruşturma ile ilgili yetkili makamın tek olması lazım. Burada çok başlı bir denetim yani Sahil Güvenliği de yedi kocalı Hürmüz durumuna getirir. Bu denetim konusunun da bir devlet içerisinde en önemli işlerden birisi olduğunu unutmamak lazım ve denetimde yetkili İçişleri Bakanlığı olacaksa İçişleri Bakanlığı olsun ama Sahil Güvenlik Komutanlığı olacaksa Sahil Güvenlik Komutanlığı olsun. Bu konuda biz çok başlı uygulamanın yanlış olacağını burada herkese belirtmek istiyorum.

Yine arkadaşlar, bu ikinci fıkra ile da “Bu kanundaki yetkilerinden bir kısmını gerektiğinde sınırlarını belirtmek üzere...” Arkadaşlar, bu yasama işi tamamıyla Parlamentonun işidir. Burada valilere verilecek yetki, Sahil Güvenlik Komutanlığına verilecek yetki ve Bakanlara verilecek yetki. Zaten İl İdaresi Kanunu valilere verilecek yetkileri belirlemiştir, Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu Sahil Güvenlik Komutanlığının yetkilerini belirlemiştir, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun da Bakanın yetkilerini belirlemiştir.

Burada yeni bir yetki karmaşasıyla yani Bakanın bazı yetkilerini Sahil Güvenlik Komutanı veya valilere devretmesiyle, gene uygulamada çok ciddi sıkıntılarla karşılaşacaktır. Yani bunu uygulamada biliyorsunuz, taşrada işte bazı yetkilerini valiler kaymakamlara devrederler ama altına da yazarlar, “Gerektiğine kendim kullanmak üzere.” diye. Yani valiye bir yetki devretti, vali bir tasarrufta bulundu, Bakan onun tasarrufunu beğenmedi, onun tasarrufunun tam aleyhine bir uygulama yaptı. Bunun örnekleri vardır arkadaşlar. Bu bakımdan, bu tasarıdaki bu maddenin kesinlikle bu şekliyle çıkması, uygulamada aklımıza gelmeyen yeni yeni kargaşalara sebebiyet verecektir, kaosa sebebiyet verecektir. Onun için, bu maddelerin çok açık ifadelerle ve net sınırları çizilerek yazılması lazım. Bu tip bir uygulama kesinlikle yanlıştır.

Ben, tekrar, herkes bu maddeyle ilgili oyunu kullanmadan önce herkesi düşünmeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Milletvekilim.

Konuşma sırası Sayın Serindağ siz de.

Buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, şimdi bu 28’inci madde iki hususu düzenliyor; bir, denetim faaliyetini; ikincisi, yetki devri işlemini düzenliyor.

Şimdi, bu denetim meselesini Jandarmada da söyledik. Şimdi, Sayın Bakan, bu çok başlılık hizmette verim sağlamaz. Bir şeyin sahibi çoksa sahibi yok demektir aslında. Bu genel bir sözdür. O nedenle, bu konuların, biz ne dersek diyelim gerçi ama yeniden düzenlenmesi lazım. Bilim çevrelerinin, tüm ilgili kurumların, hatta muhalefetin katılımıyla yeniden düzenlenmesinde fayda var. Bu düzenlemeler yapılırken geçen gün de söylemiştik, İçişleri Bakanlığında ve zannediyorum Başbakanlığın da talimatları doğrultusunda oluşturulan bir komisyon tarafından ve büyük bir gizlilik içerisinde bunlar kararlaştırıldı ama hatalı.

Şimdi, Sahil Güvenlik Komutanlığının işlemleri denetlenebilir. Dün de ifade ettim veya evvelsi gün müydü bilmiyorum yani Sahil Güvenlik Komutanlığının çok sınırlı bir görev alanı var. Yani illa oraya da el atmanın ne önemi var, anlamakta zorluk çekiyorum. Sahil Güvenlik Komutanlığının konuşlu bulunduğu iller yani bölge komutanlıkları herhâlde birkaç tanedir, 4’ü veya 5’i geçmez, bilmiyorum, sayısı kesin ama, o civardadır herhâlde. 4 değil mi? Samsun’da var, İstanbul’da var herhâlde yani birkaç yerde var.

Ya şimdi, bu kadar yetki açlığı iyi bir şey değil yani yetki açlığı o kadar iyi bir şey değil. Bunlara hiç gerek yok. Benden önce konuşan arkadaşlarım da değindiler, bu yetki devri sorunu, meselesi kamu hukukunda çok tartışmalıdır, siz de bilirsiniz. Orada bir yetki devri var, bir de imza devri var biliyorsunuz. Aslında, belki de her ne kadar “yetki devri” deniyorsa da büyük bir ihtimalle kastedilen de imza devridir çünkü yetki devri konusunda hem yargı kararları var hem de bu konuda uzmanlar arasında bir fikir birliği de yok. Çünkü, yetki, kamu düzenini ilgilendirir, öyle mi? Hukukçular daha iyi bilir ama. Kamu düzeniyle ilgilidir yani yetkinin böyle idari bir şeyle devri mümkün değil. Genellikle idarede yapılan, daha ziyade imza devridir. O da biliyorsunuz tartışmalı.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – İmza yetkisi.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 30

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır, imza devri ve yetki devri. Öyle tartışılıyor. Yani kamu hukukunda bu kavramlar öyle yer alıyor, imza devri ve yetki devri.

İmza devrinde, sorumluluk imza devrinde bulunandadır güya ama orada da tartışma var. Yani kısaca -tabii derine girmeye gerek yok- bu alanlar tartışılmalı alanlar. Gerçi bakanlıkların kuruluşunu düzenleyen yasada da buna benzer bir hüküm var yani öyle, benzer bir hüküm var, “Efendim, işte bakanlar yetkilerini, sınırlarını açıklamak kaydıyla müsteşara, şuna buna devreder.” diye bir hüküm var. Ama, bunlar çok fazla kullanılan değil çünkü tartışılmalı yani tartışılmalı.

O nedenle, geçiyoruz. Şimdi, bundan önce iki madde kabul ettik değerli arkadaşlar, 26 ve 27’nci maddeyi kabul ettik. Şimdi, aslında 26’nci maddede sicil meselesi düzenleniyor. Gene demin söyledim, “Bölge komutanlığının konuşlu olduğu ilde o ilin valisi askerî hizmetler dışındaki hizmetlerle ilgili değerlendirme raporu düzenler.” diyor.

Ya şimdi, İstanbul Bölge Komutanlığını ele alın, sorumluluk sahasında pek çok il var. E iş sadece İstanbul valisi değerlendirme raporu düzenleyecek. Niye? Yani sebep ne? Bu, hizmetin niteliği itibarıyla uygun bir düzenleme değildir. Bırakın, üstleri, sicili düzenlesin. Yani demin de ifade ettim, bu kadar her şeyi tek elde toplamanın kimseye bir faydası yok.

Şimdi, görevden uzaklaştırma meselesi. Bakın, görevden uzaklaştırma meselesi çok önemlidir. Memurun hukukunu, memurun istikbalini, memurun geleceğini doğrudan etkileyen bir konudur. Memur diyorum, tabii burada asker ve sivil fark etmez yani kim olursa olsun görevden uzaklaştırma işlemi o işleme muhatap kalan kamu görevlisi açısından -kamu görevlisi değil daha kapsayıcı bir deyim olur, daha doğru bir deyim olabilir- sonuç doğuran bir şeydir. O nedenle, bunun kullanılmasının çok önemli olduğunu bilmemiz lazım.

Şimdi, biz atamayla ilgili maddeyi düzenlerken işte gördük, Kurmay Başkanını bile İçişleri Bakanı atayacak çünkü geçtiğimiz maddelerde öyleydi. Sahil Güvenlik Komutanlığının Kurmay Başkanını bile İçişleri Bakanı atayacak. Ya, Kurmay Başkanı ne görev yapar? Bildiğim kadarıyla, yanlışsam düzeltsinler, o, karargahın komutanıdır. Yani o icrai faaliyetlerle, bizim bildiğimiz mülki faaliyetlerle çok fazla ilgisi yoktur. Jandarmada da zannediyorum öyledir yani tüm karargâhlarda öyle olmalı. Kurmay başkanları o karargâhla ilgilidir yani karargâhın sorumlusudur. Öyle midir? Yani aklımda öyle kalmış, yanlışsa düzeltin. Yani, şimdi, kurmay başkanını bile atarken İçişleri Bakanı yetkili kınıyor; yok, falan bölge komutanını oradan oraya nakletmeye, görevden uzaklaştırmaya, işten el çekirtmeye İçişleri Bakanı yetkili kınıyor. O zaman bu kurumlar bu hizmetleri nasıl yürütecekler?

Gene, daha önce de ifade etmiştim; Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığının personeli öyle birbirinden çok da ayrılmış değildir. Yani, bir sene orada görev yapıyor, başka sene orada görev yapıyor. Sahil Güvenlik Komutanı, atıyorum, terfi eder, Korgeneral olur, ne diyelim, Kuzey Deniz Saha Komutanı veya Güney Deniz Saha Komutanı, o göreve gelir veya Donanma Komutanı olur. Yani, şimdi, personel arasında bu kadar geçişkenlik varken tüm personele ilişkin işlemleri; atama, yer değiştirme, görevden uzaklaştırma, sicil, yetki devri, denetim gibi tüm yetkilerin İçişleri Bakanlığına verilmesi hizmetin gerekleriyle çok fazla bağdaşmıyor. O nedenle, ben bir kere daha sizi, Bakanlığa, İçişleri Bakanlığını düşünmeye sevk ediyorum. Yani bunlar, herhangi bir fayda getirecek düzenlemeler değil, o kurumun daha verimli çalışmasını sağlayabilecek düzenlemeler değil. Tam tersine kurumu çok başlı hâle getirecek, siyasallaştıracak, konjonktüre göre belki de hareket eden personelin çoğalmasına neden olacak. Ya hepimiz insanız. İnsanlar yükselmek için, daha iyi yere gelmek için bazen -nasıl ifade edeyim yani yanlış deyim de kullanmak istemiyorum ama- günlük veya konjonktürel bazı akımlara kapılabilirler. O nedenle, bu tür kurumların o konjonktürel rüzgârlardan, siyasal rüzgârlardan mümkün olduğunca ayrı tutulması lazım, ayrı tutulması lazım ki görevini daha iyi yapabilsin. Bu uygulamalar maalesef tersi bir sonuç doğuracaktır diyorum. Tekrar bu maddelerin; hem 28 hem 27 hem 26’nın, bunların bana göre tasarı metninden çıkarılması lazım, diğerlerinde de olduğu gibi diyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Serindağ.

28’inci madde üzerinde arkadaşlarımız genel olarak görüşlerini ifade ettiler.

28’inci maddenin üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

İçleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarinın 28’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Celal Dinçer

İstanbul

Ahmet Toptaş

Afyonkarahisar

BAŞKAN – Önerge üzerinde...

Ali Serindağ

Gaziantep

Ali Sarıbaş

Çanakkale

Tanju Özcan

Bolu

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 31

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan düzenlemeyle mülki idareye bağımlı hâle gelen Sahil Güvenlik Komutanlığının siyasallaşmasının önüne geçilmesi amacıyla işbu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

28’inci madde üzerindeki önergeyi oya sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28’inci maddeye bağlı Ek 1’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

İçleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 28’inci maddesi ile 2692 sayılı Kanun’a eklenen Ek Madde 1’in tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Muğla

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarıyla Sahil Güvenlik Komutanlığı mülki idareye bağımlı hâle getirilmektedir. Öyle ki denetim görevi hizmetinin ayrılmaz bir parçası olup denetleyecek makamı hizmetin gerekli konusunda bilgi sahibi olması kaçınılmazdır. Çıkarılmasını teklif ettiğimiz madde ile Sahil Güvenlik Komutanlığının askerî görevleri haricindeki diğer görevlerinin İçişleri Bakanlığı ve valiler ile kendi amirleri tarafından denetlenmesi, çok başlı bir yapıya neden olacağı gibi hizmetin yürütülmesini aksatacaktır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28’inci maddeye bağlı Ek Madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

28’inci maddeye bağlı Ek Madde 2 üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alacağım:

İçleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 28’inci maddesi ile 2692 sayılı Kanun’a eklenen Ek Madde 2’nin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Erdoğan

Muğla

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde ile tasarıda ve mevcut kanun metninde İçişleri Bakanına ait yetkilerin Sahil Güvenlik Komutanına veya valilere devredilmesi öngörülmektedir. Yetki devri idare hukuku esaslarına göre kanunda açıkça belirtilmek üzere makamdaki makama yapılan bir işlemdir. Yetki devrinin yazılı yapılması ve kanunda öngörülmesi zorunlu koşul olmakla birlikte idarenin yasallığı gereğince yetki devrinin hangi konuları kapsayacağını da yasayla hüküm altına alınması gerekir. Yasayla hüküm altına alma ise hangi hükümlerin yetki devrine konu olacağını açıkça ifade edilmesi anlamına gelmektedir.

İdare hukukunun genel esasları dikkate alındığında üst makamın tüm yetkilerini devredilemeyeceği temel prensiplerdendir. “Tüm yetkilerin devredilememesi” ifadesi Bakana ait tüm yetkileri devredemeyeceği anlamına gelmeyip hangi yetkileri devredilebileceğinin açıkça yasal hükme bağlanmasını ifade etmektedir. Bu ifade aynı zamanda yetki devrinin muğlak olmasını da önlemeyi amaçlayan bir ifadedir.

Tasarı hükmünde yetkilerin bir kısmının devredilebileceği hükme bağlanmış olsa da hangi yetkilerin devre konu olacağını açıkça belirtilmesi zaruridir. Bu nedenle madde, idare hukukunun genel esaslarıyla bağdaşmayan muğlak bir ifadedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28’inci maddeye bağlı Ek Madde 2’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 32

28'inci maddede yer alan Ek Madde 1 ve Ek Madde 2'yi birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**MADDE 29-** 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Vali, general ve amiraller hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askeri görevleri haricindeki diğer görevlerini ilgilendiren disiplin suçları ortaya çıktığında, 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri çerçevesinde uyarı, kınama, 8 güne kadar hizmete kısmi süreli devam ve 1/10'a kadar aylıktan kesme cezalarını verebilir.”

BAŞKAN - 29'uncu madde üzerinde söz isteyen arkadaşımız var mı?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Evet.

BAŞKAN - Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

“Vali, general ve amiraller hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askeri görevleri haricindeki diğer görevlerini ilgilendiren disiplin suçları ortaya çıktığında...” Şimdi, burada, İçişleri Bakanlığının Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığıyla ilgili görevleri bellidir yani bunlar mülki görevlerle ilgilidir. Burada “diğer görevleri” yerine “Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığının mülki görevleriyle ilgili olarak bir disiplin olayı ortaya çıktığında” şeklinde ifade edilse sanırım bu madde daha düzgün yazılmış olur. Tabii ki gene buradaki bu yetkilerin de Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri çerçevesi yerine -zaten o konuda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı askerî hükümlere göre disiplin işlemini yapacaktır- bunların 657'deki hükümlere göre yapılması gerekir diye düşünüyorum. Tabii, bu konuda taşrada görev yapanlarla ilgili olarak vali ve kaymakamların hangi cezaları verebileceği... Kaymakamların bu konuda hiçbir yetkisi yok herhâlde, öyle de bir düzenleme var.

Bir de hangi valiler bu yetkilere sahip olacak? Sahil Güvenlik Komutanlığının merkezi bulunduğu ildeki valiler mi yoksa Sahil Güvenlik Komutanlığının sorumlu olduğu birden fazla ildeki herhangi bir vali de bu yetkiyi kullanabilecek mi? Bu konuda da bir eksiklik var diye düşünüyorum.

Bunların madde görüşülmeden düzenlenmesinde fayda var. Çünkü, bildiğim kadarıyla, şimdi Trabzon kuruldu mu sahil güvenliği bölge komutanlığı bilmiyorum, daha önce Samsun bütün Karadeniz'e bakıyordu. Gene aynıysa, şimdi, Artvin, Rize, Trabzon, Ordu, Giresun, Samsun ve Batı Karadeniz'deki birçok ilin sahiline tek bölge komutanlığı bakıyor. Yani, burada bu yetkiyi hangi vali kullanacak? Bunlara şimdiden açıklık getirilmesi lazım, yarın uygulamada ortaya çıkacak. Ve yine bu valilerin verdiği disiplin cezalarına karşı bu arkadaşlarımız, personel Askerî Yüksek İdare Mahkemesine mi başvuracak yoksa idari yargıya mı başvuracak, bunun da burada belirtilmesi lazım. Bunların hiçbirisi ortada yok. Yani bu kadar muğlak, bu kadar belirsiz bir düzenleme yapılamaz. Onun için, bu düzenlemeyi vakit varken lütfen bir gözden geçirmekte fayda var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Sayın Dinçer, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben o tabiri çok sevmiştim, Sayın Türkoğlu ne diyordu bu tür eksik olan, yanlış olan düzenlemelere? Özürlü. Değil mi Sayın Türkoğlu, doğru mudur?

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Doğru.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Özürlü düzenlemelerden biri de budur değerli arkadaşlar. Biraz evvel Sayın Erdoğan belirtti. “Vali, general ve amiraller hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askeri görevleri haricindeki diğer görevlerini ilgilendiren disiplin suçları ortaya çıktığında -altını çiziyorum- 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri çerçevesinde belli cezaları verir.” deniyor. Getirilmek istenen düzenleme budur. Burada iki tane sıkıntı var kanun metninin yazılışında. Bir tanesi, Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevler haricindeki görevleri. Birincisi, Sahil Güvenlik Komutanlığı belli noktalarda konuşlanmış ama görev alanları birden çok ili kapsamaktadır. Bizim idari teşkilattaki bölge teşkilatı gibidir. “Konuşlandığı yer valisi” olarak düzeltilmesi lazım burada. Yani, Sahil Güvenlik Komutanlığının konuşlandığı yer valisi mi olacak, görev ifa ettiği ilin valisi mi olacak, bu konuda mutlaka bir düzenleme yapılarak kanuna açıklık getirilmesi lazım. Eğer buraya “konuşlandığı ilin valisi” dersek bu sefer suç başka il hudutları içinde işlendiyse o vali nasıl sorumlu olacak? Yani, bu konu o kadar aceleyle



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 33

getirilmiş gereksiz bir düzenleme ki vali zaten İl İdaresi Kanunu'na göre, yahut da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre atamasında yetkili olduğuna -biraz evvel geçirdiniz, yetkileri verdiniz- zaten sicil verebiliyor. Bir de Silahlı Kuvvetlerin kendi özel disiplin yönetmeliğinde valiye böyle bir yetki tanımının mantığını anlamak mümkün değil. Bu mantık, sivil idarenin yani iktidarın yani siyasetin, askerî kuruluş olan o Sahil Güvenlik ve Jandarmanın hücrelerine kadar girmesi anlamını taşır, siyaseti oraya bulaştırmak anlamını taşır. Bu, çok yanlış, gereksiz ve anlamsız bir düzenlemedir.

Gene, ikinci konu da: "Askerî görevleri haricindeki her görev." diyoruz, adli görevleri saymıyoruz bunun dışında. Yani, vali oradaki bir adli görevden dolayı da sahil güvenlik ve jandarma komutanlığını soruşturabilecek ve ceza verebilecek. Bunun açıklıkla adli görevin ifasına engel olabilme, adli görevi başka alanlara yönlendirmeye sebep olabileceğini düşündüğümüz için bu düzenlemenin doğru olmadığını düşünüyoruz.

Gene, değerli arkadaşlar, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu, askerî personelin disiplinsizlikleri için düzenlenmiştir. Hâliyle, disiplin cezasını vermeye yetkili kişi ve kurullar da askerî personel baz alınarak düzenlenmiştir. Burada, sivil kişi olan vali bu kanun kapsamında yoktur. Yine, 6413 sayılı Kanun hazırlanırken, askerî hiyerarşi ve askerlik mesleğinin günlük yaşam ve gereksinimleri baz alınmıştır. Bununla beraber, bu disiplinsizliğin tespitinde ancak asker olan ve bu hayatın nasıl olması gerektiğini bilen askerî personelin disiplin amiri olabileceği şüphesizdir. Sivil birer kişi olan vali, sadece kağıt üzerinde yazılı bir metni alıp uygulayamaz. Disiplin Kanunu, genel olarak askerî yaşam tarzını bilen ve yaşayan kişilerin tabi olduğu bir kanundur. Bu yaşam tarzına uzak olan sivil makamların dâhil edilmesi disiplinin tesis edilmesini değil, bozulması neticesini verecektir. Sivil yönetici konumundaki valilerin askerî disiplin kurallarını düzenleyen Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu kapsamında ceza yetkisine sahip olmasının kanunun genel mantığına uygun olmadığını değerlendiriyoruz.

Değerli arkadaşlar, Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu'nda sadece amir ve vereceği cezalar belirtilmemiştir. Bir bütün olarak ceza vermeye yetkili amirler ve kurullarla cezalara yapılacak idari ve yargısal itirazlar da bir bütün olarak düzenlenmiştir. Burada, valilerin vereceği cezalar bu kanuni düzenlemeye aykırı olacaktır. Bu tasarımı bir daha incelemenizi sizlere öneriyorum. Mevcut hâlde, valiler jandarma personeline ve Sahil Güvenlik personeline işlendiği iddia edilen disiplinsizlikler için 5442 sayılı Kanun gereği disiplin cezası verebilmektedir. Askerî disiplinsizlikler için de askerî amir, valinin talimatıyla disiplin cezası verebilmektedir. Dolayısıyla, mevcut uygulama şu getirdiğiniz düzenlemeden çok daha düzgün, çok da uygulanabilir bir düzenlemedir. Bu düzenlemenin yersiz olduğunu, sıkıntılara yol açacağını ve tasarı metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

(Oturma Başkanlığına Başkan Mehmet Ersoy geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

29'uncu madde üzerinde aynı mahiyette iki adet önerge vardır, okutup birlikte işleme alıyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 29. maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Mehmet Erdoğan

Osmaniye

Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Tanju Özcan

Ali Serindağ

Celal Dinçer

Bolu

Gaziantep

İstanbul

Ahmet Toptaş

Ali Sarıbaş

Afyonkarahisar

Çanakkale

BAŞKAN – Sayın Toptaş...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan bu düzenlemeyle mülki idareye bağımlı hale gelen Sahil Güvenlik Komutanlığının siyasallaşmasının önüne geçilmesi amacıyla işbu önerge verilmiştir.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, buyurun.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, şimdi, dünkü oylamayla ilgili çok enteresan tartışmalar var. Sayın Mehmet Metiner'le Sayın Şamil Tayyar'ın beyanları çok ağır ve ilginç. Yüce Divana gönderilmesi noktasında 4 bakanla ilgili parti disiplinine uymayan milletvekilleri için çok ağır benzetmelerde ve ithamlarda bulunmaktalar. Mesela, "hain" diyenler var, yani PKK'lı teröristlere "hain"

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 34

diyemiyorlar ama Yüce Divana gitsin diyenlere “hain” diyorlar, yani çok ilginç bir şey. Böyle bir şey geldi aklıma, onu sizlerle paylaşmak istedim ama ben Sayın Bakandan bir şey öğrenmek istiyorum:

6-7-8-9 Ekim, neyse, birkaç gün devam eden PKK’nın bir tür ayaklanma denemesi yaptığı, Hükûmeti de şantajla istediği noktaya getirme amacı taşıyan bu olaylarda bu PKK’lı teröristler –bilemiyorum, Hükûmet hâlâ “terörist” diyor mu- ATM’leri filan soydular ve herhâlde 6 ila 10 milyon arasında bir paradan bahsediliyor oralardan alınan, çalınan. Bu paralarla ilgili takibat yapıldı mı, ele geçirildi mi bu paralar, tekrar alındı mı, yoksa hâlâ talancılarda mı, yani o vandallarda mı ya da neyse işte o teröristlerde mi, onu merak ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Sayın Güneş, verebileceğiniz bir bilgi var mı soruyla ilgili?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; bir-iki hususa açıklık getirmek bakımından sırayla, çok detaya girmeden, öz olarak...

BAŞKAN – Lütfen.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Evvela, “4442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nda zaten ilgili hükümler var, kullanılıyor, buna ne gerek var?” diye bir değerli milletvekilimizin ifadesi oldu. Jandarma Kanunu’nda açıkça 5442 sayılı Kanun’un Jandarma Kanunu’na aykırı hükümlerinin uygulanamayacağına dair açık hüküm olduğu için maalesef orayı uygulamak, yürütmek mümkün olmuyor. Dolayısıyla, bu huzurunuzda getirilen tasarıda oraya da “disiplin hükümleri saklı kalmak şartıyla” diye bir ilave ifade koymak suretiyle şimdi huzurunuzda getirilen bu maddeye işlerlik kazandırmak istedik.

İkinci olarak da, doğru, Sahil Güvenlik Komutanlığının bölge komutanlığı var, grup komutanlıkları var. Burada, valilere verilen yetkiyle ilgili hangi vali konusunda bir tereddüt olabileceği ifade edildi haklı olarak. Buradan maksat, hangi valinin sınırları içerisinde yani ilin sınırları içerisinde konuşlu Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatı varsa o valiye böyle bir yetki verilmesi düşünüldü. Bazı yerlerde, bazı ilerde grup komutanlığı var, diyelim ki Trabzon’da grup komutanlığı var, Trabzon Valisinin yetki kullanabileceği kişiler grup komutanlığıyla alakalı görevliler. Bazı yerlerde bot komutanlığı var, oradaki vali de ancak yetkisini bu çerçevede kullanabilecek. Dolayısıyla, burada kastedilen hangi valinin sınırları içerisinde, ilin sınırları içerisinde...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, konuşlandığı yer olarak mı anlayacağız?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Yok, yok, eylemin vuku bulduğu yer.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Eylem nerede vuku bulmuşsa büyük bir ihtimalle o eylem de o çerçevede o ilde görevli olan teşkilat mensubu tarafından yerine getirilmiş olabileceği ihtimaline binaen o açıklamayı arz ettim. Suçun nerede -yani ceza suçunu kastediyorum- işlendiği iddia ediliyorsa o ilin valisi burada söz konusu. Sözgelimi, eğer, Sahil Güvenlik Komutanlığının bir teşkilatlanmasının bulunmadığı bir il varsa zaten orada Sahil Güvenlik Komutanlığının bir görevi de yok demektir, görevlisi de yok demektir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Olur mu Sayın Bakanım? Yani, diyelim ki, Bartın’da sahil güvenlik birimi -atıyorum, yani aklıma geldiği için Bartın dedim- ne yapıyor orada?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Vardır, orada da en az bot komutanlığı vardır Sayın Milletvekilim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sahil güvenlik ne görev yapıyor?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – En az bot komutanlığı vardır, oraları da kastediyoruz zaten. Bu personel bu sınırlar içerisinde nerede bu iddia edilen disiplin suçunu işlemişse o ilin valisi bu işe bakacaktır.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – O zaman açıklık getirelim madde metnine “suçun işlendiği il valisi” diye koyalım oraya.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Bunun aksine bir şey olmaz ki. Şimdi, Samsun’da işlendiği iddia edilen bir disiplin suçuna Sinop Valisi bakmaz ki. Yani, bu işin doğasında var, buraya ayrıca...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Suç ve cezada şahsılık çerçevesinde...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bot komutanlığı değil de, bölge komutanlığı diye...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Suç nerede işlenmişse o yerin...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – O komutanlığın olduğu yerin valisi idari amir.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Mülki idare amirinin yetkisi yok, valinin yetkisi var. Yani şimdi mesela...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ben, şimdi, mülki idare amirlerini görünce...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ama kanunda “vali” yazıyor yani “mülki idare amiri” yazmıyor.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 35

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Bir hususu daha arz edeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güneş, devam edin.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – 6-7 Ekim olaylarında pek çok toplumsal olay oldu, sıkıntılı işler oldu, müdahale yapıldı, gereken yapıldı. Bugüne kadar, yakın geçmişte, birkaç gün önce tekrar işler, yapılanlar, yapılmayanlar, yapılması gerekenler bir daha Bakanlığımızca üst düzeyde değerlendirildi. Yaklaşık 4.500 kişi civarında gözaltı var, binin üzerinde de tutuklama var ve haklarında açılmış birtakım tazminat davası bulunan kişiler var bu yakalanan kişilerle alakalı verdikleri zararlardan dolayı. Ama “Şu kadar para kayboldu, bu paralar kimlerde?” şeklinde bir sorunun cevabı şu anda bende değil ama bu konuyla alakalı hem adli hem idari soruşturmalar bir taraftan devam ediyor malum. Bunları günü güne de takip ediyoruz.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, burada, cezalarla ilgili “Hangi il sınırları içinde olduysa o vali yetkilidir.” dedi Sayın Bakan ama tabii bu tartışılacaktır önümüzdeki günlerde bu kanun açık yazılmadığı için. Ama benim esas merak ettiğim konu, valilerin verdiği cezaya karşı personel hangi mahkemeye başvuracak? Yani, bununla ilgili de hiçbir düzenleme yok.

BAŞKAN – Hemen cevabını isteyelim.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; bu konu da, daha önce, Bakanın yapacağı ya da sivil kesimin yapacağı idari işlemler tasarruflarla alakalı hangi mahkemelerin yetkili olacağı konusu yine gündeme getirilmiş, ben bir cevap arz etmiştim. Şu anda mevcut düzenlemeye göre “askerî hizmetler dolayısıyla” diye bir tabir var. Askerî hizmetler dolayısıyla askerî kişilerin karıştığı işler, olaylar, tasarruflarla alakalı olarak askerî mahkemeler yetkili. Bizim değerlendirmemize göre, askerî hizmet sayılmayacağı düşüncesiyle buna genel mahkemelerin bakabileceğini düşünüyoruz ancak bu sadece bir değerlendirme. Bizim yine değerlendirmemiz, bu konuda idari tasarruflar bulundukça askerî mahkemeler mi bakacak, konu hangi mahkemeye giderse itirazlar üzerine muhtemelen bir karar verilecektir ama bize göre askerî hizmet sayılmayacağı için idari mahkemeleri görevlidir diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Güneş.

29’uncu madde üzerinde aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**MADDE 30-** 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 34 üncü maddesinin (d) fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının kıyafetine ilişkin hususlar, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

BAŞKAN - 30’uncu madde üzerinde söz isteyen sayın milletvekili?

Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, arkadaşlar, 30’uncu madde, aslında AKP’nin işin özünden çok şekliyle ne kadar uğraştığının çok açık ifade edildiği bir maddedir. Yani, burada, ben, bu Sahil Güvenlik Komutanlığıyla ilgili maddelere başladığımızda, dün de ifade ettim, şu yapılan işlerin içerisinde Sahil Güvenlik Komutanlığının ya da Jandarma Genel Komutanlığının hizmetlerini etkinleştirecek hiçbir madde yok. Ama işte Jandarmanın ve Sahil Güvenlik Komutanlığının kıyafetini değiştirerek bu hizmetlerin etkinleşeceğini düşünmek herhâlde hayal görmekten öteye bir şey değildir. Eğer bütün dert buysa, diğer maddelerle hiç olmazsa bu kurumların kendi disiplini ve işleyişini bozmadan sadece diğer maddeleri çıkartalım, sadece bu maddeyi kabul edip meseleyi çözelim.

AHMET TOPTAŞ (Aydın) – Şöyle, turuncu renkli bir ampul resmiyle...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani, neyse, artık...

AHMET TOPTAŞ (Aydın) – Bunu kabul edelim canım, ne olacak!

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Turuncu renkli, ampul şapkalı bir kıyafet belirleriz, mesele çözülür arkadaşlar. Yani, bu tamamen gereksiz bir şey. Yani, niye böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var? Yani, Jandarma Genel Komutanlığının

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 36

personeli o kıyafeti giyse ne olur, bu kıyafeti giye ne olur? İşin özünde neyi değiştiriyorsunuz? Yani, bundan sonra siz “Efendim, hem Jandarmanın koruduğu sınır bölgelerini hem Sahil Güvenlik Komutanlığı koruduğu deniz kıyılarımızı, sınırlarımızı, işte, efendim, kaçakçılığı, vesaireyi çözebileceğiz. bu kanunla.” diyebiliyorsanız bir sözüm yok ama “Kıyafetin ihalesini de Jandarma yerine, Sahil Güvenlik yerine İçişleri Bakanlığı yapar; birkaç tanıdığımıza daha iş buluruz.” diye de bir hüküm eklerseniz aşağıya daha uygun olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Dinçer, buyurun efendim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Belki, Türk Silahlı Kuvvetlerinin çok önemli 2 birimi olan Sahil Güvenlik Komutanlığını ve Jandarma teşkilatını devletin emrinden alıp siyasetin emrine verecek olan bu tasarının iki teşkilatla ilgili son maddesi. Zaten darbeyi de böyle vuruyor, kıyafetleri de değiştiriyor. Tamamen, yepyeni bir vizyon, yepyeni bir misyon. Artık partinin emrinde, parti devleti olma yolunda emin adımlarla ilerleyecek bir düzenlemenin son maddesi bu.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Bizim çocuklar yani “our boys.”

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Evet, evet.

Ben alt komisyondaki arkadaşlarımızla görüşmeler sırasında teklifimi yapmıştım. Her iki bakanlık bir yönetmelikle bu kıyafetleri belirleyecek. Yönetmeliği, o kadar zorlanmaya gerek yok, önergemi vermiştim. Renkler turuncu renkler de olsun, armalar da yıldızlar da ampul şeklinde olsun. Her şey gayet güzel şıp diye oturur yerine. Yani renklerin de özellikle turuncu renkte olmasını öneriyorum. Çünkü tamamen iktidarın ve bir partinin emrine girecek bir düzenleme.

Evet, ben Sayın Bakanımızın da bugün Kayseri’de görülen davada, Ali İsmail Korkmaz davasında özellikle bir konuya dikkatini çekmek istiyorum. Mahkeme salonunda görevli polislerin karar açıklandıktan sonra salona bakarak duruşmaya katılan mağdur yakınlarına gülmeleri salonda gerginlik yarattı. Daha sonra dışarıda da basın açıklaması yapan kişilere olağanüstü, aşırı şiddette bir güç kullanıldığı şu anda basında, medyada günün konusu. Bu konuyu Sayın Bakanımızın bir kez daha okumasını ben öneriyorum. Orada yapılan o haksızlığı bir kez daha görmesini diliyorum. Eğer bu yasa bu şekilde gerçekleşir ise artık bırakın mahkeme önlerinde toplanmayı, insanlar evinin önünde bile toplanamayacak diye düşünüyorum. Böyle bir tasarının, böyle bir düzenlemenin Türkiye için hayırlı olmayacağını düşünüyorum. Türkiye için, demokrasimiz için, geleceğimiz için çok çirkin, çok kötü bir düzenleme olduğunu düşünüyorum. Bundan sonra da artık sesi çıkana tutuklamanın başlayacağı, sesi çıkana her türlü baskının, şiddetin uygulanacağı bir Türkiye yaşayacağımızı düşünüyorum. Sebep olanların ileride çok büyük mağduriyet, çok büyük mahcubiyet yaşayacaklarını düşünüyorum.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum. Bu tasarının bizim önerilerimiz doğrultusunda ya düzeltilmesi yahut da tümüyle geri çekilmesini öneriyorum, tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın Toptaş, buyurun.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Ali İsmail Korkmaz şu, gazetelerde görüyorsunuzdur resmini. Hayat dolu bir genç. Bunu öldüren katillere, katil polislere az ceza verildi diye katile ortak olma kalitesini taşıyanların duruşma salonunda gösterdikleri davranış aşağılık bir davranıştır, ne Türk polis teşkilatına yakışan bir davranıştır ne Türk güvenlik güçlerine yakışan bir davranıştır. Bu davranışlarından dolayı protesto ediyorum.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Bakan, silah çekmişler duruşma salonunda, bunu inceleyin lütfen.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Şiddetle, nefretle kınıyorum, aşağılık tipler diyorum. Polis ve asker, Türk kanı taşıyan hiç kimsenin böyle bir davranışta bulunmayacağını düşünüyorum. Ayrıca, dışarıda, verilen kararı eleştirmek üzere, iyi hâlden yararlandırılan katillerin yararlandırılmaması gerektiği konusundaki düşüncelerini açıklamak üzere basın açıklaması yapmak üzere bir araya gelen ailenin üzerine gaz bombalarıyla, TOMA’larla saldırılmasını da nefretle kınıyorum, talimat verenleri şiddetle kınıyorum, lanetliyorum. Biraz insanlık, biraz vicdan, biraz şeref, biraz haysiyet! Şu resme baktığınız zaman insanlık, insan görüyorsunuz arkadaşlar, tertemiz bir çocuk. Bu çocuğun anasına basın açıklaması yaptırmamak demek –nasıl tarif edeyim- insanlıkla, vicdanla, ahlakla, dinle, imanla hiç alakası olmayan, bir hayvan adı vereceğim ama hayvana bile hakaret olur diye düşünüyorum. Artık fazla bir şey söylemiyorum o konuda.

Bu, elbiseleri konusunda da aslında çok fazla bir düzenlemeye falan gerek yoktu. 16 Türk devletinin elbisesi diye o kaçak sarayda bir şeyler giydirdiler üzerlerine birkaç kişinin. Kim oldukları belli değil, ne oldukları belli değil o kıyafetlerin. Vallahi, Sahil Güvenlikte çalışanlara birer bornoz, Jandarmada çalışanlara da tüylü şeyler giyenler var ya, boz ayı postu falan giyenler, onlardan da bir post giydirirsin, geçer gidersin. Bunu kanunla düzenlemeye gerek yok.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 37

BAŞKAN – Sayın Toptaş, özellikle mahkeme salonunda cereyan ettiğini söylediğiniz, basına yansıyan davranışların, tutumların, acılı ailelere karşı gösterilmiş tavrın doğru olmamasını ümit ederiz. Şayet doğruysa biz de böyle bir davranışı elbette ki kınarız.

Olayla ilgili olarak, Sayın Bakanım, alabileceğiniz bilgi olursa daha sonra konuyla ilgili, arkadaşlarımızı da aydınlatabilirsiniz memnun olurum.

Teşekkür ediyorum Sayın Toptaş.

Sayın Türkoğlu, buyurun.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkanım, tasarının üçüncü bölümünü bitiren son maddeyi müzakere ediyoruz. Tasarının üçüncü bölümü ağırlıklı olarak Jandarma teşkilatı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı olmak üzere askerî birimlerin yetkiden daha çok personelinin atanması, görevden uzaklaştırılması, disiplin ve diğer işlemleriyle ilgili hükümleri içeriyor. Aslında, Jandarmanın ya da Sahil Güvenliğin, askerî birimlerin siyasi rüzgârlara çok açık olmaması hepimiz açısından bir güvence. Böylece orada siyasetin, maalesef, istemediğimiz, siyasetçi olmamıza rağmen görmek istemediğimiz subjektif müdahalelerinin oralarda geçerli olmaması hepimiz için bir avantaj, hepimiz için bir güvence. Öyle bir güvence ki bu, bakın, şu anda Emniyet teşkilatıyla ilgili çok enteresan değerlendirmeler var.

Emniyet teşkilatı siyasi rüzgâra maalesef açık, oldukça açık. Bugün polislerle ilgili, Emniyet teşkilatında çalışan polislerle ilgili çok farklı değerlendirmeler yapılıyor. İşte, Emniyet teşkilatında devletin polisleri, Hükûmetin polisleri, paralel yapının polisleri diye bir ayrım var. Bu, işte bu siyasi rüzgârlara açık olunmasından kaynaklanıyor. 17 ve 25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarıyla ilgili süreç başladığından bu yana Emniyet teşkilatı içerisinde Hükûmet kendine uygun polisleri bulabilmek için 10 binlerce polisin görev yerini değiştirdi, Emniyet Genel Müdürlüğünün merkez teşkilatında kaç defa değişim yaşandı ve bugün 21 tane emniyet müdürünün yine görev yeri değişti, bir kısmı merkeze alındı, bir kısmı başka yerlere gitti. Son bir yılda bir vilayetin il emniyet müdürü 3 kere değişti. Yani muhtemeldir ki birinciye paralel diye aldılar, acaba ikinciye çember diye mi aldılar, üçüncüyü yamuk diye mi aldılar, yani bu sorulması gereken bir soru. Yani bu, nasıl bir yönetim anlayışdır, nasıl bir personel politikasıdır, nasıl bir paralelle mücadeledir, ben anlamakta zorlanıyorum. Aslında anlıyorum, Hükûmet gözdağı veriyor, paralelci olup olmadığına bakmaksızın “Benim istediklerimi yaparsan, benim söylediğim şekilde davranırsan sana aktif üst düzey bir görev veririm.” Yoksa? Yoksa hikâye. “Yoksa seni böyle ya sürüm sürüm süründürürüm ya da Türkiye Büyük Millet Meclisini de alet ederek hepinizi emekli ederim.” Böyle bir anlayış içerisinde. Bakın, 21 tane il emniyet müdürünün bugün görev yeri değişti ve bunların içerisinde son bir yılda üçüncü defa alınan bir ilin emniyet müdürü var. Yani böyle, artık emniyet müdürleri tayin konusunda birbirlerine tur bindirmeye başladılar çok kısa zaman içerisinde. Böyle bir yapıyla nasıl istihbarat toplayacaksınız, nasıl kaçakçılıkla, uyuşturucuyla mücadele edeceksiniz, nasıl kamu düzenini sağlayacaksınız? Emniyeti siyasi rüzgârlara daha da açıp sonuna kadar siyasi rüzgârlara açarak hepimizin teminatı olan, hepimizin güvenliğinin sorumlusu olan bir kurumu, birimi bu kadar yıpratmanın bir anlamı yok.

Şimdi, Jandarma ve Sahil Güvenlik için de aynısı söz konusu. Bakın, bu Komisyonunda çok tartışılmadı ama bir arkadaşımızın zikrettiğini hatırlıyorum, ben de zikretmişim, bakın, Gezi olayları sırasında o zamanki Başbakan Tayyip Erdoğan’ın bulunduğu binaları Jandarma personeli korudu. Yani İstanbul’da da Ankara’da da Jandarma teşkilatı korudu. Jandarma teşkilatını bu biraz evvel söylediğim, iddia edilen yapılanmalardan uzak olduğu için daha güvenilir buldu herhâlde Başbakanlık bürokrasisi.

Şimdi, yani en sıkıştığınız, en dara düştüğünüz dönemde güvendiğiniz, sırtınızı yasladığınız, güvenlik içinde hissetmenize sebep olan kurumu da bu şekilde siyasi rüzgârlara açarak tartışmaya açacaksınız. Bu düzenleme bugün işinizi görüyor gibi olabilir. Bugün, yolsuzluk yapanları takip etmesi engellenebilir Jandarmanın bu düzenlemeyle, bu düzenlemeyle Jandarmaya PKK’nın istediği gibi bir nitelik kazandırılabilir, terörle mücadele etmekten alıkonulabilir. Ama yarın bunların hepsi çok ağır faturalar olarak en başta güvenlik, esenlik gibi vazifelerini yerine getirmeyen bu Emniyet teşkilatı çok daha ağır faturaların önümüze gelmesine sebep olabilir Jandarmayı da bu şekilde siyasi rüzgârlara açarsanız. O açıdan, biraz daha farklı açılardan bakılmalı bu düzenlemelere, biraz daha geniş açıdan bakılmalı. Sadece İçişleri Bakanlığının bu personel üzerinde, işte, disiplin yetkisi yok, sicil yetkisi yok, atama ve yer değiştirme, izin gibi yetkisi yok, açığa alma yetkisi yok gibi düşünmemek lazım, bunun çok daha farklı sonuçları olacaktır ve bu sonuçlar çok ağır faturalar olarak bizim gündemimize gelebilir. Bu açıdan bir kez daha uyararak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türkoğlu.

Sayın Serindağ...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Çok teşekkür ederim.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 38

Şimdi, arkadaşlar, Sahil Güvenlik Komutanlığıyla ilgili düzenlemeleri de bitirmek üzereyiz.

BAŞKAN – 30’uncu madde.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani 30’uncu madde. Sayın Başkan da izliyor.

BAŞKAN – Yok, yani yeni geldiniz...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani tekrar geriye gitmemek bakımından diyor.

BAŞKAN – Evet.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bu maddeyi de tamamlıyoruz.

Şimdi, aslında biz bu alanda söylememiz gereken çok şeyi söyledik ama üzülerek belirtmek lazım ki bizi dinlemiyorsunuz. Bakın, arkadaşlar, Sahil Güvenlik Komutanlığı Kuruluş Kanunu 2692, şimdi, “Kuruluş ve Bağlılık” a bakıyoruz, madde 2: “Bu Komutanlık, Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşu içerisinde olup, barışta görev ve hizmet yönünden İçişleri Bakanlığına bağlıdır.

a) Olağanüstü durumlarda Genelkurmay Başkanının isteği üzerine, bir kısmı ya da tümü ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hareket komutasına veya emrine,

b) Savaş halinde tümü ile doğrudan doğruya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrine,

Girer.” Yani, şimdi, biz böyle bir kurumla ilgili düzenlemeyi yapıyoruz. Allah aşkına, yaptığımız düzenlemenin hangisi bu maddeyle uyuyor?

Şimdi, siz öyle düzenlemeler yapıyorsunuz ki -aynen jandarmada olduğu gibi- o kanun yani kuruluş kanunu kendi içerisinde çelişkiler taşıyor. Nesini tartışacağız bunun, nesini düzelterek? Yani “Olağanüstü durumlarda Genelkurmay Başkanının isteği üzerine bir kısmı ya da tümüyle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı harekât komutasına veya emrine girerken -bakın, burada İçişleri Bakanlığı yok, Genelkurmay Başkanı karar veriyor- savaş hâlinde tümüyle doğrudan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrine girerken...” Bu yapılan düzenlemelerin bununla uyuyor yanı var mı? Yok. Bu nedir? Ben yaptım, oldu meselesi, bu kadar yani. Onun için, biz boşuna tartışıyoruz aslında, mesai tüketiyoruz, arkadaşlarımız da tüketiyorlar ama böyle bir düzenleme olmaz, ya öyle ya öyle arkadaşlar. Yani şimdi, biz bu düzenlemeyi yaparız, ileride de deriz ki bu olmuyor, iki başlıdır, o zaman ne yapalım, tümüyle oradan alıp İçişleri Bakanlığına bağlayalım vesaire gibi bir düşüncemiz varsa şimdiden yapın. Tümüyle değiştirin. Bu “kuruluş ve bağlılığı” da değiştirin. Niye değiştirmiyorsunuz madem öyledir? Aynen Cumhurbaşkanlığı meselesinde olduğu gibi. Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesiyle ilgili düzenleme yapılırken tüm ikazları dinlemediniz “Parlamentar sistemle uyumlu olmaz.” diyenleri kale almadınız, şimdi de diyor ki “Halk tarafından seçildi, o zaman Anayasa’yı ona göre değiştirmek lazım, uydurmak lazım.” falan. Biz kişilere mevzuatı uyduramayız ki kişiler mevzuata uyar.

O nedenle, değerli arkadaşlarım, bu düzenleme de yanlış, kıyafet de yanlış. Bakın, kuruluş ve bağlılıkta belirtiyor, diyor ki: “Deniz Kuvvetleri Komutanlığının bir parçasıdır, Silahlı Kuvvetlerin bir parçasıdır.” Kıyafet de öyle olacaktır. Şimdi, bu kadar hafif şeylerle uğraşmanın bir anlamı yok. Jandarmanın kıyafeti şöyle olacak. Ne olacak? Başbakanlık önündeki polislerin kıyafetini değiştirdiniz, ne oldu, bir şey mi değişti? Eskiden, biliyorsunuz, polisler orada tören kıyafetiyle duruyorlardı ya, şimdi tören kıyafetini değiştirdiniz -alt mı beyaz üst mü beyaz, öyle bir şey, neyse- ne var yani değişti de ne oldu arkadaşlar? Hizmetlerde bir farklılık mı oldu?

O nedenle, bu maddeyi de yanlış görüyoruz, sıkıntılı görüyoruz. Tasarı tümüyle geri çekilmeli diyoruz ve bu şekilde de hepimize teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum Sayın Serindağ.

30’uncu madde üzerinde aynı mahiyette iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 30’uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Celal Dinçer

Ali Serindağ

Tanju Özcan

İstanbul

Gaziantep

Bolu

Ahmet Toptaş

Ali Sarıbaş

Afyonkarahisar

Çanakkale.

Aynı mahiyetteki diğer önerge sahipleri:

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Mehmet Erdoğan

Osmaniye

Muğla

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu...

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 39

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, bu üniformanın, daha doğrusu kıyafetin tespiti konusunda Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak bir müşterek yönetmelik çıkarılacak Millî Savunma ve İçişleri Bakanlığı tarafından. Acaba bu görüş bağlayıcı mı yoksa usulen mi?

BAŞKAN - Tarafın biri Millî Savunma Bakanlığı zaten. Adı üzerinde, görüş görüştür, bağlayıcı olmaz ama Millî Savunma Bakanlığı var orada taraf durumunda.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) - “Turuncu olsun, üzerinde ampul olsun.” falan diyor arkadaşlar da acaba...

BAŞKAN – Millî Savunma Bakanlığı ona razı gelirse öyle olur.

Pardon... Bana sorduğun için farkında olmadan cevaplandırdım Sayın Türkoğlu. Cevabımı geri alıyorum, Komisyon Başkanı olduğumu unuttum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ama sen olması gerekeni söyledin.

BAŞKAN – Sayın Serindağ’ın önergesinin gerekçesini okutuyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır, iki kelime. Fazla zaman almayacağım.

BAŞKAN - Sayın Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şöyle: Şimdi, Sayın Türkoğlu’nun dediği noktaya işaret edecektim arkadaşlar. Burada, hiç olmazsa şöyle olsaydı, gene kabul etmiyoruz da: “Genelkurmay Başkanlığının olumlu görüşü üzerine” dense o zaman... Tümüyle gerek yok aslında ama hiç olmazsa “olumlu görüşü” deseniz. Görüş bağlayıcı olmadıktan sonra ne olacak yani? Bana göre doğrusu, bu bölümleri tümüyle tasarıdan çıkarmaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Serindağ.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30’uncu madde kabul edilmiştir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, izin vererseniz, bir şeyi daha dikkatinize sunmak istiyorum. Arkadaşlar, bakın, ne diyor: “Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilatı görevin özelliği ve Türk Silahlı Kuvvetlerindeki esaslara uygun olarak kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir.” Tüm bunlar meydandayken, bu hükümleri değiştirmedikten sonra bu düzenleme neyin nesi, benim aklım ermiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yarım saat yemek arası veriyorum.

Kapanma Saati: 18.52

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 40

### ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.25

BAŞKAN: Mehmet ERSOY (Sinop)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

SÖZCÜ: İlyas ŞEKER (Kocaeli)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantımızı açıyorum.

30’uncu maddeyi kabul ettik, 31’inci maddede kalmıştık. Şimdi, 31’inci maddenin görüşmelerine geçiyorum.

**MADDE 31-** 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun;

(1) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (h), (ı), (k), (o), (ö), (r), (u), (aa), (cc), (çç) ve (dd) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Adres bileşenleri: Yurt içinde il, ilçe, köy ve köy bağlıları, mahalle, bulvar, cadde, sokak, bina, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu gibi adres bilgisine ulaşmak için gerekli olan verileri; yurt dışında ise ülke adı ile o ülkede kullanılan adres verilerini,”

“h) Değerli kâğıtlar: Kimlik kartı, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,”

ı) Diğer adres: Yerleşim yeri adresi dışında kalan adresleri,”

“k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Genel Müdürlükte elektronik ortamda tutulan kayıtların kurumlar ve tüzel kişilerle paylaşıldığı sistemi,”

“o) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükte elektronik ortamda tutulan kayıtları,

ö) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,”

“r) Kimlik kartı: Kişinin Türk vatandaşı olduğunu ve aile kütüğüne kayıtlı bulunduğunu gösteren Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartını,”

“u) Nüfus kütüğü: Aile kütüğü ve özel kütüklerden oluşan kayıtları,”

“aa) Ulusal adres veri tabanı: Adres bileşenlerinin tutulduğu merkezî veri tabanını,”

“cc) Vekâletname: Temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

çç) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,

dd) Yapı belgeleri: Yapı Ruhsat Formu, Yapı Kullanma İzin Belgesi, Yanan ve Yıkılan Yapılar Formu ve Binalar Cetvelini,”

“ff) Yetkili idare: Adres numaralama veya yapı belgeleri düzenleme yetki ve sorumluluğu verilen idareleri,

gg) Biyometrik veri: Elektronik sistemler aracılığı ile kimlik tespit ve kimlik doğrulama işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla alınan parmak izi, damar izi ve el ayası gibi karakteristiklerden elde edilen kişiye özgü verileri.”

(2) 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, özel kütükleri kâğıt ve elektronik veya sadece elektronik ortamda tutmaya ve ilgili kurumların uygun görüşünü almak kaydıyla kâğıt ortamında düzenlenen nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgelerin bu kurumlarca muhafaza edilmesine yetkilidir.”

(3) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Biyometrik verisi.

(a), (g), (ğ) ve (h) bentlerinde belirtilen kayıtlar ile velayet ve vesayeti gerektiren hallere ilişkin kararlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

(4) 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) İkamet izni verilen yabancılar, Genel Müdürlükçe kimlik numarası verilerek yabancılar kütüğüne kaydedilir. Türkiye’de bulunan yabancılar ikamet izni şartı aranmaksızın kimlik numarası vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.”



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 41

(5) 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “nüfus cüzdanı” ibaresi “kimlik kartı” ve “nüfus cüzdanlarını” ibaresi “kimlik kartlarını”; 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “nüfus cüzdanlarını” ibaresi “kimlik kartlarını” ve dördüncü fıkrasında yer alan “nüfus cüzdanı” ibaresi “kimlik kartı” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(7) Doğum bildirimi doğumun gerçekleştiği sağlık kuruluşuna da yapılabilir. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum raporu ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

(7) 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 21- (1) Yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde, ilgili olay formu düzenlenir. Formun bir örneği kendilerine verilir, bir örneği de özel dosyasında saklanır.”

(8) 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile köyken mahalleye dönüştürülen mahalle muhtarlıklarına evlendirme memurluğu yetki ve görevi verebilir.”

(9) 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eş ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.”

(10) Beşinci Kısım başlığı “Kimlik Kartı, Uluslararası Aile Cüzdanı ve Mavi Kart” şeklinde değiştirilmiştir.

(11) 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 41- (1) Kimlik kartında yer alacak bilgiler ile kartın tasarımı, temini, basımı, dağıtım ve teslim yöntemi ile üretim ve kişiselleştirilmesinde kullanılacak sistemi belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Kimlik kartında yer alacak biyometrik verinin türü, niteliği ve alınma yaşı Bakanlıkça belirlenir.

(3) Biyometrik verisi alınacak kişilerin şahsen müracaatı esastır. Biyometrik verisi alınmayacak çocukların kimlik kartı müracaatı veli veya vasileri ile 15 inci ve 17 nci maddelerde yer alan bildirim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından yapılır.

(4) Merkezî veri tabanında tutulan biyometrik veriler kimlik doğrulama işlemleri dışında kullanılamaz.

(5) Kişi, müracaat sırasında yazılı muvafakatı ile kimlik kartını teslim alacak kişiyi belirleyebilir.

(6) Kimlik kartı talebinde bulunan kişi ile nüfus kütüklerinde kayıtlı kişinin aynı kişi olup olmadığı hususunda tereddüte düşülmesi halinde mülki idare amirinin emri ile kolluk kuvvetlerine araştırma yaptırılır.

(7) Kimlik kartının kaybı veya değiştirilmesi nedeniyle yapılacak müracaatlarda, yenisi verilmeye kadar geçerli olacak, usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen geçici bir belge verilebilir.

(8) Kimlik kartına bu Kanunda öngörülenler dışında kayıt ve işaret konulamaz. Kimlik kartı hiçbir kişi veya kurum tarafından alıkonulamaz.

(9) Evlenme işlemi tamamlandıktan sonra, çiftlere uluslararası aile cüzdanı verilir.

(10) Uluslararası aile cüzdanı ve mavi kart Bakanlıkça belirlenen tasarım ve sayıda Maliye Bakanlığınca bastırılır. Aile cüzdanları ve mavi kartlar Maliye Bakanlığınca yurt içinde nüfus müdürlüklerine ve evlendirme memurluklarına verilmek üzere maliye yetkililerine, yurt dışında ise dış temsilciliklere verilmek üzere Dışişleri Bakanlığına gönderilir. Uluslararası aile cüzdanları ve mavi kartların en fazla üçbin adedi, bedeli sonradan ödenmek üzere, müteakiben üçbin adetlik partiler halinde peşin para karşılığında nüfus müdürlüğüne verilir.

(11) Kimlik kartı, uluslararası aile cüzdanı ve mavi kart bedeli müracaat sırasında tahsil edilir. Doğum bildiriminin kanunî süresi içinde yapılması halinde ve 2828 sayılı Kanun kapsamında düzenlenecek kimlik kartlarından değerli kâğıt bedeli alınmaz.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 42

(12) Hatalı yazım nedeniyle iade edilen uluslararası aile cüzdanları ve mavi kartlar değerli kâğıt bedelinden düşülür. Hatalı üretim ya da yazım nedeniyle kimlik kartlarının değiştirilmesi halinde kimlik kartı bedeli alınmaz.

(13) Genel Müdürlük, nüfus müdürlükleri ile dış temsilcilikler, kimlik kartı, uluslararası aile cüzdanı ve mavi kart bedeli açısından 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümlerine tabi değildir.

(14) Kimlik kartı bedellerinin Hazine veznelerine yatırılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

(12) 42 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Talep belgesi

MADDE 42- (1) Kimlik kartı ve uluslararası aile cüzdanlarının verilebilmesi için şekli ve kapsamı Bakanlıkça belirlenen ve bastırılan talep belgeleri kullanılır. Doğum tutanaklarına dayanılarak kimlik kartı düzenlemesinde talep belgesi aranmaz.

(2) Talep belgelerini uygulamaya koymaya veya kaldırmaya ve saklama sürelerini belirlemeye Bakanlık yetkilidir.”

(13) 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Gerçek kişiler; kendileri ve alt ve üst soyları ile ilgili nüfus kayıt örneğini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının ise yerleşim yeri belgelerini, Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde ve güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilirler.”

(14) 45 inci maddesinin başlığı “Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan bilgileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile tüzel kişilerin; yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar ve adrese dayalı kamu hizmeti veren kuruluşlar ile finansal hizmet veren kuruluşların paylaşımına açabilir.

(2) Kurumlar ve tüzel kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler.”

“(6) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler.”

(15) 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(16) 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “il özel idaresi ve belediyelere” ibaresi “yetkili idareye” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres, yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.”

(17) 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 49- (1) Yetkili idareler, sorumluluk alanlarındaki adres bileşenlerini standarda uygun olarak tanımlayıp, bunlara değiştirilemeyecek sabit tanımlı numaraları vererek adres bilgilerini oluşturmak ve meydana gelecek değişiklikleri on işgünü içinde ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlüdürler. Adres bileşenlerinin yer aldığı standartlara uygun levhalar adrese ulaşmaya imkân sağlayan yerlere asılır.

(2) Yapı belgeleri yetkili idareler tarafından elektronik ortamda üretilir. Buna ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenir.

(3) Ulusal adres veri tabanındaki adres bilgileri, nüfus kütüklerindeki kişi kayıtları ile ilişkilendirilerek Genel Müdürlükçe elektronik ortamda tutulur.”

(18) 50 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bildirim yükümlülüğü ve süresi

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 43

MADDE 50- (1) Adres bildiriminde kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim şahsen veya elektronik imza ile yapılır.

(2) Adres bildirimi, nüfus müdürlüklerine veya dış temsilciliklere yapılır. Hizmet alımı ile ilgili başvuru sırasında Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı hizmet veren kuruluşlara da adres değişikliğine ilişkin beyanda bulunulabilir.

(3) Adres bildiriminin, yirmi işgünü içinde yapılması zorunludur.

(4) Yerleşim yeri ve diğer adresi aynı olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler. Vekâletname ibraz edenler de kişilerin adresleri ile ilgili bildirimde bulunabilirler.

(5) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba, ergin olan kardeşleri veya çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(6) Huzurevi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adres bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin ise muhtarlar tarafından yapılır.

(7) Beyanda şüphe duyulması halinde kişinin beyanını teyit eden bilgi ve belgeler istenebilir.”

(19) 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adrese dayalı hizmet veren kuruluşların yükümlülüğü

MADDE 51- (1) Kuruluşlarca, adres değişikliği beyan formları elektronik ortamda Genel Müdürlüğe veya kâğıt ortamında en geç on işgünü içinde kuruluşun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.”

(20) 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi”, dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

(21) 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kesinleşme” ibaresi “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmiştir.

(22) 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştı.

(23) 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 57- (1) Bir işleme esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak vekâletnamenin ibrazı ile mümkündür.”

(24) 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Nüfus yazımlarından önce ölenler aile kütüklerine tescil edilmez. Ancak; yersel yazımdan önce ölen kişiye ait kimlik ile ölüme ilişkin belge ibrazı halinde kişinin kanunî mirasçılarının kaydına açıklama yapılır.”

(25) 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmiştir.

(26) 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasına “Nüfus olayları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adres” ibaresi eklenmiştir.

(27) 62 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Atık defter kayıtlarına dayanılarak idarece düzeltme yapılamaz. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara “Kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınamaz.” açıklaması yapılır.

(3) Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işleminden kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise “İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınamaz.” açıklaması yapılır.

(4) Nüfus müdürlüklerinde bulunan arşivlik malzemeler, Genel Müdürlük arşivine alım işlemlerinde; il, ilçe, köy veya mahalle adı ve türü dışında herhangi bir tasnife tabi tutulmaz.”

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 44

(28) 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- (1) Aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesi Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınır.”

(29) 65 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 2 kuruştan az 100 kuruştan fazla olmamak üzere Bakanlar Kurulunca mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.”

(30) 67 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Gerçeğe aykırı yerleşim yeri veya cüzdan talep belgesi veren köy ve mahalle muhtarları ile herhangi” ibaresi “Herhangi” şeklinde değiştirilmiştir.

(31) 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) Evlenme olayını bildirme yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyenlere yurt içinde nüfus müdürlüklerince, yurt dışında ise dış temsilciliklerce 80 Türk Lirası idarî para cezası verilir.

c) Adres değişikliğini bildirme yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyenlere 80 Türk Lirası, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara 500 Türk Lirası idarî para cezası, yurt içinde mülkî idare amirlerince, yurt dışında ise dış temsilciliklerce verilir.”

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen sayın milletvekili? Celal Bey, siz mi?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bir genel konuşma yapalım mı Sevgili Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dinçer.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tutanaklara geçmesi babından söylüyorum. Bu yasanın, bu tasarının daha doğrusu, aslında en masum bölümüne geldik.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) - Fare zehrinin içindeki şeker gibi...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani evet, bu saatten sonra görüşeceklerimizin aslında çok önemli bir kısmı toplum yararına olan düzenlemeler. Ben konuşmamda da hep söylemiştim, gene söylüyorum...

BAŞKAN – Çok özür diliyorum Sayın Dinçer.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ara mı veriyoruz?

BAŞKAN – Yok, bir şey söyledi, ona cevap vermek zorunda kaldım, affedersiniz.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Acaba bu yaklaşım dönerin etkisiyle olabilir mi?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, evet.

BAŞKAN – Tatlı da geliyor üzerine.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Kesinlikle söyleyeceklerimi sonuna kadar dinleyin, ondan sonra Sayın Türkoğlu. Bizi bir dönerle kandırdığını zannetmesin Sevgili Başkanım. Ben teşekkür ediyorum ona. Eleştirilerimizi yine kesinlikle sonuna kadar yapacağız.

Ama bu yasanın bir özelliği var. Demiştim ki: İçine zehri koyup dışına biraz böyle ballı, kaymaklı bir şeyle yutturmaya çalışıyorsunuz. İşte, zehirli kısımları, şimdiye kadar geçirdiğimiz kısımlardı. Bizim bütün muhalefetimize rağmen bunları geçirdiniz, şimdi işin...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Kremalı...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – ...kremalı kısmına getiriyorsunuz. Bunlar olsa da olmasa da bizim için çok fazla bir önemi yoktur. Ülke elden gittikten sonra, demokrasi, özgürlükler elden gittikten sonra pasaportu polis vermiş, nüfus teşkilatı vermiş, hiç de önemli değil o kadar; ne bileyim işte, mirasçılık belgesini nüfus müdürü vermiş veya noter vermiş, o kadar önemi yok. Var belki hukuki, teknik açıdan var ama toplum yaşamı açısından çok fazla bir değeri yoktur, önemi yoktur.

Bu nedenle diyorum, önemsiz maddeler olarak görmüyorum ama toplum yaşamını etkileyecek, özgürlüklerimizi etkileyecek önemli hükümler değil bunlar. Sıradan, hani, tabiri caizse, suya sabuna dokunmayan hususlar. Bunlarda ne

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 45

yapılıyor bu maddeyle? Nüfus teşkilatı yeniden yeni görevlerle donatılıyor. Bunlar, işte, pasaportun verilmesi -ben geneli üzerinde konuştuğum için söylüyorum- adların, soyadların düzeltilmesi, yeni tanımlar, yabancılara kimlik numarası verilmesi, işte değerli kâğıtların tanımı, nüfus idaresinin tanımı gibi aslında teknik konular. Bunlar, çok da fazla önemi olduğunu düşünmediğimiz konular.

Biz alt komisyondaki görüşmeler sırasında, bu tasarıda bu bölümlerle ilgili olarak çok sakıncalı gördüğümüz birkaç maddeye değinmiştik, gene şimdi tekrar değinmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, kimlik numaralarının bazı şahıslara verilmesi. Türkiye’de şu anda milyonlarca insan sokakta kimliksiz dolaşmaktayken bu sayı belki 300, 400, 500 binlere kadar indi ama hâlâ daha binlerce insan kimliksiz olarak dolaşabilmekte, Hükûmetin sorumsuz politikaları nedeniyle yurt içinde rahatlıkla gezebilmekte, dolaşabilmekte. Bu, hem toplumsal sıkıntılara yol açmakta hem o insanların çok büyük mağduriyetine yol açmaktadır. Buna sebebiyetlerden bir tanesi de Orta Doğu’daki ülkelerin yönetim şekliyle birlikte Hükûmetimizin de yanlış politikası olmuştur. Bu yanlış politika sonucu milyonlarca insan ülkemize akın etmiş, bugün Türkiye bu sorunlarla baş başa bırakılmıştır Hükûmetin yanlış politikasından dolayı, duvara toslayan dış politikasından dolayı. Şimdi, biz bunlara kimlik numarası vereceğiz. E, verin kimlik numarası. Ne fayda sağlayacak? Bu insanlar gene sokak başlarında dilenmekte, bu insanlar gene yaşadıkları bölgelerdeki insanlarla çatışmalara girmekteler. Bizim endişelerimizden bir tanesi, bu kişilere verilecek kimlik belgelerinin ileride bunların Türk vatandaşlığına alınacağı ve oy kullandırılacağıydı. Biz bu endişeyi dile getirdik. Biraz evvel Nüfus İşleri Genel Müdürü arkadaşımız bana bir belge getirdi, “Biz yönetmeliği çıkardık, bu yönetmelikte bu kişilerin vatandaş yapılmasının önüne geçecek olan düzenlemeleri yaptık.” dedi. Yönetmelik de sanıyorum Bakanlar Kurulunun 13/10/2014 tarihli düzenlemesiyle geçti.

Tabii, Türkiye’de bu tür sıkıntıları biz çok yaşadık. Yabancılara kimlik numarasının verilmesi, belki onların zapturapt altına alınması, kayıt altına alınması önemli ama bunların oy kullandırılacak hâle getirilmesi de demokrasi açısından... Ve Türk vatandaşlığına böyle kolay yoldan bu şahısların alınabilmesine kolaylık sağlayacak bir düzenlemenin olmasına da biz karşıydık. Gene böyle bir düzenlemede endişemiz vardı. O endişede de soyadlarının çok kolayca değiştirilip terör örgütü üyelerinin izlerinin kaybettirebilme imkânları var mıydı diye düşündük, hâlâ daha bu endişelerimizi de taşıyoruz. Gerçi, il idare kurullarına bu işin verilmesi, en azından onların kontrolünden geçmiş olması birazcık olsun bizi rahatlatmakta fakat bunun belli dönemler hâline getirilmesi gene tartışılması ve üzerinde düşünülmesi gereken, nüfusta yapılan değişikliklerle ilgili bir bölüm. Yani, işte, altı ay içinde, bir yıl içinde bu değişiklikler yapılacak, ondan sonra kalacak veya sürüp sürmeyeceği konusunda net nasıl düzenlemeler yapılacak, bunlar çok belirgin değil. Buna, sadece kanunda belirtilen işte iğrenç, itici, toplum tarafından kabul edilmeyen sınıflar için olursa pek bir itirazımız olmayacak ama her isteyen istediği şekilde soyadını değiştirebilecekse bu düzenlemenin bizde büyük sorunlar yaratacağını düşünüyoruz. Geneli üzerindeki görüşlerimizden bir kısmı bu.

Gene, yapılan düzenlemelerde, otuz yıl işlem görmemiş, 110 yaşından sonraki kişilerin kayıtlarının silinmesiyle ilgili düzenlemeler var. Bu düzenlemelerde de miras hukuku açısından yanlışlıklar olabileceği, miras hukuku açısından arzu edilmeyen sonuçlar doğurabileceği düşüncesiyle, böyle bir düzenlemenin, 110 yaşına gelmiş veya otuz yıldır işlem görmemiş her kişinin kaydının ortadan kaldırılmasının doğru bir davranış olmadığını düşünüyoruz.

Nüfusla ilgili ana hatlarıyla ilgili söyleyeceklerimiz bunlar. Maddeler geldikçe gene görüşlerimizi dile getireceğiz. Nispeten bunları, diğer bu saydığım eleştiriler dışındaki düzenlemeleri kabul edilebilir düzenlemeler olarak görüyoruz. Uluslararası alanda aile cüzdanı ve mavi kart verilmesini düzenleyen hükümlerin doğru olduğunu, teknolojiye uygun kartların verilmesinin doğru olduğunu düşünüyoruz. Ancak, nüfus cüzdanları veya yeni ismiyle kimlik belgelerinin verilmesinin devlete bir ticari kazanç kapısı olarak açılmasını da doğru bulmuyoruz. Fiyatların belirlenmesinde hakkaniyete uyulmadığını, çok yüksek fiyatların tutulduğunu düşünüyoruz. Devletin en asli görevlerinden bir tanesi ona kimlik, vatandaşlık belgesi vermek, vatandaşlığını belirleyecek bir belgeyi vermek. Bu belgeyi ona niye fahiş fiyatla veriyorsunuz? Bunun daha alt seviyelere çekilerek en azından maliyet seviyesine düşürülüp bu şekilde fiyatının konulmasının daha doğru olduğunu düşünüyoruz veya ücretsiz vermek lazım.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Vermek lazım Sayın Valim. Yani, “Çok çocuk yapın.” diyorlar, çok çocuk yaptığı zaman veremez o parayı adam.

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Efendim, yani, şu anda bir ekmeğe muhtaç olan, sokakta çöpten beslenen milyonlarca insanın bir ülkede siz 50 lira gibi, 15 lira gibi bir parayı çok küçük bir para olarak göremezsiniz. İşte, Hükûmetin yaptığı 2015 zamlarını da görüyorsunuz, 8 liradan 24 liraya kadar zam yaptı. Yani, sizin yaptığınız zammı... Vatandaşın bir kimlik belgesini zorunlu olarak değiştireceksiniz, zorunlu değişiklikte o parayı verecek. Bence bir sınırlama getirilmeli. Yani, belgesini getirene, fakirlik belgesi olanlara bu kimlik değişikliklerinin en azından ücretsiz verilmesi diye bir düzenlemeyi buraya koymamızın doğru olduğunu düşünüyorum.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 46

Bir diğer önemli konu, eksikliğini gördüğümüz konu, alt komisyonda da görüşlerimi açıklarken söylemiştim. Nüfus teşkilatına hemen hemen mevcut görevlerinin 1 katı kadar daha fazla görev veriyorsunuz ama atadığınız kadro veya tahsis ettiğiniz kadro çok yetersiz kalacak. Sayın İçişleri Bakanı bir sunumunda “Biz sadece pasaportun polisten alınıp nüfusa verilmesinden sonra 3 bin ile 5 bin arasındaki polisi sahaya süreceğiz, bürodan almış olacağız yani emniyet hizmetlerine tahsis etmiş olacağız.” demişti. Peki, 5 bine yakın polisin yaptığı bir görevi şimdi siz aynı kadro açıklığıyla çalışan ve gerçekten çok zor şartlarda çalışan nüfus teşkilatına aynı görevi yaptıracağınız. Tahsis ettiğiniz kadro 500 veya en fazla 1.000. Biz bu kadronun yetersiz olduğunu düşünüyoruz, en azından nüfusa yeterli kadronun tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Aksi takdirde nüfus dairelerinde gene çok büyük yığılmalar, çok büyük sorunlar yaşanacak, belki yer ve sıra kapma konusunda vatandaşlar arasında çok büyük kavgalar oluşacak. Bunu şimdiden görüyoruz.

Bir diğer önemli konu, gerçekten İçişleri Bakanlığının genel idari hizmetler sınıfındaki personelleri ile... Mülki idare amirleri olan vali ve kaymakamların özlük haklarıyla ilgili konularda fazla konuşmuyorum, zaten söyleye söyleye ağzımızda tüy bitti. İnşallah, bizi yönetenler, devleti yönetenler, iktidar mensupları sesimizi duymuştur. Ama, nüfus teşkilatına da bu kadar görev veriyorsunuz fakat onların seslerine kulak vermiyorsunuz. Yanıma alıp almadığımı bilmiyorum ama nüfus teşkilatından gelen feryatları da size mektuplar hâlinde okumak isterim. Oradaki insanların da özlük hakları bakımından çok yetersiz olduklarını; gerçekten Türkiye’de soluksuz çalışan, neredeyse nefes almadan çalışan kurumların başında gelen nüfus teşkilatında da hâlâ daha nüfus müdürlerinin müdür kadrosunda sayılmadığını... Yani, müdür olup olmadıkları belirsiz. Her müdürlükte şube müdür unvanı var ama nüfus müdürlüklerinde böyle bir unvan yoktur. Dolayısıyla, ek gösterge haklarından, çeşitli haklardan mahrum kalmakta bu teşkilat. Özlük haklarının düzeltilmesi konusunda bir çalışmanın olup olmadığını Sayın Bakanımızın ağzından duymak istiyoruz. Bu konuda nüfus teşkilatına verdiğimiz görevler ne kadar artıyorsa sorumlulukları da o kadar artmakta, buna mukabil almış aldıkları ücretler sürekli gerilemekte. Bu personelin mağduriyetinin giderilmesi için de bu madde metinlerinde düzenlemenin yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Tabii, bu genel konuşmanın dışında, ilerleyen bölümlerde, maddeler geldikçe gene görüşlerimi açıklayacağım. Bunun için şimdilik söyleyeceklerim bu kadar. Biz, bu tasarının bu bölümündeki düzenlemelerin toplum yararına belki faydalı olabileceğini ama gene de yetersiz olduğunu düşünüyoruz. Bizim önerilerimiz doğrultusunda bazı düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyoruz ve teklifimizi de bu yönde vereceğiz.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın Türkoğlu, buyurun efendim.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

(1/995) esas numaralı Tasarı’nın belki de ihtiyaçlara yönelik, reel anlamda sorunların çözümüne yönelik ve belki de en az itiraz edilecek hususları içeren bölümüne bu maddeyle başlamış oluyoruz.

Nüfus kayıtlarının önemini anlatmaya gerek yok. Nüfus kayıtları, devletin tapu kayıtlarıyla beraber en önemli kayıtlarından birisidir. Bu açıdan, buralarda nüfus hizmetleriyle ilgili iş ve işlemlerin ne kadar modern teknik ve usullerle yapılmasına ilişkin ön açan bir düzenleme varsa destek olmak gerektiği herkesçe kabul edilen bir şey. Ben de bu iyileştirme ya da modern usullerin nüfus hizmetlerine dâhil edilmesine ilişkin getirilen düzenlemelere tabii ki sıcak bakıyorum. Ancak, şüphesiz eleştirilerimiz de olacak; dikkat çekeceğimiz, tehlikeli bulduğumuz, sakıncalı bulduğumuz, eksik bulduğumuz hususlar da olacak, onları da muhakkak sizlerle paylaşacağız.

Ben, nüfus hizmetleriyle ilgili genel olarak bu bilgilerin, bu kayıtların elektronik ortamda tutulmasına hep mesafeli duran birisiyim. Çünkü, bu kayıtların bütün iş ve işlemlerde esas alındığı düşünülürse, kişisel verilerin bu kayıtlar üzerinde tutulduğu düşünülürse bu kayıtların da güvenliği çok önemli. Zaman zaman hem bu Komisyon hem de başka komisyonlar vesilesiyle Bakanlıktan gelen arkadaşlarımız aslında güvenlik açısından sorun olmadığını söylüyorlar, çok endişe etmememiz gerektiğini söylüyorlar ama aynı zamanda da zaman zaman bu hizmetlerin verildiği “server”larda meydana gelen arızalar yüzünden hizmet verilemediği de basına yansıyor ya da bize bir şekilde ulaşıyor. Dolayısıyla, tamamen elektronik ortamda olmak her zaman bir risk. Çok çarpıcı bir örnek var bu riske dair. Geçen hafta, bir kamu görevlisinin sahte diplomayla TUBİTAK’ta bayağı da kritik bir birime idareci olarak atandığı tespit edilmiş. “Kamu Sertifikasyon Merkezi” diye bilinen ve bu elektronik imzalarla ilgili belgelerin tanzim edildiği birimin başındaki birinin Orta Doğu Teknik Üniversitesi mezunu olduğuna dair diplomanın sahte olduğu, kişinin oraya sahte belgelerle geldiği, atandığı gazetelere yansıdı, okuyan arkadaşlarımız olmuştur tahmin ediyorum. Şimdi, Kamu Sertifikasyon Merkezinde bir sahte diplomalı. Yani bu, Kemal Sunal’ın bir filmi vardı, ona benziyor, “Karlars Erimesen” mi?

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – “Buzlar Çözülmeden.”

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Buzlar Çözülmeden mi, öyle bir şey işte.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 47

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Kaymakam filmi o.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Evet, bir kaymakam, bir hâkim.

Şimdi, 21'inci yüzyılda TÜBİTAK gibi, hatta, dün oylanan -17, 25 Aralık, neyse işte- yolsuzluk ve rüşvetle ilgili rapor da hazırlayan bir kurumda sahte diplomalı bir adam ve bu adam yönetici. Hem de başında bulunduğu birim Kamu Sertifikasyon Merkezi diye elektronik imzayla ilgili belgelerin dağıtıldığı bir birim. Şimdi, tam bir Kemal Sunal filmi, yani filmlerde oluyor zannediyorduk ama TÜBİTAK'ta yönetici. Hayvanat bahçesi müdürünü anladık, yani o tamam, o orada yönetici ama sahte diplomalı biri olabiliyor.

Şimdi, bu nüfus bilgilerinin de -oradaki yöneticilerle ilgili değil ama- bir şekilde bir yerden aktarılması, ehliyetsiz başka birinin ya da kötü niyetli insanların eline geçmesi çok enteresan bir şey. O açıdan, bu elektronik ortamda kütük tutulması, sicil tutulması benim hep mesafeli durduğum bir husus.

Tasarının bu bölümüyle, tabii, pasaport gibi ehliyet gibi konularda yeni vazifeler yükleniyor Nüfus Ve Vatandaşlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne. Bu hizmetler yüklenirken, Sayın Dinçer'in de ifade ettiği gibi, artan iş yüküne uygun bir personel sayısı ve personelin niteliklerinin artırılmasına ilişkin çok fazla bir tedbir göremiyoruz burada. İşte, yine, Sayın Dinçer rakamı da verdi, Sayın Bakanın ağzından zikredilen rakama göre, 3 ila 5 bin polisin yapmış olduğu, polis, memur ve amirinin yaptığı işi buraya bin kişilik bir ek kadro düzenlemesiyle bu bin kişiye yaptırmaya planlıyor tasarının sahipleri. Bunun bin kişiyle olmayacağı malum. Zaten nüfus idaresi yakından tanıdığımız bir idare, gerçekten, büyük problemleri var; fiziki problemleri var, özlük haklarıyla ilgili problemleri var, statüsü belli olmayan bir birim, mesai saatleri belli olmayan bir birim. Dolayısıyla, bu yeni yükü beraber burada hizmetlerin daha da aksayacağı muhakkak. Bence bu tasarı vesilesiyle, paralel olarak, eş zamanlı olarak nüfus idaresindeki personelin sayısı, nitelikleri ve özlük hakları konusundaki önerilerimizin de dikkate alınması gerekir.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – “Paralel” kelimesini geri al, şimdi olacak işleri de bozarsın, yani başka bir şey kullanabiliyorsan...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Dikkatli olmak lazım.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – “Koşut” diyelim.

Dolayısıyla, yani bu tasarı varken bunlar konuşulur, bu tasarı gittikten sonra tekrar nüfusla ilgili hangi tasarı gelir hangi torbanın içine sokulmaya çalışılır, bu başarılı mı başarılmaz mı bilemiyorum, böyle bir muğlaklığa hiç gerek yok. Bugün bu tasarı buradayken nüfusla ilgili, Nüfus Ve Vatandaşlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün personeliyle ilgili, özlük haklarıyla ilgili hususları da hemen bugün düzeltmek daha doğru diye düşünüyorum. Gerçekten, bir daha böyle bir tasarı önümüze gelmeyebilir.

Nüfus kayıtları gerçekten önemli. Bakın, işte, Türkiye hemen güney komşumuz Suriye'de meydana gelen iç savaştan dolayı inanılmaz bir sığınmacı akımına maruz kaldı. Şu anda Türkiye'de devletin, Hükûmetin de sayısını bilemediği ancak 2 milyondan aşağı olmadığı değerlendirilen sayıda sığınmacı var. Bu sığınmacıların bir kısmı kayıt altına alınmış, onların parmak izleri alınmış, isimleri alınmış. Parmak izine bir şey demiyorum ama isimler ve diğer bilgilerin tabii beyan şeklinde olduğunu ancak değerlendirebiliriz. Çünkü Suriye'de bu bilgilerin doğruluğunu teyit edecek bir Hükûmet yok, devlet yok, bir iç savaş var. Aslında, bir devlet var da bizimkiler muhatap olmuyor.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bir soru soracağım ama unutabilirim diye sözünüzü kesiyorum, beni bağışlar mısın?

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Estağfurullah.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu'na mı soruyorsun?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yok, Sayın Bakanıma ve İçişlerine soracağım.

Şimdi, beyana göre kayıt altına alındığı için bir kişi Gaziantep'te geldi, diyelim 5200 numarasını aldı, aynı kişi başka isimle gidip Kilis'te başka bir numara alabilir mi? Bunu önleyecek ne tür tedbirler var Sayın Bakanım?

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Parmak izi...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – O konuda bir açıklık getirmesini istiyorum cevap olarak.

Çok özür diliyorum, buyurun.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Estağfurullah.

Dolayısıyla, bu kayıtların ne kadar önemli olduğu Suriye sığınmacılarından dolayı bir kez daha karşımızda. Bu kayıtların güvenilirliğinin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Tasarının bu bölümüyle ilgili maddeler geldikçe başka değerlendirmelerimiz de olacak. Şimdilik bu kadar diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Sayın Toptaş, sıra sizde efendim.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 48

Buyurun.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce Sayın Dinçer’in söylediği gibi, aslında, Türkiye’de herkesi zapturapt altına almanın... Devleti bir polis devletine dönüştürme nitelikleri taşıyan demokratik yaşama ilişkin kırıntıları da yok etme gibi düzenlemeler taşıyan bu yasa taslağına başından beri karşı olduğumuzu, bu yasanın çıkmaması gerektiğini anlatmaya çalıştık.

Nüfus Hizmetleri Kanunu’ndaki değişiklikler, sanki bu yasadaki o korkunç olumsuz bir sürü hükmü kapatmak için konulmuş vatandaş yararına olan birçok düzenlemeyi de içermektedir. Tabii, vatandaşın yararına olan düzenlemelere aynen katılıyoruz, daha da vatandaşın yararına olabilecek şekilde geliştirilmesine alt komisyonda katkıda bulunduk, bu Komisyonda katkıda bulunmaya devam ederiz ama bu, bu yasa oylanırken bu yasanın tamamına “Evet” oyu vereceğimiz anlamına gelmez. Çünkü yasa, biraz önce yine arkadaşlarımızın söylediği gibi... Yani kimlik kartı verilmesi, adının kimlik kartı olması ya da nüfus cüzdanı olması filan çok önemli değil. Önemli olan bütün toplumsal yaşamı etkileyen bir yasa tasarısı üzerinde tartışma yapıyoruz. Bu konuda alt komisyonda elimizden gelen katkıyı yaptık, özellikle Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun düzenlemeleriyle ilgili. Bu konudaki düzenlemelere “Evet” diyoruz, arkadaşlarımızın söylediği gibi nüfus idaresinin gerçekten bu işleri yapmakta çok sıkıntı çektiğini, bundan sonra da daha çok sıkıntı çekeceğini düşünüyoruz. Binlerce polisle yapılan işi aynı anda nüfus idaresine devrederek ona da 500 kişi, bin kişilik bir kadro vererek bu işi yüklemek aslında nüfus idaresine yüklemek demek değil, vatandaşın işlerinin aksamasına neden olmak demektir. Nüfus idaresine daha çok kadro verilmesi konusundaki önerimizi alt komisyonda dile getirdik, aynı önergeyi dile getiriyoruz tekrar.

Yine, nüfus teşkilatı personelinin özlük haklarıyla ilgili düzenlemeler gerçekten yetersiz. İlçelerde, illerde her şeyin müdürlüğü var ama nüfusun müdürlüğü yok, yani statüleri belli değil, herhangi bir memuru getirmiş koymuş gibi devam ediyor, haksızlık. Nereye varsanız bir müdürle karşılaşıyorsunuz, hatta cezaevine gittiğiniz zaman 3-5 tane müdürle - 1’inci müdür, 2’nci müdür, 3’üncü müdür falan diye- karşılaşıyorsunuz ama toplumun bütün nüfus idaresi işlerini yürüten bir idareye de bir tane müdür. Adı müdür oluyor ama kendisi müdür değil. Böyle de garip bir şeyle karşı karşıyayız. Bunların düzeltilmesi için bu yasal düzenleme bir fırsat ama bunu anlatamadık. Umarım, biraz düşünürseniz yeniden görüşmeler sırasında bir öneriyle bu konu da düzenlenebilir diye düşünüyorum.

Yabancılarla kimlik verilmesi konusundaki düzenlemenin çok ciddi tutulmasını, bunların ileride başka sorunlara yol açmaması için gerekli dikkatin gösterilmesini diliyorum. Kimlik değiştirmede vatandaşın hiçbir günahı yok, yani devlet olarak siz bir karar almışsınız, kimlik değiştiriyorsunuz. Yani bugün kimlik değiştirirken 15’er lira para getireceksiniz. Yarın kimliğin rengini değiştiriyorum, bir sene sonra tekrar para. Yani Deli Dumrul hesabı vatandaştan para almanın bir anlamı yok. İlk kez değiştiren devlet kendisi bunun giderini karşılansın. Vatandaşın vergisini orada burada çarçur etmeyi bilenler... Yolsuzlukla, soysuzlukla, rüşvetle devletin bir sürü kaynağının tarumar edildiğini görüyoruz. Dolayısıyla, bu konuda ilk kez değişiklik olması esnasında vatandaşın bu konuda bir para ödemesi düzenlemeden kaldırılsın. Ama gerçekten vatandaş bunu alıyor ve kaybediyorsa da kaybettiği için bedelini ödeyerek yeniden çıkartsın. Kaybetme bedeli için de 50 lira gibi bir bedel tespit edilmiş, çok yüksek bir miktar. Burada “Evet” demek mümkün değil.

Bu nedenle, Nüfus Hizmetleri Kanunu’ndaki bu değişikliklerin tümüne katılıyoruz ama iyileştirilmesi gereken konularda iyileşme yapılması için gereken çabanın gösterilmesini umuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Toptaş.

Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Karadeniz’e ilk defa bilgisayar gidince bilgisayarı tanıtmaya başlamışlar, demişler ki “Bu çok akıllı bir cihaz, ne sorarsanız hepsine cevap verir.” Herkes sorusunu sormuş, bilgisayar herkesin sorusuna tek tek cevap vermiş, Temel sorusunu sorunca ortalık karışmış, bilgisayar sigortaları filan attırmış. Temel’e sormuşlar “Sen ne sordun?” diye, “Ne var ne yok dedim.” demiş.

Şimdi, 31’inci maddede 31 tane fıkra var, altı sayfa, Temel’in bu bilgisayar hikâyesinden hiçbir farkı yok.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Her şey var yani.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, tabii, Nüfus Kanunu’nu komple değiştiren bir sürü şey var bunun içinde ama benim özellikle takıldığım birkaç husus var: Bir kere, bu kimlik kartı, uluslararası aile cüzdanı ve mavi kart. Şimdi, bu mavi kartı tabii, önceden Türk vatandaşlığından çıkan insanlara veriyor idik, bundan sonra sadece onlara mı vereceğiz, yoksa Suriye’den gelenler, başka ülkelere gelenler de bundan yararlanacak mı? Burada, ben okuduğumda çok fazla farklı bir şeyi ben öğrenemedim, göremedim.



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 49

İkincisi: Bu biyometrik veri konusu. Yani geçen gün de ben başka bir vesileyle Sayın Veysel Eroğlu'nun bir "tweet"iyle ilgili bir şeyler paylaşmıştım burada. Tabii, bilim adamları hep hayvanlar üzerinde çalışma yapıp sonucu aldıktan sonra insanlar üzerinde uyguluyor diye. Yani bu takip konusundaki yeni bir uygulama mı bu biyometrik veri konusu? Kimlerin biyometrik verileri kaydedilecek? Hani burada bir sınırlama var mı, yoksa yeni doğan bebekten itibaren herkes biyometrik olarak kaydedilecek mi? Bu bence önemli bir konu. Yani suçluları mı takip edeceğiz, potansiyel suçluları mı takip edeceğiz, makul şüphelileri mi takip edeceğiz, yoksa bundan sonra zaten nüfus cüzdanlarını da çipli hâle getirip biyometrik verilerle birlikte herkesi mi takip edeceğiz? Buna bir açıklık getirilmesini işin doğrusu bekliyorum.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Zaten muhalif olan herkes makul şüpheli, söylemeye gerek yok yani.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yok, artık makul şüpheli orada da var şimdi.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Düzenleme lazım, doğru.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Orada da var, şimdi ağaca kurt düştü, orada da var makul şüpheli.

Şimdi, tabii, bir de, bu verilerin elektronik ortamda saklanması konusu var arkadaşlar. Şimdi, bir kere, bu elektronik ortamda saklamanın birkaç tane temel riski var. Bunlardan bir tanesini geçtiğimiz günlerde bütün dünyanın gözü önünde yaşadık. Kore'de bütün devlet kurumlarının İnternet'e ulaşımını sekiz saat engelledi uluslararası sistem. Yani bunu engelleyen sistem yarın bu sistemin içine girip yani güvenlik şifrelerini kırıp acaba bizim verilerimizi değiştirebilir mi? Bunların üzerinde düşünmek lazım.

Hani, biz kırk yaşın üzerinde olduğumuz için belki biraz fazla şüpheli düşünüyoruz. Hani eskiler anlatırlar, padişahla vezir iddiaya girmiş, gençler tamahkâr olur, ihtiyarlar tamahkâr olur. Padişah demiş ki: "Vezir, o zaman tebdili kıyafet sokağa çıkalım, sen altın keselerini hazırla." Sokağa çıkmışlar, bir tane genç hızlı hızlı giderken padişah işaret etmiş vezire, "Ver bakalım şu kesenin birini." demiş. Vezir koşarak yetmiş delikanlının peşinden, demiş: "Padişahımızın sana hediyesi delikanlı, güle güle harca." Delikanlı, kim verdi, niye verdi, hiç arkasına bile bakmadan keseyi kapmış gibi yola devam etmiş. Biraz sonra bir ihtiyar görmüşler. Padişah gene işaret etmiş, "Ver bakalım bir kese de ihtiyara." demiş. İhtiyar keseyi almış, "Bu neyin nesi?" "Padişahımızın size hediyesi." "Bu bir seferlik mi, bundan sonra her yıl verilecek mi?" demiş. "Ya, biz bir seferlik dedik ama bunu madem sen sordun, her sene verelim." demiş. Ondan sonra "Ben öldükten sonra çocuklarıma da verilecek mi?" demiş. Şimdi, biz biraz bu işin bu tarafını da düşünmek zorundayız. Yani bu kâğıt üzerinde yoksa bu kayıtlar, yarın çocuklarımıza kalacak nüfus kütükleri herhangi bir saldırıyla yok edilirse Türkiye'de yeni bir...

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Zaten muhalif olan herkes makul şüpheli

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bu "Elektronik ortamda saklanır." diyor, bundan sonra... Bu artık öbür taraftaki saklama tartışmaya açılıyor burada bundan sonrası açısından.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Alt Komisyon'da cevaplandırmışlardı onlar aynı zamanda...

BAŞKAN – Soracağız tabii.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Neyse. Yani bu konudaki endişelerimi paylaşmak istiyorum.

Yani burada görünce bunlar... Açıklama var ama bu kanunda bu ikili bir sistemle bunun tutulacağına dair bir hüküm ben görmedim okuduğum zaman.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani koysak ne olur öyle bir önerge?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, arkadaşlar, bir de bu yabancılarla ilgili "İkamet izni verilen yabancılar genel müdürlükçe kimlik numarası verilerek yabancılar kütüğüne kaydedilir." diyor. Şimdi, bu Göç İdaresi Kanunu'nda da benzer bir uygulama var. Şimdi, bu Suriyelilerin elindeki kartlar var, bu kartları nüfus idaresi vermedi, bu kartları başka birimler verdi.

Şimdi, biz Göç İdaresini niye kurduk, önce oradan başlamak lazım. Bunlar, şimdi, aynı bakanlığın bünyesindeki kurumlar arkadaşlar. Göç İdaresi kurulurken o gün gene Sayın Bakan da vardı. Şu andaki Göç İdaresi Genel Müdürü arkadaşımız o zaman bu tasarımı çalışan kişi olarak, Mülkiye Müfettişi olarak bize sunum yaptı. Bu, yabancılarla ilgili iş ve işlemlerin bundan sonra tek elden yürütülmesiyle ilgili Göç İdaresi kuruldu. Gene, bir kısım kartlar Emniyet tarafından veriliyor, bundan sonra işte Nüfus verecek. Şimdi, Göç İdaresinin buradaki rolü ne, bu yabancıların koordinasyonu nasıl sağlanacak? Bu da biraz daha, bence, işi kolaylaştırmak yerine karmaşık hâle getirecek

Ve ayrıca, şimdi, burada bunlara verilecek kimlik numarası vesaire, yabancılar kütüğüne kaydedilecek. Bu Suriyelilerin durumuyla ilgili Hükümetin politikasını biz gerçekten çok merak ediyoruz. Çünkü bu Suriyeliler tamamıyla, hani, kendi beyanlarına göre Türkiye'deki bu kimliklerini aldılar. Oradaki gerçek kimliklerini... Ve oradaki sayı az olsa, 50 olsa, 100 olsa, 300 olsa, 500 olsa birtakım istihbari bilgilerle birçok şeye ulaşılabilir ama 2 milyon Suriyeliyle ilgili bu kadar istihbari bilgiye ulaşmak mümkün değil. Hani, Hükümet her şeyi çok uzun öngörüyor, "İki ayda biter." dedi Esad'a, dört senedir Esad yerinde duruyor, bizimkiler gidiyor, bizimkiler yola çıktı, o yerinde kalıyor. Şimdi, yani böyle de bir durum var.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 50

CELAL DİNÇER (İstanbul) – İnce ince dokunduruyor.

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Allah söyletti.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bugün çok fazla formda.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Arada çok güzel dokunduruyor. Mehmetçğim devam et, formundasın bugün.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Hayır arkadaşlar, yani burada hiç bozmaya uğraşmayın, boşuna uğraşmayın.

Şimdi, gene, bu biyometrik veriyle ilgili olarak, hiç olmazsa reşit olanlar mı, çocuklar da bu kaydın içinde olacak mı, bunlarla ilgili bir şey yok.

Bir de bugün Türkiye’de ve dünyada en önemli şey kişisel verilerin güvenliği konusu. Yani burada, şimdi, Nüfus İdaresi bu kişisel verileri birtakım üçüncü kişilerle, kurumlarla paylaşıyor. Şu ana kadar elimize ulaşan bilgilere göre, Türkiye’de çok sayıda insanın kişisel verileri illegal olarak başkalarının eline geçmiş durumda ve bu sebepten cezaevine giren vatandaşlarımız bile var maalesef. Yani, şimdi, Sayın İdris Şahin de bir avukat olarak muhakkak buna benzer örneklerle şahit olmuştur. Bundan sonra aynı olaylar her birimizin başına değişik şekillerde gelirse nasıl engellenecek? Yani birtakım ticari kuruluşlar... Önceden bu bilgiler ilk olarak Emniyetle paylaşıldı, sonra başka kurumlarla, bankalarla paylaşıldı, şimdi artık herhâlde bu konuda, bu kişisel verilere ihtiyacı olduğu konusunda Nüfus İdaresini, İçişleri Bakanlığını ikna eden herkes buradan bir hat alabilecek gibi bir düzenleme var burada. Dolayısıyla bundan sonra bu kişisel veri güvenliği nasıl sağlanacak?

Şimdi, bir de madde 41, (11)’inci fıkranın (7)’nci alt bendinde kimlik kartının kaybı veya değiştirilmesi nedeniyle yapılacak müracaatlarda, yenisi verilinceye kadar geçerli olacak, usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen geçici bir belgeden bahsediliyor. Burada bundan sonra Nüfus İdaresine başvurduğumuz gün artık yeni kimlik kartınızı alamayacağınız resmen kanuna konmuş. Bunu ben yazmadım arkadaşlar, yani öyle bakmayın.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ne kadar geçerli olacak, süresi ne olacak bunun, belli değil.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Geçici bir belgeden bahsediliyor.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Geçici de üç sene mi, beş sene mi?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, yani, geçici belge düzenlenecekse aslını ben demek ki o gün alamayacağım. Yani buradan bu çıkıyor. Dolayısıyla bu kartların özellikleri ne olacak? Şimdi, kimlik kartını söylüyoruz ama kimlik kartının özelliğiyle ilgili bir şey yok. Bu “Bakanlıkça belirlenecek...” kısmı da bundan sonra... Hani, Millî Eğitim Bakanlığı uygulaması var önümüzde. Her sene, biliyorsunuz -beşinci Bakanımız geldi- her bakan geliyor, SBS’yi TEOG yapıyor, onu alıyor, başka bir şey yapıyor, biri bir sene yapıyor, biri üç sene yapıyor, biri senede bir yapıyor, biri senede iki yapıyor ve her birisi reform oluyor. Ama sonuçta veliler çocuklarının önümüzdeki sene hangi şekilde sınava gireceğini de bilmiyorlar. Hani, burada da önümüzde böyle bir kimlik uygulamasıyla karşılaşabiliriz. Bu bakımdan, bunun şeklinin, bence, kanunla belirlenmesinde fayda var bu konuda.

Şimdi, gene, bu adrese ilgili de, tabii ki adres konusunda da Türkiye’de bir sürü sıkıntı var. Her ne kadar, işte, “Bu adres bilgilerine göre uğraşılıyor. “dense de hâlihazırda bu adres uygulamasında da ciddi sıkıntılar var. Çünkü belediyelerin şu ana kadar Türkiye genelinde yaptığı bu konudaki adres tespit sistemi, yani adres sisteminde eksiklikler var. Bazen de olmayan binalara insan yerleştirildiği özellikle seçmen kütükleriyle ilgili yapılan incelemelerde maalesef karşımıza çıkmaktadır.

Evlenme olayının bildirilmesi konusunda yeni idari para cezaları getiriliyor. Yani, bunlar, bu bildirimler... Şimdi, zaten evlenme yetkisi olan kişiler belli. Bunlarla Nüfus İdaresi arasında bir eksiklik mi var ki böyle yeni bir yaptırıma gidiliyor evlenme bildirimleriyle ilgili?

Evet, yani sonuç itibarıyla, bu 31’inci madde Nüfus Kanunu’nda çok ciddi değişiklikler getiren ama 6 sayfaya yayıldığı için hakikaten bizim takip etmemiz konusunda çok ciddi güçlükler içeren... Ve Genel Kurula bu şekilde giderse Genel Kurulda herhâlde Meclis tarihindeki en uzun madde olacağı konusunda da hepimizin bir ortak fikri olması lazım. Buradaki bu bahsettiğimiz endişeleri giderecek şekilde buraya yazılı olarak metne bunları ilave etmemiz lazım. Yani sözlü olarak yapılacak izahatlar yarın ortada birtakım uygulamaların... Çünkü bugün siz kanunu çıkartırken bugünkü yönetim olarak bunları böyle düşünüyorsunuz ama yarın sizin yerinize gelen bakan, sizin yerinize gelen genel müdür “Ben bu kanunu farklı yorumladım. Arkadaş, bundan sonra defter işinden vazgeçtim, kişisel bilgileri de olsa ben istediğim gibi, para kazanmak için, Nüfus Genel Müdürlüğünün...”

Tabii, bu döner sermaye var mı, bir de onu merak ettim. Şurada bir maddede de arkadaşlar “Müteakiben 3 bin adetlik partiler hâlinde peşin para karşılığında Nüfus Müdürlüğüne verilir bu kimlik belgeleri.” diyor. Yani, Nüfus Müdürlüğünün bir döner sermayesi mi var? Burada Maliye peşin parayla 3 bin tane belgeyi birden niye oraya veriyor? Nüfus İdaresi bu işlemleri yaparken vatandaşın parayı ne zaman tahsil edecek? Kimliği verdiği zaman tahsil edecek. 3 bin tane

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 51

belge de... Bu değerli kâğıt bedelleri de herhâlde çok ucuz değil. Bir sonraki maddede mi düzenliyorlar? Ben biraz önce baktım, herhâlde 50 liradan falan bahsediliyor. Yani, fiyatlar da baya yüksek. Dolayısıyla, hani bu da ciddi paralar tutuyor. Bu kadar parayla kim yani... 3 bin tane belge niye öyle mesela? Ankara'daki Çankaya Nüfus İdaresi için 3 bin belge belki çok belge olmayabilir ama Çankırı'nın küçük ilçelerinden birisinde de 3 bin belge niye 3 binlik bir partiyle verilir diyoruz. Yani, onlarda da farklı bir uygulama... Niye buraya böyle bir şey kondu? Hani, bazı ilçelerin nüfusu bile bu kadar yok. Niye 3 binlik bir belgeden bahsedildi, o da ayrı bir şey. Çünkü bunların orada saklanması, muhafazası da ayrı bir iş.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET SARICAN – Mevcutta var, değiştirmedik onu hiç.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Mevcutta varsa buraya yeniden niye yazdık, o da ayrıca bir şey.

BAŞKAN – Sorulara sonra cevap verecekler.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Evet, ben teşekkür ediyorum.

İnşallah bu endişelerimiz bu madde buradan geçmeden giderilir diye ümit etmeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Serindağ, buyurun efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, alt komisyonda zaten arkadaşlarımız bu konuda önemli çalışmalar yaptılar. O nedenle çok ayrıntıya girmeyeceğim. Ancak tereddüt ettiğim bazı hususlar var. Şimdi de cevaplamak şart değil, daha sonra, belki bölümün tümü bittiğinde de yanıtlanabilir.

Şimdi, Sayın Bakan, şöyle aslında: Bu MERNİS Projesi, biliyorsunuz, Türkiye'nin beklediği bir projeydi ve Türkiye'de en uzun zamanda gerçekleşen bir projeydi. Şimdi, bu MERNİS Projesi aslında herkesin beklediği ancak çok uzun zamanda da bitirilemeyen, sonunda da nihayet bitirilen bir projeydi ve Türkiye bu projeden çok şey bekliyordu, gerçekten de çok şey bekliyordu. Hatta rivayet edilir ki Türkiye'nin en uzun zamanda gerçekleşen projesi, GAP'ı hesaba katmazsak öyle bir özelliği var gibi. Yalnız, bu proje ortaya çıktıktan sonra insanlarda bazı alanlarda tereddütler belirdi. Tabii, teknolojiyi değişik amaçlarla kullanmak mümkün; iyi amaçlarla da kullanabilirsiniz, kötü amaçlarla da kullanabilirsiniz.

Şimdi, her şeyin elektronik ortamda gerçekleşmesi, tabii, teknolojiyi az bilenlerin de fazla olduğu ülkemizde -ben de o gruba dâhil edebilirim kendimi- bazı tereddütler yaratıyor. Bu seçim sistemindeki tereddütlere de yansıyor, seçim sonuçlarının sağlıklı olup olmadığı yolundaki tereddütlere de yol açıyor, vesaire.

Şimdi, benim bazı tereddütlerim var, mümkün olduğunca kısaca onu dile getirmek istiyorum. Şimdi "5'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir: Bakanlık, özel kütükleri kâğıt ve elektronik veya sadece elektronik ortamda tutmaya ve ilgili kurumların uygun görüşünü almak kaydıyla kâğıt ortamında düzenlenen nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgelerinin bu kurumlarca muhafaza edilmesine yetkilidir." diyor. Yani, ben bundan şunu anlıyorum: Siz, özel kütükleri kâğıt olarak tutmak istiyorsanız bile mutlaka elektronik ortamda da tutacaksınız, ikisi beraber olacak. Ama sadece elektronik ortamda da olabilir yani kâğıt ortamında da olmayabilir, ben öyle anlıyorum. Şimdi, bu kayıtların sadece elektronik ortamda tutulması bana göre güvenlik yönünden de çok sakıncalı çünkü biliyorsunuz bu sitelere -ne diyorlar- "hack"leme vesaire bir sürü şey oluyor yani bu güvensiz bir ortam oluşturuyor. Bana göre yani teknolojiyi iyi kullanacağız veya teknolojiyen yararlanacağız derken bunların güvensiz bir ortama sürüklenme ihtimalini de göz önünde bulundurmak lazım.

Bir de benim anlayamadığım nokta şu: Diyor ki: "İlgili kurumların görüşü alınarak ilgili kurumlarda muhafazası sağlanır." Nedir bu ilgili kuruluş? İlgili kuruluş, benim dediğim Nüfus İdaresi. Yani, bu dayanak belgelerinin hepsinin Nüfus İdaresinde muhafazası gerekmez mi, birincisi bu.

İkincisi, 8'inci maddenin (1)'inci fıkrası -gene aynı sayfada- : "Türkiye'de bulunan yabancılara ikamet izni şartı aranmaksızın kimlik numarası vermeye Bakanlık yetkilidir." diyorsunuz. Muhtemeldir ki -öyledir yani "muhtemel" kelimesini aslında belki kullanmamak lazım- bu Suriye'den gelen sığınmacılar için düşünülmüş bir uygulama. Çünkü Gaziantep'te bize öyle söylemişlerdi. "Biz Bakanlığa teklif ettik, yakında böyle olacak." vesaire derken şimdi de görüyoruz, gerçekten yasa metni olarak önümüze geldi. Şimdi, bu bana göre biraz sakıncalı. Demin zannediyordum ya Mehmet Bey ya Celal Bey de söyledi -kim söyledi bilmiyorum- "Göç İdaresi" diye bir Genel Müdürlük kuruldu ama hâlâ Suriye'den gelenlerin iş ve işlemleri AFAD tarafından idare ediliyor. Niye öyle, bilmiyorum. Aslında MİT yürütüyor da biz yine öyle diyelim. Tüm iş ve işlemleri MİT yürütüyor da görünürde de AFAD yürütüyor. Biz Göç İdaresini niye kurduk? Aslında oradaki arkadaşlar da bildiğim kadarıyla görevinin ehli insanlar. Niye onu böyle yapıyoruz, bilmiyorum. Yani, kısaca şöyle: İkamet izni olmayan kişilere kimlik verilmesi uygulaması yasaya giriyor ama bu sadece Suriye'den gelenler için konmuş bir hüküm. Bunun belki geçici bir maddeyle düzenlenmesi daha uygun olurdu diye düşünüyorum.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 52

Bir başka tereddüt ettiğim nokta, bu bazı değişik yerlerde “ergin” kelimesini kullanmışsınız, “ergin”. Bu bizim hukukumuzda “reşit” değil mi? Yani, bilmiyorum buradaki “ergin” kelimesi biraz -aramızda hukukçu arkadaşlar var- problemli bir kelime.

BAŞKAN – Ergenlikten bahsediyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani ama ergenlik nedir? Onun için bunun da düzeltilmesi lazım diye düşünüyorum.

“Kimlik kartı, uluslararası aile cüzdanı ve mavi kart bedeli müracaat sırasında alınır.” Yani, bu, paralı verilecek demektir. Yani, vatandaşa da para almadan bir hizmet sunalım ya, bu nedir ki? Bana göre bunlardan ücret alınmamalı.

Bu kimlik paylaşım sistemi de üzerinde durulması gereken bir konu bence. Demin de ifade ettim, teknolojiyi iyi de kullanabilirsiniz kötü de kullanabilirsiniz. Şimdi, sorsak, tabii “Bu kimlik paylaşım sistemine herkes giremeyecek, her kurum giremeyecek.” falan diyeceksiniz yani öyle diyeceksiniz. Ama kesinlikle girecek olan kurumlar vardır hiç şart ve sınırlamaya tabi olmadan. Size sayayım: Bir, MİT kesinlikle her yere girecektir, Emniyet kesinlikle her yere girecektir, belki Jandarma kesinlikle her yere girecektir. Gerçi Jandarmaya karşı tabii biraz değişti şimdi. Jandarmanın biliyorsunuz ülke çapında istihbarat toplama yetkisini kaldırdınız ama emniyet ile şeyinki devam ediyor. Yani zamana ve zemine göre... Yani bu da biraz sorunlu bir düzenleme diye düşünüyorum.

Devam ediyorsunuz: “Bakanlık merkezî veri tabanında tutulan bilgileri bu kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile tüzel kişilerin yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar ve adrese dayalı kamu hizmeti veren kuruluşlar ile finansal hizmet veren kuruluşların paylaşımına açabilir.”

Şimdi “finansal kuruluşlar” deyimi biraz geniş bir deyim. Yani finansal kuruluştan sadece bankaları mı kastediyoruz? Herhâlde sadece bankaları kastetmiyoruz değil mi? Yani daha geniş bir alanı kastediyor. Bu da tereddüt yaratan bir düzenlemedir. Şimdi, bu gündeme geldi. İşte, adam bakıyor, A bölgesinde oturuyor, kaydı bilmem nerede çıkıyor. Bilhassa seçim döneminde, seçimden önce bu daha çok gündeme geliyor. Yani bu sistem biraz güvensiz olmaya başladı. Bunlar teknik konular. Ben tereddütlerimi ifade edeyim, bildireyim size önce.

Bir başka husus, şöyle deniyor: “Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde –bunlar herhâlde doğum tutanağı, ölüm tutanağı değil mi, onlardır- kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işleminden kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır –o büyük defterler değil mi, aile kütükleri- bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise ‘İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınamaz.’ açıklaması yapılır.” Yani ne demek? Şimdi, sen tüm işlemleri yapmışsın. Bu açıklama ne öngörüyor? Yani yapılsa ne olur, yapılmasa ne olur veya bu açıklamanın yapılması ne anlama geliyor? Yani o işlemin geçerli olmadığı anlamına mı geliyor, ne anlama geliyor? O konuda benim tereddüdüm var.

Bir de şu mu var acaba? Bu düzeltmeler mahkemeye gitmeden yapılan düzeltmeler değil mi? Öyle mi oluyor? Bu da bana göre sorunlu bir düzenleme.

Değerli arkadaşlarım, demin de ifade ettim. Bu konuda alt komisyonda zaten arkadaşlarımız gerekli katkıları, düzeltmeleri yaptılar yapabildikleri kadar. Muhtemelen bazılarına da belki riayet etmemişsinizdir.

Benim tereddüt ettiğim hususlar şimdilik bunlar. İleride tereddütlerimi anlatmaya devam edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Serindağ.

Sayın Güneş, ister siz ister Nüfus Genel Müdürümüz sorulan sorulara kısaca cevap verebilerseniz, memnun olurum efendim.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim; Nüfus Hizmetleri Kanunu’yla alakalı kanunda yapılan değişikliklerle ilgili getirdiğimiz düzenlemelerin, biraz önce de değerli milletvekillerimizin ifade ettiği gibi, hemen tamamına yakını vatandaşın günlük hayatta faydasına olan, hayatı kolaylaştıran, birtakım sorunları pratik anlamda çözmeye yarayan maddelerdir. Ama bunların içerisinde şüphesiz izahı muhtaç görülen bazı hususlar olabilir. Nitekim, değerli milletvekillerimizin dile getirdiği hususlar var. Çok özet olarak ben bazı hususları arz edeceğim. Eğer detayla alakalı sorular olur da bilgi edinilmek arzu edilirse arkadaşlarım da yine ilave olarak arzda bulunacak.

Evvela bu bazı yabancılara kimlik verilmesiyle alakalı düzenleme şu andaki sistemimizde zaten bir, Türk vatandaşlarıyla alakalı kütüğümüz var, bir de yabancılara mahsus kütük var. Buralara Türkiye’de belirli şekilde ve yasal olarak bulunan kişiler kaydediliyor geçici bir süre için. Bu kayıttan sebep de, bir, Türkiye’de dolaşan ve kayıt altında olmayan kimse kalmaz; iki, bizim sunduğumuz yani devletin sunduğu birtakım hizmetlerden yararlanmada onlara kolaylık olsun maksadıyla bu kütüğe Türkiye’de bulunan birtakım yabancılar kaydediliyor. Birtakım yabancılar derken belli bir süre

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 53

ikamet izni almış olan yabancılar. Bu getirilen hükümde ikamet izni alınmamakla beraber ya da ikamet iznine bakılmadan da o kütüğe, o kişilere hizmette kolaylıklar sağlansın diye bakanlığa onların bu geçici kütüğe kaydedilip geçici bir numara verilmesi hem onların kayıt altına alınması için hem de onların birtakım medenî, asgari, insani ihtiyaçlardan yararlanmalarını sağlamak için böyle bir düzenleme yapılıyor. Bir ikinci hususla alakalı olarak da bakanlığa yetki veriliyor. Bu hüküm sadece Suriyelilere yönelik değil, genel bir hüküm buradan da anlaşılacağı üzere. Bu durumda olabilecek olan çünkü ülkemize birçok yabancı insan geliyor, birtakım bulundukları ülkeden başka yerlere göç amacıyla gelmiş olanlar olabiliyor. Bunların zapturapt altına alınması ve bir de bunlara beşerî, insani, sosyal birtakım hizmetlerin verilebilmesi için böyle bir husus öngörülüyor.

Bu soyadı değişikliğiyle alakalı husus da... Sayın Dinçer Vekilimiz ifade etmişti. Bu konu arz ettiğim gibi vatandaşlara bir kolaylık olsun diye Soyadı Kanunu'na uygun olmayan birtakım soyadlarının pratik olarak değiştirilebilmesi mahkemeye gitmeden ve birtakım isim ve soyadlarda, hem isim hem soyadlarda maddi hatalar, imla hataları varsa bunların düzeltilmesine yönelik. Bu konuda da bir mekanizma öngördük. Öyle nüfus müdürüne ya da memuruna varan her kişi böyle bir işi yapmasın, talebini yapsın, ilgili idare kurulunda bu iş incelensin, değerlendirilsin, uygun görüldüğü takdirde de yapılsın. Bunda birtakım sıkıntılar olabilir mi? Şu anda vatandaşta biz iyilik olsun diye, kolaylık olsun diye yapıyoruz ama aklımıza gelmeyen birtakım sıkıntılar çıkarsa da bunun tedbiri alınır. Malum, bu konuda yargı yolu da -bu bir neticede idari tasarruf olduğu için- açıktır.

Bu bazı kişilerin kayıtlarının silinmesiyle alakalı bir hususa değindi Değerli Dinçer Milletvekilimiz. O konu bizi de çok meşgul eden ama çok karşılaştığımız, bizi de sıkıntıya düşüren bir uygulama. Bir kütüğe bakıyorsunuz, kişi 100 yaşını çoktan aşmış, son otuz senedir, kırk senedir de hiçbir işlem yapmamış. Bunu kapatacak mıyız, kalacak mı? Bu konuda huzuruza getirdiğimiz düzenlemeyi de çok inceledik, değerlendirdik; özellikle alt komisyonda da belli şeyler yapılmıştı. Şimdi, daha sonra bu konuda eğer tasvip görürse yeniden bir düzenleme biraz daha şey yapabileceğimiz, uygun olduğunu düşündüğümüz yeni bir düzenlemeyi önerge olarak huzuruza getirmeyi planlıyoruz.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ben de onu soracaktım. Yani Adalet Bakanlığı temsilcileri varsa miras hukuku açısından sıkıntıları olur mu diye...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Onu da hesaba katarak bir düzenleme yaptık efendim. Onu huzuruza getireceğiz.

Nüfusa kadro konusunu önceden de arz etmiştim. Şimdi, kadro deyince Maliye Bakanlığından temsilcimiz de var, tabii onlarla önce anlaşmak durumunda kalıyoruz. Biz ihtiyacımızı görüşüp değerlendirip konuştuğumuzda biz bin adet kadroda mutabık kaldık. Bu bin adet kadro da zaten bizde var. 1.600 civarında boş kadromuz var. Bunun binine, malum Bütçe Kanunu'ndaki kayıtlara bağlı olmadan, açıktan atama izni almadan biz atama yapabilelim çünkü bu kadar işi üstlendik, bunların altından kalkmamız lazım diye arz ettik. Onlar da bin kadroyla sınırlı olmak üzere bunu uygun gördüler. Bu sebeple oraya bin kadro olarak geçti. Bütçe Kanunu'ndaki usule göre ayrıca diğer kadrolarımıza da açıktan atama izni vermek suretiyle yine atama yapma imkânımız ve hakkımız devam ediyor.

Özlük haklarıyla alakalı husus... Söyleyeceğimiz bir şey yok ama nüfus personeli şu anda...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Bakanım, 1.010 dedik, tamam, açıktan önce Bütçe Kanunu'na göre kaç yaklaşık? 500 mü?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Hayır, 600 küsur da öyle boş kadromuz var. Yalnız bu arz ettiğim husus ve rakamlar 2015 yılı için. Tabii, müteakip yıllarda daha farklı şeyler olacak, daha yeni kadrolar alınabilecek. Önümüzde, hemen bu tür bir yüke girince sıkıntı çekmeyelim diye aldığımız acil bir önlem bizim.

Özlük haklarıyla alakalı, özellikle hem yeni nüfus kimlikleri dağıtacağız hem pasaportu üstleneceğiz. Nüfus personelinin maddi konularıyla alakalı bir katkı olsun diye yine huzurlarınıza bir önergeyle belli bir hususta, fazla mesai hususunu getirmeyi düşünüyoruz eğer uygun görülürse.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Canıgönülден destekleriz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, kayıtların dijital ortamda tutulması olayı... Arkadaşlarım la tekrar şöyle bir, ilgili maddeleri biraz da ben kendimi sağlama almak adına bana gösterin önce dedim yani ben bileyim. Şimdi, kayıt ortamında, bildiğimiz kütüklerin ve kayıt ortamında tutulan hizmetlerin ve kayıtların tutulmasına devam ediliyor, o var. Ayrıca bunları elektronik ortama, dijital ortama atıp o şekilde istifade etme imkânımız da var ve bu dijital ortamın özellikle -yine kanundan kaynaklı bir mecburiyetimiz var -mutlaka yedeklenmesi gerekiyor, aynı kayıtların. Bu yedeklemeyi de biz şimdi Konya'da yapıyoruz. Yani, Ankara'da nüfusta tuttuğumuz, elektronik ortamda ne kadar işimiz varsa hepsinin aynısının bir örneği Konya'da var. Buradakinin başına bir iş geldiğinde hem kâğıt ortamımız devam ediyor hem de ikinci bir elektronik ortamda yedeklenmiş vaziyette devam ediyor.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 54

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Konya’yı da çökertebilirler. Orada yani Yüce Mevlânâ’ya mı güveniyorlar?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Kâğıt ortamlarımız duruyor efendim. Bu arz ettiğim yedekleme elektronik ortamda. Onların başına bir iş gelirse yine klasik usuldeki ortam devam ediyor.

Efendim, yabancıların kayıtlarında mükerrerliği önleme işi... On parmağın birden parmak izi alınıyor yani bizim dayandığımız ve güvendiğimiz en büyük husus parmak izi. Bir mükerrerlik olduğu takdirde sistemde derhâl yakalanıyor, tespit ediliyor.

Efendim, mavi kart kimlere, biyometrik veri, Sayın Erdoğan’ın sorularıydı. O, kanunda açıkça yazılı yani ben fazla vaktinizi almak istemiyorum. Mavi kartın kimlere verileceği -açıkça- bunların hangi tür haklar sağlayacağı belli. Biyometrik verinin nasıl tutulacağı da belli. 15 yaşını dolduran vatandaşlarımızla alakalı...

Bu kimlik paylaşım sistemi yani herkese hat vererek birtakım kişisel verilere ulaşım da kolaylık sağlanması hususu, bu tamamen kanunda düzenlenmiş bir şey, çerçevesi çizilmiş bir şey. Kimler bu işten yararlanır ve bir de hangi ölçüye göre, hangi miktarda kimlik bilgilerine ulaşabilir, bunlar tek tek tespitli. Her kurumla ayrı ayrı protokol yapılıyor.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yaptırımları da var mı Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Giremez ki. Kendisine verilen bir yetkinin dışında sistem kabul etmez zaten.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Hayır, hayır, bunu kötüye kullandığı yönünde, başkalarına bilgi aktarıldığı...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, kötüye kullanırsa genel hükümlere göre gayet tabii ki...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Biz belki farkında olamayız. Başkasına aktarabilir, finans şirketleri başka yerlere koyabilir.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Gayet tabii, eğer böyle bir kötüye kullanma söz konusu olursa mutlaka müeyyidesi var. Evvela Türk Ceza Kanunu’nun 257’si var mesela.

Şimdi, efendim, bu geçici belge işi bir ihtiyaçtan çıktı. Yine bir değerli milletvekilimiz ifade etmişti, geçici belge işi. Tipik örneği de şu. Bizim önümüze bir sorun olarak getirdiler. Onun için bu düzenlemeyi yaptık. Bir kişi suç işliyor ya da iddia ediliyor. Sanık olarak mahkemeye gidiyor. Nüfus cüzdanı -şimdiki tabirle- mahkeme tarafından alınıyor. Diyelim ki nüfus cüzdanında oynamak suretiyle sahtecilik yaptığı iddiasıyla alınıyor. Bu, suç objesi oluyor, işlenmiş olan suç delili oluyor ve bir daha o nüfus cüzdanını o dava sonuçlanıncaya kadar kişiye vermiyorlar ama bu tür davalarda kişi bırakılıyor, tahliye de edilmiş olabiliyor. Kişi dışarıya çıkıyor, nüfus cüzdanı yok cebinde. Mahkemede çünkü aslı. Biz bu tür durumlarda zaruret olunca geçici bir belge verilsin... Bu belgeyi de yenisi çıkarılıncaya kadar kullanacak ya da mahkemede davası sonuçlanıp o nüfus cüzdanı kendisine iade edilinceye kadar kullanacak. Bu da böyle bir zarureten, talepten, taşradan gelen ihtiyaçlardan oldu.

Efendim, bu peşin para ile aile cüzdanı falan verme, Sayın Serindağ Vekilimizin ifadesiydi. Şimdi, önce benim de biraz garibime gitti ama maddeyi çok iyi okuyunca ben anladım, arkadaşlarla da görüşmek suretiyle. Burada söz konusu olan, aile cüzdanları ve mavi kartlarla alakalı. Şimdi, evvela, 3 bin tane bedelsiz veriliyor. Kime veriliyor? Bu aile cüzdanları ve mavi kartları düzenlemekle yetkili birimlere veriliyor. Dışişleri Bakanlığına da teslim ediliyor. Çünkü, Dışişleri Bakanlığının yurt dışındaki temsilciliklerinde de bunlar verilebiliyor. Bu 3 bin tane, bedeli sonradan ödenmek üzere verilen dışında eğer istenirse onun bedeli peşin isteniyor. Yoksa önce o verilenler kullanılacak, bedelleri alınacak, yatırılacak, sonra ikinci bir 3 bin alınacak ama bu 3 bine rağmen tekrar bir daha istenirse o takdirde Maliye Bakanlığımızın bu konudaki taleplerine ve tekliflerine uyarak böyle bir düzenleme yapıyoruz.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ama şimdi yani altı ay sonra yine peşin vermiş olacak Sayın Bakan, değişen bir şey yok ki.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bu adam, ticari bir meta değil ki, sattığı şeyin belgesini yine yatıracak Bakanlığa, aynı şey.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – İşte, ilk 3 bini peşin değil zaten.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ama değişen bir şey yok ki. Gitti, altı ay sonra bitti, tekrar yine alacak.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – O bittiyse, altı ay sonra o aldığı 3 bin tanenin parasını verecek, yatıracak, sonradan para ödemedi yine 3 bin tane alacak.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ha yani bu böyle silsile şeklinde devam edecek.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Evet, bu en fazla miktar zaten, arz edilen.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 55

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani şöyle anlaşılıyor: O 3 binin parasını yatırdım. 3 bin liralık da tekrar para yatırıp vereyim gibi değil.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Değil, hayır.

Şimdi, efendim, bu “ergin” lafı falan, bu Medeni Kanun’dan aldığımız ifadeler.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi burada Maliye Bakanlığında arkadaşlar var. Değerli kâğıt niteliğinde mi bunlar?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Evet.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, Maliye İdaresi mi veriyor, yoksa Nüfus İdaresi mi?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Hayır, şöyle: Basımını Maliye Bakanlığı yapıyor. Maliye Bakanlığı veriyor, teslim ediyor. Biraz önce arz ettiğim sistemle...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz Maliye Bakanlığında para ödüyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Gayet tabii, bunun bedeli Maliye Bakanlığında gidiyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tümüyle Maliye Bakanlığında.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Parayı Nüfus almıyor, parayı Maliye alıyor.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Tabii, tabii.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tamam.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Yani, bizde kalmıyor. Kalmasını arzu ederdik de kalmıyor maalesef.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır ama bütçenin birliği diye bir şey var ya.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, bu “ergin” sözcüğü d,e Medeni Kanun sebebiyle aynı ifadeyi aldık, kimlik paylaşım sistemini arz ettim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ama ergen çağı falan biraz farklı ya.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – 15 yaşındaki de ergen.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Şöyle: Medeni Kanun’da “ergin” lafıyla birlikte onun bir de tanımı var Sayın Vekilim. Dolayısıyla, biz de oraya uyararak oradan alıyoruz tabii.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Reşit anlamında mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Tabii, tabii. Tanımını da yapıyor, “18 yaşını doldurmuş kişi” diyor.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O zaman, bak, bu güzel bir şey. Yani, demek ki ergen 18 yaşını bitirmiş kadın erkek demek, değil mi? Öyle. O zaman tamam, biz konuşmalarımızı, düzenlemelerimizi ona göre yapmalıyız. Yani, şimdi “Yok, 16 yaşındaki kızlar erginlik çağına gelir. Yok, öbüründe...” O zaman onları bırakmamız lazım, o tartışmaları bırakmamız lazım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Güneş.

Sayın milletvekilleri, 31’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, önerge işlemlerine geçiyorum.

31’inci maddenin metinden çıkarılmasına ilişkin bir adet önerge vardır. Okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas sayılı kanun tasarısının 31 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Altan Tan

D

iyarbakır

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Kaldırılmasını önerdiğimiz bu düzenleme kişisel verilerin paylaşımı açısından tehlike arz etmektedir. Ayrıca biyometrik verilerin kullanımına dair düzenleme de sakıncalıdır. Zira kişiye ait el ayası, parmak izi gibi biyometrik verilerin elde edilmesi kişi haklarına aykırılık teşkil etmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, 31’inci maddenin (1)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 56

31'inci maddenin (2)'nci fıkrası üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı Tasarısının 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Toptaş

Afyonkarahisar

BAŞKAN – Sayın Dinçer, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Celal Dinçer

İstanbul

Bu tasarının olumlu ve olumsuz yönlerini arkadaşlarımızla birlikte açıklamaya çalıştık ancak eksik bulduğum, en azından kendi açımdan açıklanmasını uygun gördüğüm birkaç konu hakkında kısaca Bakanlık yetkililerine ve siz Değerli Başkanımıza soru sormak istiyorum.

Bunlardan bir tanesi: 31'inci maddede henüz düzenleme yapılarak, biliyorsunuz, 6360 sayılı Kanun'la büyükşehir yapılan şehirlerde belediyelere bağlanan köylerde köy muhtarlarına yetki verilmesiydi. Biz o yasanın görüşmeleri sırasında defalarca dile getirdik: “Köy tüzel kişiliklerini kaldırılıyorsunuz. Bunların çeşitli sorunları var, çeşitli sorunlar doğacak, işte, bunlardan bir tanesi evlenme, ölüm olaylarında belge verilmesi gibi.” Şimdi görüyorum ki bu yasayla bunu düzeltmeye çalışılıyorsunuz. Orada köylerimizin çok büyük mağduriyet yaşayacağını dile getirmiştik, dikkate almadınız. Burada bizim haklılığımızı bu maddeyle gösteriyorsunuz, kendiniz gösteriyorsunuz. Sekizinci fıkra ile düzenleme getirerek bu muhtarlıklara evlendirme yetkisi veriyorsunuz, ölüm belgesi verme yetkisi veriyorsunuz. Daha önce tüzel kişiliği kaldırılmış köy muhtarlıklarımıza da bu yetkinin verilmesinin, daha önce mahalleye dönüştürülmüş olanlara da verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum. Özellikle büyükşehirlerimizde “varoş” şeklinde tabir edebileceğimiz mahalle muhtarlıkları var, bunların tümü bundan istifade edebilecekler mi? Niye etmesinler? Yani, arada gidiyorsunuz.... Mesela ben Kartal Kaymakamlığı yaptım, orada Paşaköy diye bir köy var. Paşaköy ile Kartal-Samandıra beldesi arasında 5 kilometre yol var, yani, vatandaş en az dağdan taştan, kötü yollardan gidip şehir merkezine ulaşacak. O da yeni olmadı, çok eskiden oldu. O köyün muhtarına niçin biz evlendirme yetkisi vermiyoruz? Hemen onun yanı başındaki Beykoz'a bağlı bir köye vermiş olacağız. Yani, bu düzenleme çok adil bir düzenleme olmayacak, gene sıkıntılar yaşanabilecek. Gerçekten, arasında 500 metre mesafede iki mahalle var, bir tanesine vereceksiniz, öbür şeye vermeyeceksiniz, bu doğru bir uygulama değil. Sadece bu yasayla büyükşehir yapılanlar değil, eskilerden de köy yöneticiliği kaldırılmış olanların tespit edilerek özellikle fiziksel olarak birbirinden uzak mahalle muhtarlıklarına da bu yetkinin verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum. Nüfus Teşkilatı veya İller İdaresi Genel Müdürlüğü bu konuda bir çalışma yaparsa çok doğru olacağını düşünüyorum.

İkinci bir konu, arkadaşlarımız dile getirdi, ben ilk konuşmamda dile getiremedim: Kimlik paylaşımı sisteminin bazı kuruluşlara açılması... Devlet kuruluşlarını anlarım yani bir Emniyeti anlarım, bir MİT'i anlarım, Jandarmayı anlarım, bir belediyeyi, belki noteri anlayabilirsiniz fakat finans kuruluşlarını hâlâ daha anlamış değilim, finans kuruluşlarına biz bu kimlik paylaşım sistemini niçin açıyoruz, hâlâ anlamış değilim. Bugün sadece paravan şirket kurup “finans kuruluşu” adı altında tefecilik yapan onlarca şirket var. Bu şirketler niçin bu paylaşım sistemine açılıyor, ben hâlâ daha anlamış değilim. Hangi gerekçeyle bu finans kuruluşu açılıyor, gerçekten bunu Bakanlık yetkilileri veya yetkili kimse burada cevap verecek bize bir izah etsin, tatmin edici bir bilgi versin, ben de ona göre kanaatimi değiştireyim.

Değerli arkadaşlar, çok sayıda firma faaliyet gösterdiği için bu firmaların denetimi ve kontrolü sağlanamamaktadır, sağlayamazsınız. Mafya türü çalışan finans kuruluşları var, işte, adı “finans kuruluşu”, “oto kiralama”, “bilmem ne” diye koymuşlar, mafya sistemiyle çalışıyorlar. Bu adama da siz bu yetkiyi vereceksiniz. Böyle bir şeyi kabullenmek mümkün değil. Bu “finans kuruluşları” kelimesinin mutlaka bu tasarı metninden çıkarılmasının doğru olduğunu düşünüyorum.

Gene önemli bir konu: Askerlikten dolayı vatandaşlıktan çıkarılanlar bu yasadan istifade ederek alınabilecek mi? Çünkü vatandaşlık hakkına yeniden kavuşturulmayla ilgili bir madde var -şu anda tasarı metninde kaçınıcı fıkra ile düzenleniyor bilmiyorum- bu konuda bir bilgi edinmek istiyorum. Bu bir nevi af mıdır? Türk vatandaşlığında 12 Eylül sırasında çıkarılmış olanların veya değişik dönemlerde çıkarılmış olanların tekrar vatandaşlığa alınması konusundaki bu düzenlemeyle herhangi bir güvenlik sakıncası olmadan herkesin alınabilmesi söz konusu. Askerliğini yapmayan bir kişi için de bu söz konusu olacak mı? “Türk vatandaşlığına alındığı zaman askerlik dışına çıkmışsa bunların durumları ne olacak?” gibisinden bir açıklama bekliyorum ben Sayın Bakanımın.

Son olarak da, alt komisyondaki çalışmalar sırasında da görmüştüm, şimdi gerek Ali Bey gerek Sayın Erdoğan dile getirdiler: Suriye'den gelen -vatandaş demeyeyim de- göçmenlerin kayıtları AFAD tarafından tutuluyor. AFAD tarafından tutulan bu kayıtlar için bir yazılım yapılmıştı; bu yazılımın da 5-6 milyon liralık bir parayla yapıldığı, çok büyük bir para verildiği ama bu yazılımın doğru dürüst çalışmadığı ve çöpe gittiği konusunda gerek basında gerekse yerel konuşmalarda dile



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 57

getiriliyor bunlar. Bu konu doğru mudur Sayın Bakanım? Eğer böyle 5-6 milyonluk bir para çöpe gittiye bunu yapanlar hakkında veya yazılımı satın alanlar hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Bunların da açıklanmasını diliyorum.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın Güneş, sorular havada kalmasın. Hemen kısa kısa cevaplayabilerseniz sevinirim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evvela birinci soruyla alakalı olarak, değerli vekilimiz kendileri de ifade ettiler, burada 6360 sayılı Kanun’la büyükşehir kurulan yerlerde önceden köy olan, sonradan mahalleye dönüştürülen yerlerdeki muhtarlarımıza eskiden olduğu gibi vatandaş sıkıntıya düşmesin diye bu yetki veriliyor yani evlendirme memurluğu yetkisi veriliyor.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Güzel, bundan memnunuz.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Sadece bunlara değil. İstanbul ve Kocaeli hariç çünkü İstanbul ve Kocaeli’nde zaten belediye sınırları il sınırlarıyla önceden çakıştırılmış vaziyetteydi. Bunun dışında, diğer yeni kurulanların dışındaki ikisini çıkarırsak 14 tane daha büyükşehir belediyesi, Konya gibi, Ankara gibi, Samsun gibi önceden büyükşehir olan yerlerde belediye sınırları belli bir hinterland içerisiydi, yine köylerimiz vardı dışarıda, bunun dışında. Oralar da mahalleye dönüştürüldüğü için, işte, Şereflikoçhisar’ın falanca köyü de artık mahalleye dönüştürüldüğü için bu durumdan onlar da yararlanıyor. Ama biraz önce ifade buyurduğunuz, mesela zaten belediye sınırları içinde önceden beri olduğu için Paşaköy gibi aslında köye benzeyen, fonksiyonları, durumu, şartları itibarıyla buralar düşünülmedi.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yok, onlar birkaç sene önce geçti Sayın Bakanım. Yani, iki sene önce geçti değil mi Konya gibi yerler? 14 tane beldenin dışında daha önce büyükşehir olmuş şehirler var. İki sene önce bunları il hudutlarına şamil yaptık, bütün belediye hudutlarını ama İstanbul da ondan dört sene, beş sene önce oldu.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Doğru, doğru.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, Konya’yı alıyoruz da İstanbul’u niye almıyoruz? Aynen uzak mesafede olanlar için diyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – 6360 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdikten sonraki durum düşünüldü.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Silivri’nin, şu anda Çatalca’nın 60 kilometre uzaklıkta köyleri var Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Evet, ben durumu arz ediyorum Sayın Vekilim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, onları da alabiliriz bu çıkmadan.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Yani, o zaman işin içerisinden nasıl çıkılır bilmiyorum. Burada ölçü çok açık: “Bu kanunla köy iken mahalleye dönüştürülen” diye çok kesin, açık, net bir ölçü var.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ama bu bir önceki kanuna atıfta bulunarak dönüştürebiliriz Sayın Bakanım, onu demek istiyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Evet.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bir önceki İstanbul’un hudutlarını il hudutlarına çevirdiğimiz yasaya atıfta bulunarak onu da alabiliriz yani o ayrımı yapmayalım demek istiyorum. Bak göreceksiniz, yarın Çatalca’nın köyleri size dilekçe yazdıracak, “80 kilometre uzaktayız biz Çatalca merkeze.” diyecekler. Onlar da isteyecek aynı şeyi.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ - Doğrudur, doğrudur.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, bunu o yasaya biz -gerekirse ara verelim- ciddi bir düzenleme yaparak, o İstanbul’un il hudutlarına çıkarılan kanuna atıfta bulunarak bu konuyu çözeriz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Onlar da zaten köyden mahalleye dönüşüyor, bu yasayla köyden mahalleye dönüşüyor.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ama son sayıyor, sıralıyor işte, aradaki fark bu.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Orman köyüydü ya onlar, orman köyünden mahalleye dönüştü.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Hayır, hayır.

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Yok, yok.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Pergel kanunu var daha önceki çıkan.

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Pergel kanuna tabi bunlar.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Pergel kanununda mesela Ankara’da da olacak bunlar. O pergel kanuna göre Ankara’nın büyükşehire giren köyleriyle 6360’la büyükşehire giren köyleri arasında farklı uygulama geliyor bu düzenlemeyle.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, ikinci bir husus var benim arz etmek istediğim. Bu AFAD’dan alınan parayla kurulan sistem. Bu sistem çok iyi çalışıyor. Bu sistemi Emniyet Genel Müdürlüğü’nün

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 58

öncülüğünde ve destekleriyle yaptık, yapıldı, adım adım da izledik. Bu sistem çok iyi çalıştığı içindir ki -biraz önce de arz edildi veya bir önceki oturumda olabilir- şu an itibarıyla 1 milyon 570 bin Suriyeli bu sistem sayesinde kayıt altına alındı.

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Yani arıza giderildi diyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Teknik işlerle alakalı ufak tefek şeyler olabiliyor, bunu kim, nasıl büyüttü de bu hâle getirdi bilmiyorum. Sistem gayet iyi çalışıyor. Teknik konular olursa çok yeterli arkadaşlarımız var, derhâl müdahale ediyor. Bu sistem çalışıyor. Böyle bir şeye atma yok.

Eğer müsaade ederseniz kimlik paylaşım sistemiyle alakalı da Ahmet Bey Genel Müdürümüz bilgi sunabilir. Birtakım tereddütler var konuyla alakalı.

Takdirlerinize arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Sarıcan, buyurun.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET SARICAN – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Efendim, zaten şu anda mevcut meri mevzuatımızda da kimlik paylaşım sistemi çerçevesinde verileri paylaşıyoruz. Fakat verilere ulaşma anlamında baktığımız zaman mahkemelerin dışındaki kurum ve kuruluşların ulaştığı veri deseniz çok daha sınırlı. Bunu nasıl yapıyoruz? Öncelikli olarak bizim servislerimiz belli. Mesela Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını girdiği zaman hangi verileri alabilecek? Veya diyor ki: “Benim şu şu verilere ihtiyacım var.” Kurum bize müracaat ediyor önce. Biz diyoruz ki ona: Bu verileri almanızı gerektiren kanundan kaynaklanan size verilmiş bir görev var mı? Bu çerçevede verileri paylaşıyoruz. Eğer kanunen kendilerine bu veriyi alma ve bu veriyi kullanma gibi bir zorunluluk getirilmişse, yükümlülük varsa o oranda veri veriyoruz. Eğer bu bağlamda bir kanuni zorunluluk veya yükümlülükten kaynaklanan bir veri ihtiyacı yoksa bu kurumlar sadece nüfus cüzdanının ön ve arka yüzünde bulunan kimlik bilgilerinin dışındaki hiçbir veriye ulaşamıyorlar ve bunlara bir protokol yapıyoruz. Protokol çerçevesinde bu verilerin hizmete yönelik kullanılmasını zorunlu hâle getiriyoruz. Bu amacı dışında kullanıldığı takdirde cezai hükümler koyuyoruz ve bu verilerin gizliliğiyle alakalı olarak da bir dizi hükümler kurumla beraber imzalamış olduğumuz karşılıklı protokolde yer alıyor ve bu esasları tamamen... Şu anda kişisel verilerin korunması hakkındaki kanun tasarısı yasalaşmadı ama bizim ülke olarak taraf olduğumuz 108 sayılı Sözleşme var bu kişisel verilerin korunması ve paylaşılmasıyla alakalı olarak. Oradaki esaslar baz alınarak bu paylaşım esasları belirlenmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sarıcan.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Genel Müdürüm, benim nüfus cüzdanımın ön ve arkasındaki bilgilerin dışında ne kalıyor geriye? Benim rahatsızlığım da o zaten.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, onu telefon satıcısı bile alıyor zaten senden.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Alıyor ben de ondan rahatsızım işte.

BAŞKAN – Ama onun bir şeyi yok ki.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Diyorum: Böyle herkese veriyorsanız bu yetkiyi zırt pırt bize durmadan telefonlar gelecektir.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, siz bir şey soracaksınız herhâlde.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, benim merak ettiğim konu şu: Bu şekilde veriler paylaşıyor. Bunu ne kadar konuşursak konuşalım belki günün şartlarından da kaynaklanan birtakım ihtiyaçlar da var ama benim merak ettiğim konu şu: Bu paylaşımlardan dolayı mağdur olan... Yani, siz protokol gereği adama idari ceza yazacaksınız, sözleşmesini iptal edeceksiniz, veri paylaşımını keseceksiniz ama mağdur olan vatandaşın durumu ne olacak, onun haklarını kim, nasıl koruyacak? Burada bununla ilgili hiçbir şey yok.

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Evet, benim sorumda o da vardı zaten, cevap alamadım, aynı şeyi ben de sordum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, 31’inci maddenin (2)’nci fıkrası üzerinde...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Cevap verecekti.

BAŞKAN – Özür diliyorum.

Buyurun Sayın Güneş.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 59

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Sayın Vekilim, protokollerde bu işe aykırı hareket edildiği takdirde ne uygulanacağına dair yasal hükümler var. Onlarla alakalı derhâl bu müeyyideler kurum tarafından uygulanıyor yani o takip ediliyor. O kendi hâline bırakılmıyor protokole aykırı hareket edildiği takdirde.

Arz ederim.

BAŞKAN – Yok, olmadı, Sayın Erdoğan'ın sormaya çalıştığı şuydu: Mağdur olan vatandaş bu durumda neye göre, kime karşı dava açacak, hakkını nasıl savunacak? Onu kastediyorsunuz değil mi Sayın Erdoğan?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bir, o. Bir de efendim müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, esas burada üzerinde çalışacağımız konu şu arkadaşlar, buradan başlamak lazım: Suç ve ceza kanunla tayin edilir. Sizin protokolle yapacağınız iş elinizdeki verilerin paylaşımında koyacağınız kurallar olur. Bu kurallara uymayanlarla ilgili olarak sizin yapacağınız iş idari para cezası ki onu bile, kanunda olmayan şeyi siz burada koyamazsınız protokole, kanuna konması lazım, idari para cezası ne olacak?

İki: Siz sözleşmeyi fesheder, bilgi paylaşımını durdurursunuz ama siz paylaşımı durduruncaya kadar geçen süre içerisinde zarar gören vatandaşlar haklarını genel hükümlere göre sokakta, mahkemelerde mi arayacak, yoksa gelip... Benim verilerimi bilen esas kişi idare. Benim zararımı idare ödesin, ondan sonra öbür vatandaş da ne iş yapıyorsa yapsın.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Firmaya rücu etsin.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani, bunu ayıklemek lazım. Bu çözülmeden bu çok tehlikeli bir durum.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bir de Sayın Bakanım, 403 sayılı Yasa'ya göre -sanıyorum- vatandaşlığa kabulde yurt dışında olup askerliğini yapmamış olanlar da buna dâhil olacak mı, vatandaşlığa alınabilecek miydi mi sorum. Cevap alamadım o konuda.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET SARICAN – Sayın Vekilim, bu 403 sayılı Kanun'da askerliğini belli bir süre yapmama vatandaşlığı kayıp sebebiydi. Fakat 2009 yılında çıkarılan 5490 sayılı yeni Vatandaşlık Kanunu'yla birlikte askerliğini yapmama vatandaşlığın kayıp sebebi olmaktan zaten çıkarıldı. Şu anda buna bağlı olarak herhangi bir sorunumuz yok.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, onlar otomatik alınmış oldu mu vatandaşlığa?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET SARICAN – Vatandaşlığı kaybeden bir kişi yeniden Türk vatandaşlığına alınması için müracaatını yapıyor, kamu güvenliği ve millî güvenlik açısından herhangi bir problemi yoksa vatandaşlığa alıyoruz.

BAŞKAN – Müracaata bağlı yani?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET SARICAN – Müracaata bağlı.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Müracaatına bağlı.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET SARICAN – Evet efendim, otomatik değil.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

31'inci maddenin (2)'nci fıkrası üzerine verilmiş önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31'inci maddenin (2)'nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'nci maddenin (3)'üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddenin (4)'üncü fıkrası üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı Tasarının 31 inci maddesinin dördüncü fıkrasının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ahmet Toptaş

Celal Dinçer

Afyonkarahisar

İstanbul

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okuyun.

Gerekçe:

Türkiye'de bulunan yabancılara ikamet izni aranmadan Bakanlık tarafından kimlik numarası verilmesinin taşıdığı riskler dikkate alınarak işbu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31'nci maddenin (4)'üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'nci maddenin (5)'inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 60

31'nci maddenin (6)'ncı fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
31'nci maddenin (7)'nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
31'inci maddenin (8)'inci fıkrası üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi  
İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 31. maddesinin sekizinci fıkrasıyla 5490 sayılı Kanun'un 22 nci maddesine eklenen fıkra da yer alan "verebilir" ibaresinin "verilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Mehmet Erdoğan

Osmaniye

Muğla

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, arkadaşlar, burada, biraz önce de konuştuğumuz konu çözülebilir bu maddede bir önergeyle. Yani, 2008 yılında çıkan bu pergel yasasıyla 6360'la ve büyükşehir sınırları içine giren bütün köyler buna dâhil edilir ve çok ciddi bir sorunu çözmüş oluruz. Yani, bu konu önemli bir konu.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Şahin, niye önerge vermiyorsunuz? Bakın, önemli bir konu.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Daha önemli bir konu var vatandaşla ilgili. Biz bunları kendi seçmenimize anlatmakta zorlanıyoruz. Bugün buraya bizi ziyarete gelmiş, görüşememiş, "tweet" üzerinden yazıyor. Şimdi telefonla konuşuyorum. Ben, önerge neyse lazım olan, Mehmet Bey'in önergesinin görüşmesi bittikten sonra değerlendireceğim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi oylamadan bence bunu konuşalım yani bu çözülebilir. Bu pergel yasasıyla da ben... O zaman, biliyoruz, Ankara'da birçok köy, mesela, iş, Kazan önceden büyükşehirin dışındaydı, büyükşehre girdi, Çubuk girdi, İzmir'de giren bir sürü ilçe var, İstanbul'da giren ilçeler var, bunların köyleri var. Yani, burada fırsat varken sadece 6360 değil de köyden mahalleye dönüşen bu yerlerle ilgili bunu hem "verebilir" değil, "verilir" şekline getirelim hem de hepsini kapsayacak hâle getirelim. Vatandaş açısından büyük bir kolaylık olur.

Bunu takdirlerinize sunuyorum.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ben de katılıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, bu "verebilir" şeklindeki ifade maddenin dizaynıyla alakalı. Biz bu maddenin tümüne dokunmadık. Burada 22'nci madde var, evlendirme yetkisiyle alakalı, 1'inci fıkra da benzer bir düzenleme var, 2'de: "Evlendirme memuru, belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır." deniyor. Bunlar kesindir, bunlar Medeni Kanun'da da var zaten. Bunun dışında, devam ediyor madde: "Bakanlık, il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve dış temsilciliklere evlendirme memurluğu yetkisi ve görevi verebilir." Biz bu muhtarları yani köyken mahalleye dönüşen bu muhtarları buraya monte ettiğimiz için bu "verebilir" lafı zaten vardı, biz araya koyduk bunu ve bu da veriliyor, verilir yani bu vermek maksadıyla düzenlendi zaten.

BAŞKAN – Tamam, onda sorun yok zaten. Şimdi, eski Çatalca Kaymakamıym, Sarıyer Kaymakamıym, önceki kanunla büyükşehir kapsamına alındı, orman köylerinde köy tüzel kişiliği muhafaza oldu, diğerleri mahalle oldu. Şimdi, arkadaşlarımızın sormaya çalıştığı şey şu: Çatalca'nın Kıyı köyü, Çatalca merkeze 65 kilometre uzaklıktadır ama bu, son kanunla değil, bundan önceki kanunla mahalle oldu, köyden mahalle oldu.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Orman köyü de değil.

BAŞKAN – Şimdi, bu kanunla onlara niye bu yetkiyi vermiyoruz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Şimdi, efendim, buradaki işin asıl esprisinin sebebini arz edeyim. Burada vatandaşa kolaylık olsun, vatandaş öteden bu yana bu hizmeti alıyordu bu muhtarlardan, almaya devam etsin. Aynı yaklaşımla bu buyurduğunuz şeylerin de olması mümkün ancak tereddüt edilmeyecek bir ölçü koymamız lazım. Mesela, yakın geçmişte orman köyü olduğu için, orman köyü olarak köy tüzel kişiliğini muhafaza ettiği için şimdi mahalleye çevrilen yerler varsa onlar da buraya dâhil edilebilir, bu bir.

İki: Bunun dışında, İstanbul ve Kocaeli için söz konusu bunlar.

BAŞKAN – Sadece orası için söz konusu.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Hayır, hayır, İstanbul değil sadece, Ankara, İzmir, pergel yasasıyla eski 16 büyükşehir...

BAŞKAN – Ha, pardon, Ankara'da pergelle mesela 50 kilometreye kadar...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, nasıl ölçü koyacaksınız ki o zaman? Pergelin içindeki falanca köy şu kadar yıl önce mahalleye dönüştürülmüş, buraya nasıl ölçü koyup da hangi köyden sınır çiziceksiniz,

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 61

bunlara verelim, bunlara vermeyelim diyeceğiz?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Bakan, ölçü var. 2008 yılında çıkan bu yasayla mahalleye dönüşen köyler var yani 6360 ve o kanunu da sayacağız, başka zaten problem yok, 2 kanundakiler. Sadece 6360 değil... 2008 yılındaki kanunun numarasını şimdi hatırlamıyorum ben, arkadaşlar bulurlar.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Aynen öyle.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ben hukuk müşaviriydim, o zamanki şeyleri çok iyi biliyorum, o günkü köylere... Şimdi, bir de burada bizim açımızdan yani bu 6360 açısından şöyle de bir problem var, burada eksiklik var, beldeler yok bunda.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Beldeler 1’den fazla mahalleye ayrıldı.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Tek mahalle, 6360’ta beldeler tek mahalle.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Şimdi, tek mahalle olanlar var, 1’den fazla mahalle olan da var.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Hayır efendim, 6360’la bütün beldeler tek mahalle oldu, büyükşehir içindeki bütün beldeler tek mahalle oldu. Yani, Büyükşehir Kanunu’nda bunları tartıştık o zaman olmaz diye. Şimdi, o beldeler eksik burada, bir.

İkincisi de 2008’deki pergel kanunundaki köyleri de ilave ettik mi mesele çözülüyor yani belirsiz bir şey yok.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Şimdi, Sayın Başkanım, şu anda sayın vekillerimizin söyledikleri gaye olarak, maksat olarak çok doğru şeyler ama çizgi, sınır itibarıyla nasıl yapabilirizi bir müsaade ederseniz ben arkadaşlarıma söylerim, onlar bir çalışma yapar, biz çalışmalarımızı sürdürürken, eğer müsaade eder, uygun görürseniz buraya döner, tekrar düzeltebiliriz. Ben şimdiden arayıp söyleyeceğim, buna bir çalışma yapın diyeceğim. Ama biz de çalışmalarımızı, uygun görürseniz, sürdürelim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şeker.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Başkanım, burada şunu ifade etmek istiyorum: Özellikle bu daha önceden pergel yasasıyla büyükşehre dâhil edilen köylerin en az yüzde 70-80’i şehirle zaten entegre olmuş durumda, şehirle iç içe yani onlara verdiğiniz zaman, o zaman şuradaki Çankaya’nın Çukurambar Mahallesi’ne de vermeniz lazım. Ben şu anda Kocaeli’ni örnek olarak gözümün önüne getiriyorum, o köylerin hepsi şehirle iç içe olmuş durumda.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Olur mu, iç içe olmayan bir sürü köyler var yani.

BAŞKAN – Tabii, iç içe olmayanlar da var, iç içe olanlar da var.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Çatalca’da size 30 tane köy göstereyim öyle.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Çoğunluk iç içe, olmayan var tabii.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Şu anda Paşaköy’ü örnek verdim size, ben beş yıl kaymakamlık yaptım orada. Şu anda 8 kilometre belki -5-6’dan aşağı değil- nasıl gidecek o vatandaş?

BAŞKAN – Peki, arkadaşlar, 31’inci maddenin (8)’inci fıkrası üzerinde verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31’inci maddenin (8)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (8)’inci fıkrasından sonra gelmek üzere yeni fıkra ihdasına dair bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı Tasarı’nın 31 inci maddesinin (8) numaralı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fikanın eklenmesini ve izleyen fıkra numaralarının teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Şahin

Çankırı

(9) 33’üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Merkezî Veri Tabanında yer alan bilgilere göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişilerin kayıtları Genel Müdürlükçe kapatılır. Bu kayıtların araştırılması mülki idare amirinin emri ile kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir. Sağ olduğu tespit edilenlerin kayıtları ise canlandırılır.”

BAŞKAN – Yeni fıkra eklenmesine ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (9)’uncu fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 62

31'inci maddenin (10)'uncu fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
31'inci maddenin (11)'inci fıkrası üzerinde iki adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 31. maddesinin ondördüncü fıkrasının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

|              |              |                |
|--------------|--------------|----------------|
| Celal Dinçer | Ali Serindağ | Ahmet Toptaş   |
| İstanbul     | Gaziantep    | Afyonkarahisar |

BAŞKAN – Gerekçe:

Gerekçe:

Yasama organı tarafından henüz kişisel verilerin korunmasına yönelik bir kanun çıkarılmadığı için işbu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 31. maddesinin onbirinci fıkrasıyla değişiklik öngörülen 5490 sayılı Kanun'un 41 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "kimlik kartında yer alacak bilgiler" ibaresinin, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının tasarı metninden çıkarılması ile onbirinci fıkrasındaki "müracaat sırasında" ibaresinin "maliye veznelerince" şeklinde değiştirilmesini ve diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

|                        |                |
|------------------------|----------------|
| Hasan Hüseyin Türkoğlu | Mehmet Erdoğan |
| Osmaniye               | Muğla          |

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Nüfus hizmetlerine ilişkin düzenlemelerde hükümlerin büyük çoğunluğu yasa marifetiyle hüküm altına alınırken kimlik kartında yer alacak bilgilerin Bakanlık tarafından idari işlem yoluyla belirlenmesi kanuni idare ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Kimlik kartında yer alacak bilgiler kanunun diğer hükümlerinde olduğu gibi açıkça yasayla belirlenmesi gerekir.

Biyometrik verilerin korunmasına ilişkin yasal düzenleme bulunmadığından biyometrik veriye ilişkin hükümlerin tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Kimlik kartı bedellerinin nüfus hizmeti sağlayıcıları tarafından tahsili uygulamada idari ve cezai sorunlara yol açtığından merkezi bütçe içerisinde gelir kaydedilen kimlik bedellerinin maliye veznesine yatırılması hizmet gereklerine uygun düşmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31'inci maddenin (11)'inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddenin (12)'nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddenin (13)'üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddenin (14)'nci fıkrası üzerinde aynı mahiyette iki adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı tasarının 31. maddesinin ondördüncü fıkrasının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

|                        |                |
|------------------------|----------------|
| Hasan Hüseyin Türkoğlu | Mehmet Erdoğan |
| Osmaniye               | Muğla          |

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

|              |              |                |
|--------------|--------------|----------------|
| Celal Dinçer | Ali Serindağ | Ahmet Toptaş   |
| İstanbul     | Gaziantep    | Afyonkarahisar |

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasal düzenleme yapılmaksızın vatandaşların kimlik bilgilerinin özel hukuk kişileri ile paylaşılması özel hayatın gizliliğini ihlale yol açacak bir düzenlemedir. Madde ile kamu tüzel kişileri dışında finansal kuruluşlar ve kamu tüzel kişiliği aranmaksızın tüm tüzel kişilerin Kimlik Paylaşım Sistemine ulaşması mümkün hale gelmektedir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 63

Kimlik bilgileri ve adres bilgilerinin çok sayıda kişi ve kuruluş tarafından temin edilmesine imkan sağlayan düzenleme çok sayıda hukuka aykırılığı beraberinde getirebilecek bir niteliğe sahiptir.

BAŞKAN – Sayın Dinçer...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biz bu maddenin sadece “Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan bilgileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile tüzel kişilerin; yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar ve adrese dayalı kamu hizmeti veren kuruluşlar ile finansal hizmet veren kuruluşların paylaşımına açabilir.” hükmünü sakıncalı olarak görüyoruz. Dolayısıyla “ile”den sonra gelen “finansal hizmet veren kuruluşların paylaşımına açabilmesi” hükmünün sakıncalı olduğunu, madde metninden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu nedenle bu düzenlemeye karşı olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

31’inci maddenin (14)’üncü fıkrası üzerinde verilen, aynı mahiyetteki iki önergeyi birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31’inci maddenin (14)’üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (15)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (16)’ncı fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Başkanım, orada bir önergemizin devam ettiğini düşünüyorum ben.

Bir açıklık getirmek istiyorum bir konuya, kısa cümleyle müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Yani önergeniz var, yeniden işleme alalım o zaman önergeyi.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, işleme alalım olmazsa. Ben bir konuda açıklık getirmek istiyorum, önemli bir konu çünkü.

BAŞKAN – İşleme alıyoruz, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben burada Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun 48’inci maddesinden yeni bir fıkra ihdas edilerek diğer adresin de yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahip olduğu hüküm altına alınmaktadır bu düzenleme ile. Tasarıda “Adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.” denmektedir. Bu, düzenlemede uygulamada hak kayıplarına yol açabilecektir. Kasıtlı davranıldığı zaman istenilmeyen sonuçlar doğurabilecektir. Kişinin belki de altı ayda hiç uğramadığı bir adrese yapılacak bir tebligattan o şahsın haberi olmayacak ve çok büyük mağduriyetler yaşayabilecektir. Bu nedenle, alt komisyonda da söyledik, esas olan, kişinin yerleşim yeri adresi olmalıdır, ancak bu adrese yapılan tebligatlardan ulaşılamazsa ikinci adres olarak diğer adresin öne alınmasının doğru olduğunu düşünüyorum. Yani esas yerleşim yeri adresinin birincil derecede önemli olduğunu burada madde metninde mutlaka vurgulamamız gerekir. Aksi takdirde yazılığını da kişinin esas adres kabul edeceği için bir mahkeme kararına itiraz edecek, götürür, ikinci adrese tebligatı yapar, oradaki odacı veya kapıya asar, hiç haberi olmadan o itiraz mercisi itiraz zamanı ortadan kalkmış olur. Bu, düzenlemede kasıtlı davrananlar için büyük mağduriyetlere yol açabilir, kasıtlı davranan görevliler için.

Bu nedenle mutlaka birinci adres öncelikli olmalı, birinci adrese ulaşılamadığı zaman ikinci adrese gidilmeli şeklinde bir düzenleme yapılmasının doğru olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın milletvekilleri, (16)’ncı fıkra üzerindeki oylamayı tekrarlayacağım.

Önce önergeyi oylarınıza sunuyorum: 31’inci maddenin (16)’ncı...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Cevap verir belki Bakan, tereddüdümüzü gidermesi lazım yani bizim. Endişeliyiz, ikinci adrese gidecekler, vatandaş hak kaybına uğrayacak.

BAŞKAN – Hayhay Sayın Dinçer, hayhay.

Buyurun Sayın Güneş.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Efendim, burada ilk huzurunuz getirdiğimiz metinde birtakım yanlış anlamalara sebebiyet verecek bir ifade tarzı vardır. Değerli katkılarınızla bunu değiştirdik zaten. “Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere” diye ifade ettik. Yani başka türlü anlamlar da yüklenebileceği ifade edildi haklı olarak. Bu, çok anlaşılır bir hâle getirildi. Bunun başka tür bir sakıncasını biz düşünmüyoruz.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Onun tutanaklara geçmesi babında söylüyorum, faydalanılan kamu hizmeti açısından baktığımızda biraz fayda var diye düşünüyorum. Çünkü yasanın yorumlanmasında bunlar esas alınacak.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 64

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Bunu yazdık zaten. Onu teklifiniz doğrultusunda “faydalanılan kamu hizmetleriyle ilgili olmak üzere, sınırlı olmak üzere” diye madde metnine derç ettik zaten. Başka bir amacı yok olduğu anlaşılmasın diye, yanlış anlaşılmasın diye.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

31’inci maddenin (16)’nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (17)’nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (18)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (19)’uncu fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (20)’nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (21)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (22)’nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (23)’üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (24)’üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (25)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (26)’nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (27)’nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (28)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (29)’uncu fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (30)’uncu fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (31)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’inci maddenin (8)’inci fıkrasıyla ilgili bir tekriri müzakere yapacağız, önerge alacağız.

Buyurun Sayın Şahin.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) - Sayın Başkanım, madde 31’in (8)’inci fıkranın üçüncü bendinde tekriri müzakere talebimiz vardı.

Burada “Bakanlık 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile belde ve köyken mahalleye dönüştürülen mahalle muhtarlıklarına evlendirme memurluğu yetki ve görevi verilebilir.” şeklinde, önergeyle düzeltilmesini talep ediyorum. Buradan maksadımız ise, sadece kanun metninde “köyken mahalleye dönüştürülen” ibaresi geçilmiş, oysaki var olan beldeler de söz konusu olduğu ifade edilmişti. Dolayısıyla, bu beldeleri de kapsamasını talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tekriri müzakere talebini oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerge üzerinde...

Buyurun Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - Bu söylediğiniz değişiklik bir önceki kanundakileri kapsamıyor, onu da kapsar hâle getirseydik...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Burada, kanunda murat edilen değişiklik 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’da var olan bir hususun eksik kalan bölümlerinin burada, belde iken ve köyken mahalle muhtarlıklarına dönüştürülenlere bu yetkinin verilebileceği noktasında. Dolayısıyla, daha önceki uygulamaların ne şekilde olduğu ve düzenlemelerin neler ihtiva ettiği çok net olarak burada ifade edilmemiş. Burada arzulanan da bu yasa kapsamında, dolayısıyla, bununla sınırlı kalmasının uygun olacağını düşünüyorum. Mehmet Bey’le de şifahi olarak görüştüğümüzde de bu hususu ifade etmişti ve zikretmişti. Biz de bunu bir eksiklik olarak gördük ve bu şekilde önergemizle düzeltilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şifahi olarak verilen ve kabul edilen önerge doğrultusunda 31’inci maddenin (8)’inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.



# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 65

Sayın milletvekilleri, 31'inci maddeyi, maddede yer alan fıkralarla birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
32'nci maddenin görüşmelerine geçiyoruz.

**MADDE 32-** 5490 sayılı Kanuna;

(1) Aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Atıflar

EK MADDE 1- (1) Diğer mevzuatta “nüfus cüzdanı”, “hüviyet cüzdanı”, “nüfus hüviyet cüzdanı”, “hüviyet varakası”, “nüfus kâğıdı” ibarelerine yapılan atıflar “Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı”na yapılmış sayılır.

Tescil yetkisi ve görevlendirme

EK MADDE 2- (1) Bakanlık, nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara ve dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme veya tescil yetkisi verebilir.

(2) Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Soyadı değişikliği

EK MADDE 3- (1) Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,  
b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını kullanmak istemesi halinde, nüfus müdürlüğünce gerekli işlem yapılır.

Ölüm olayının tespiti

EK MADDE 4- (1) 1/7/2015 tarihinden itibaren vuku bulan ölüm olayları nüfus müdürlüğünce kurum ve noterlere bildirilmez. Bu tarihten itibaren kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespiti Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılır. Söz konusu tarihten önceki ölüm olayları nüfus müdürlüğünce ilgili kurumlara gönderilmeye devam edilir. Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

(2) Aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Nüfus cüzdanı uygulaması

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Kimlik kartı genel uygulaması tamamlanıncaya kadar nüfus cüzdanlarının düzenlenmesi ve dağıtılması hususunda 41 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ölmüş sayılma

GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla merkezî veri tabanında yer alan kayıtlara göre son otuz yılda işlem görmeyen, halen ölü mü sağ mı oldukları bilinmeyen ve yüz on yaşın üstündeki kişiler ölmüş sayılır. Bunlardan sağ olduğu tespit edilenlerin kaydı idarece düzeltilir.

Katılma payı

GEÇİCİ MADDE 8- (1) 65 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca katılma payı Bakanlar Kurulunca belirleninceye kadar, 65 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Atama izni

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Bakanlık adına ihdas edilmiş olup Genel Müdürlük adına tahsis edilmiş kadrolardan 1.000 adedine Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu kapsamındaki sınırlamalara tabi olmaksızın 2015 yılı içinde atama yapılabilir.

Ad ve soyadı düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle, yazılı olarak yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüklerine başvurmak kaydıyla, 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 66

maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadları mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun incelemesi sonucu vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir.

Göçmenlerin doğum yeri ve tarihinin düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 11- (1) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile müracaatları halinde, nüfus müdürlüğünce düzeltilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen sayın milletvekili... Yok.

32’nci maddenin (1)’inci fıkrasına bağlı ek madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddenin (1)’inci fıkrasına bağlı ek madde 2’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddenin (1)’inci fıkrasına bağlı ek madde 3 üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas sayılı kanun tasarısının 32’nci maddesinin 1’inci fıkrasıyla 5490 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek madde 3’ün 1’inci fıkrasının (b) bendinde geçen “eşinin soyadını” ibaresinden sonra gelmek üzere “sadece eşinin soyadını taşıyan yahut eşinin soyadını kendi soyadıyla birlikte taşıyan kadının sadece kendi soyadını” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Altan Tan

Diyarbakır

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Yapılan değişiklikle evli kadının sadece kendi soyadını kullanmak istemesi hâlinde de diğer haller için tanınan kolaylıkların tanınması amaçlanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve yargı kararları ile hâlihazırda uygulanan bu kadının kendi soyadını kullanma hakkının kadının eşinin soyadını kullanma yönündeki hak kullanımı ile aynı kategoride olmasından ötürü aynı kolaylığın sağlanması elzemdir. Aksi hâlde, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık oluşacaktır.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) - Bu idari yöntemlerle bu soyadı konusunda bu değişiklikler... Bu konuda bir idari kararla ad ve soyadı kullanma hakkında bu değişiklik bence çok doğru bir şey değil. Bunları bir düzene koymak lazım. Uygulamada, şimdi, bu soyadı değişikliklerini diğer üçüncü kişiler nasıl öğrenecek? Yani, bir anda, bakıyorsunuz, karşınızdaki vatandaş siz önceki soyadıyla tanıyorsunuz, üç gün sonra başka bir soyadıyla karşınıza geliyor. Bu, biraz sıkıntılı bir konu. Niye idari işlemlerde biz bunları bu kadar... Kolaylaştırmak gibi gözüke de üçüncü kişiler açısından bu, sıkıntılı bir uygulama diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

32’nci maddenin (1)’inci fıkrasına bağlı ek madde 3’ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddenin (1)’inci fıkrasına bağlı ek madde 4’ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddenin (1)’inci fıkrasını fıkra da yer alan ek maddelerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddenin (2)’inci fıkrasına bağlı geçici madde 6’yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddenin (2)’inci fıkrasına bağlı geçici madde 7 üzerinde bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı Tasarı’nın Çerçeve 32 nci maddesiyle 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa eklenen Geçici 7 nci maddesinin Tasarıdan çıkartılarak diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesi arz ve teklif olunur.

İdris Şahin

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 67

Çankırı

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

Yüz on yaşını doldurmuş olup da Ülkemizde yaşayan ve herhangi bir nedenle nüfus müdürlüğünde işlem yapmamış kişiler olabileceği gibi, yabancı bir ülkeye göç ederek orada yaşayan kişilerin hâlen sağ olma ihtimalleri bulunmaktadır. Bu yönde bir uygulama özellikle miras hukuku bakımından birçok soruna neden olabilecektir. Kanuni mirasçılık ölüm tarihine göre belirleneceğinden, ölüm tarihinin kayıtlara yanlış olarak işlenmesi hâlinde kanuni mirasçılar ve miras paylarında değişiklikler olması, bu kişiler adına mirasçılık belgesi çıkartılacak terekeye dâhil tüm mal varlığının devredilmesi hâlinde telafisi imkânsız zararların oluşmasına neden olabileceği gözetilerek madde tasarıdan çıkarılmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sevgili Başkanım, bizim de şifahi önerimiz aynı mahiyette, biz de çıkarılmasını talep ediyoruz. Birlikte oylarsanız memnun oluruz.

BAŞKAN – Peki.

Önergeleri birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerenin kabulüyle geçici 7'nci madde metinden çıkarılmıştır.

Redaksiyon yetkisi kapsamında, diğer geçici maddeler teselsül ettirilecektir.

32'nci maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı geçici madde 8'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı geçici madde 9...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Şifahen, bir adet sözlü önergemiz vardı Başkanım.

Biz, bu maddenin tümü üzerindeki görüşmelerde bu kadronun yetersiz olacağını, nüfus teşkilatına çok büyük görevler verildiğini, 1.000 kişilik kadronun yetersiz olduğunu belirttik, bunun en az 1.500 olarak ve merkezî sınav sistemiyle alınmasını öneriyoruz, teklifimiz budur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Sayın Dinçer'in önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

32'nci maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı geçici madde 9'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı geçici madde 10'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı geçici madde 11'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı geçici madde 11'den sonra gelmek üzere yeni geçici madde ihdasına dair bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/995 esas numaralı Tasarı'nın 32 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasına “Geçici Madde 11”den sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İdris Şahin

İlyas Şeker

Mehmet Erdoğan

Çankırı

Kocaeli

Muğla

Ali Serindağ

Hasan Hüseyin Türkoğlu

Gaziantep

Osmaniye

“Fazla çalışma ücreti

Geçici Madde 12 – MERNİS, Kimlik kartı, pasaport ve sürücü belgesi çalışmalarında Genel müdürlük merkez ve taşra teşkilatındaki personele yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirlenmiş olan fazla çalışma ücretinin beş katını ve ayda elli saati geçmemek üzere Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 5 yıl süreyle fazla çalışma ücreti ödenmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI OSMAN GÜNEŞ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – “Oy birliğiyle” diyeceksiniz Sevgili Başkanım.

BAŞKAN – 32'nci maddenin (2)'nci fıkrasını...

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 68

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Kayıtlara geçsin arkadaşlar, önerge oy birliğiyle kabul edilmiştir.

BAŞKAN - ...yapılan değişiklikler doğrultusunda ve fıkra da yer alan geçici maddelerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi, maddede yer alan fıkralarla birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddenin görüşmelerine geçiyorum.

**MADDE 33-** 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun;

(1) 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

(2) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi

“, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 43 üncü maddesinin başlığı “1312 sayılı Kanuna göre ıskat edilenler ve 403 sayılı Kanuna göre Türk vatandaşlığını kaybedenler” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(2) Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişiler, başvurmaları hâlinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(3) Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteyen sayın milletvekili?

Sayın Serindağ...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Şimdi, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hâli bulunanların talepleri -yani vatandaşlığa alınma talepleri bu- reddedilecek. Ondan sonraki düzenlemede de “16'ncı maddenin birinci fıkrasının ( c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi “, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilir diyorsunuz.

Şimdi, bu “genel ahlak” kelimesi, değerli arkadaşlar, çok muğlak bir kelime. Yani bunun üzerinde bir konsensüs sağlamak mümkün değil. O nedenle, bu net olmayan, muğlak ifadelerden mümkün olduğunca sakınmak lazım. “Genel ahlak”tan kasıt nedir? Bir tanımı yok. Kimine göre şudur, kimine göre budur. Bu nedenle, maddenin eski hâliyle devam etmesi daha uygun olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Serindağ.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Bir açıklama yaparsanız...

BAŞKAN - 33'üncü maddenin metinden çıkarılmasına ilişkin bir adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığı'na

1/995 esas sayılı kanun tasarısının 33 üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Altan Tan

Diyarbakır

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe

Kaldırılmasını önerdiğimiz bu düzenleme hayattaki somut karşılıklarının tespiti her durumda tartışmalı olan, “millî güvenlik”, “kamu düzeni ve genel güvenlik” ve “genel ahlak” gibi muğlak kavramlar, vatandaşlık ile ilgili maddenin lüzum görülen yerlerine serpiştirilerek bir yandan idarenin bu bağlamdaki eylem ve işlemlerinde tam bir keyflikle davranmasına zemin oluşturulmakta, diğer yandan ise bu haksız ve yanlış uygulamalara karşı yargı makamları önündeki muhtemel hak arayışlarının önünün kesilmesi amaçlanmaktadır. Açıkladığım nedenlerle kişi hak ve özgürlükleri aleyhine oluşturulan söz konusu düzenlemenin tasarıdan çıkarılması elzemdir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

33'üncü maddenin (1)'inci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddenin (2)'nci fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddenin (3)'üncü fıkrasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : İçişleri Giriş : Tarih : 21/1/2015 Stenograf : Kayıt: İçişleri Sayfa: 69

---

33'üncü maddeyi, maddede yer alan fıkralarla birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**MADDE 34-** 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Saklı nüfus tescili

EK MADDE 1- (1) Onsekiz yaşını tamamladığı halde aile kütüklerine kaydedilmemiş olan kişilerin, anne veya baba, bunların ölmüş olması halinde varsa kardeşleri ile soybağını gösterir tıbbî rapor ibraz etmeleri halinde başka bir belge istenmeden tescil işlemi yapılır.”

BAŞKAN - 34'üncü madde üzerinde söz isteyen sayın milletvekili? Yok.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – 34'ü görüşüp bitirelim artık.

ALİ SERİİİDAĞ (Gaziantep) – Öyle yapıp bitireceğiz.

BAŞKAN – Tamam zaten şeyi 35 olarak hazırlıydık.

Konuşacak mısınız?

34'üncü madde üzerinde söz isteyen milletvekili? Yok.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 22 Ocak Perşembe günü saat 14.30'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.35